

Plan razvoja Općine Poličnik 2021-2030

Planom razvoja Općine Poličnik za razdoblje od 2021. do 2030. godine utvrđuju se smjernice daljnjeg sveobuhvatnog napretka lokalne zajednice u skladu s interesom građana.

Ovaj Plan predstavlja temeljni dokument u funkciji unaprjeđenja kakvoće života kroz viziju ekološki, socijalno i ekonomski održive te tržišno afirmirana agroturističke destinacije s diversificiranom gospodarskom strukturom utemeljenoj na ključnim atributima raspoložive resursne osnove za konkurentnije lokalno gospodarstvo. Njome se definiraju ključni ciljevi, određuju prioritete te određuju jasne mjere/projekti od strateškog interesa za Općinu Poličnik.

Sadržaj Plana odražava usklađenost općinskih prioriteta s onima na županijskoj, nacionalnoj i EU razini, kao i njihovim regulativama.

Lista akronima

BDP	Bruto domaći proizvod
DPU	Detaljan plan uređenja
DUUDI	Državni ured za upravljanje državnom imovinom
DV	Dječji vrtić
DVD	Dobrovoljno vatrogasno društvo
DZS	Državni zavod za statistiku
EU	Europska unija
FINA	Financijska agencija
GZ	Gospodarska zona
ha	hektar = 10.000 m ²
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HVIDRA	Zajednica županijskih zajednica, udruga i članova hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata RH
JKP	Javno komunalno poduzeće
JLP(R)S	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
JLS	Jedinica lokalne samouprave
K.O.	Katastarska općina
KAT.Č.	Katastarska čestica
LAG	Lokalna akcijska grupa (skupina)
LRS	Lokalna razvojna strategija
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
N/A	Informacija nije dostupna (od engl. <i>Not available</i>)
NKD	Nacionalna klasifikacija djelatnosti
NN	Narodne novine
NRS 2030	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine.
OIE	Obnovljivi izvori energije
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
OŠ	Osnovna škola
POS	Program poticane stanogradnje
PPU	Plan prostornog uređenja
PŠ	Područna škola
PZ	Poslovna zona
RH	Republika Hrvatska
TZ	Turistička zajednica
ZDŽ; ZD	Zadarska županija
županija	
ZPP	Zajednička poljoprivredna politika

Sadržaj

Riječ načelnika Općine Poličnik	1
Uvod	2
Metodologija.....	3
Struktura	3
Analiza postojećeg stanja Općine Poličnik.....	4
1 Uvod	4
2 O Općini Poličnik	5
3 Upravna podjela Općine Poličnik.....	10
4 Financijska analiza Općine Poličnik.....	12
4.1 Prihodi Općine Poličnik	12
4.2 Rashodi Općine Poličnik	14
4.3 Zaposleni u Općini Poličnik	16
4.4 Poslovni udjeli Općine Poličnik.....	17
5 Članstvo u LAG Bura	18
5.1 Projekt „Razvrstaj i Recikliraj“	19
5.2 Projekt „Revitalizacija jezera Vlačine“	20
6 Društvo.....	21
6.1 Demografska analiza Općine Poličnik	21
6.2 Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi.....	25
6.3 Društvena i zdravstvena infrastruktura.....	26
6.4 Obrazovanje.....	27
6.5 Neprofitni subjekti na području Općine Poličnik.....	29
6.6 Program društveno poticane stanogradnje (POS)	30
6.6.1 Stambeno-poslovna zona „Suhovare“	31
6.6.2 Stambena zona Grabi – Poličnik („P-9“).....	31
7 Gospodarstvo.....	33
7.1 Indeks razvijenosti	33
7.2 Smještaj gospodarskih djelatnosti na području Općine Poličnik	35
7.2.1 Poslovna zona Grabi Poličnik	37
7.2.2 Poslovna zona Murvica.....	38
7.2.3 Poslovna zona Mazije Briševo	40
7.3 Rezultati poduzetnika registriranih na području Općine Poličnik	40
7.3.1 Rezultati poduzetnika Općine Poličnik.....	44
7.4 Poljoprivreda.....	45
7.4.1 Poljoprivredna površina Općine Poličnik	46

7.4.1.1	Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Općine Poličnik.....	46
7.4.2	Navodnjavanje.....	47
7.4.2.1	Akumulacije vode	47
7.4.2.2	Oko Basino	48
7.4.3	Samoopkrbni karakter poljoprivredne proizvodnje	48
7.4.4	Potpore poljoprivrednicima Općine Poličnik.....	48
7.4.5	Analiza poljoprivrednika Općine Poličnik.....	50
7.4.6	Poljoprivredne kulture na području Općine Poličnik	51
7.4.6.1	Masline.....	53
7.4.7	Elementarne nepogode.....	54
7.4.8	Popis poljoprivrede 2020.....	54
7.4.9	Meteo postaja u Murvici Gornjoj	55
7.5	Turizam i kultura.....	55
7.5.1	Razvoj ruralnog turizma	59
8	Stanje u okolišu/prostoru	60
8.1.1	Odvojeno prikupljanje otpada.....	61
8.1.2	Centar za gospodarenje otpadom Zadarske županije Biljane Donje	62
8.1.3	„Divlja“ odlagališta otpada	62
8.1.4	Gospodarenje otpadom - Akti Općine Poličnik	65
9	Infrastruktura Općine Poličnik	66
9.1	Primarna infrastruktura.....	66
9.1.1	Vodovodna mreža.....	66
9.1.2	Sustav odvodnje otpadnih voda.....	66
9.1.2.1	Uređaj za pročišćavanje fekalnih i tehnoloških otpadnih voda u zoni Grabi - Biopročišćivač.....	67
9.1.2.2	Odvodnja Poličnik d.o.o.	67
9.1.2.3	Potpisan sporazum: 13 općina i dva grada zajedno kreće u izgradnju vodovoda i kanalizacije za više od pola Zadarske županije	68
9.1.2.4	Opskrba plinom	68
9.2	Infrastruktura za mobilnost.....	68
9.3	Komunalna infrastruktura.....	70
9.3.1	Nerazvrstane ceste.....	70
9.3.2	Javna rasvjeta	71
9.3.3	Groblja i mrtvačnice.....	71
9.4	Specijalizirana poslovna infrastruktura	71
9.4.1	Centar za razvoj i edukaciju.....	71
10	Okvir upravljanja razvojem.....	74

10.1	Srednjoročni akti.....	74
10.2	Kratkoročni akti.....	75
	SWOT analiza razvojnih mogućnosti područja Općine Poličnik.....	76
11	SWOT analiza društva i društvenih djelatnosti.....	76
11.1	Razvojni potencijali i potrebe društva i društvenih djelatnosti.....	77
12	SWOT analiza gospodarstva Općine Poličnik.....	78
12.1	Razvojni potencijali i potrebe gospodarstva.....	79
13	SWOT analiza poljoprivrede Općine Poličnik.....	79
13.1	Razvojni potencijali i potrebe poljoprivrede.....	81
14	SWOT analiza turizma Općine Poličnik.....	81
14.1	Razvojni potencijali i potrebe turizma.....	83
15	SWOT analiza stanja u okolišu/prostoru Općine Poličnik.....	83
15.1	Razvojni potencijali i potrebe okoliša/prostora.....	84
16	SWOT analiza infrastrukturne opremljenosti Općine Poličnik.....	84
16.1	Razvojni potencijali i potrebe infrastrukturne opremljenosti.....	85
17	Načela razvoja Općine Poličnik.....	86
17.1	Ekonomska održivost.....	86
17.2	Društvena održivost.....	87
17.3	Prostorno-ekološka održivost.....	88
18	Strateška vizija Općine Poličnik.....	89
19	Strateški ciljevi Općine Poličnik.....	91
20	Razrada strateških ciljeva, prioriteta i mjera.....	93
20.1	Strateški cilj 1: Razvoj gospodarstva.....	93
20.2	Strateški cilj 2: Unapređenje infrastrukturnog sustava Općine i povećanje kvalitete života 101	
20.3	Strateški cilj 3: Učinkovitije upravljanje resursima.....	103
20.4	Strateški cilj 4: Unaprjeđenje tržišne prepoznatljivosti.....	104
21	Akcijski plan provedbe Plana razvoja Općine Poličnik.....	107
21.1	Institucionalni okvir.....	107
21.1.1	Koordinacija i podrška u provedbi Plana razvoja.....	107
21.1.2	Sudionici i uloge predstavnika lokalne zajednice u provedbi Plana.....	108
21.1.3	Praćenje i evaluacija Plana.....	108
21.2	Financijski okvir i usklađenost sa strateškim dokumentima više razine.....	109
22	Zaključak.....	124
	Prilozi.....	126
	Prilog I – Popis poslova upravnih odjela Općine Poličnik.....	126
	Prilog II – Popis nerazvrstanih cesta Općine Poličnik po naseljima.....	129
	Prilog III – Evidencija groblja i mrtvačnica.....	139

Popis tablica.....	140
Popis grafikona	141
Popis slika.....	142

Riječ načelnika Općine Poličnik

Cijenjeni mještani,

pred Vama se nalazi Plan razvoja Općine Poličnik za razdoblje do 2030. godine. Cilj izrade ovog strateškog dokumenta je da se na načelima ekonomske, društvene i prostorno-ekološke održivosti stvori podloga za planirani razvoj usmjeren ka osiguranju kvalitete života mještanima Općine Poličnik.

Bogatstvo prirodnih resursa, očuvan okoliš, razvijena gospodarska infrastruktura predstavljaju razvojnu snagu te je njima potrebno gospodariti na učinkovit i održiv način, a upravo Plan razvoja predstavlja iskorak u tom pravcu. Naime, pažljivom analizom razvojnih potencijala i ograničenja definirani su strateški ciljevi, prioriteti i mjere za naredno razvojno razdoblje.

Međutim, sve to što je planirano u ovom Planu ne može biti realizirano bez ljudi i zajedničkog zalaganja. Najveća vrijednost Općine Poličnik su ljudi koji su desetljećima oblikovali prostor svoje Općine i zato želimo da svaki naš mještalin bude motiviran da svojim radom, znanjem i kreativnošću doprinosi održivom i kvalitetnom razvoju.

Zajedničkim trudom i zalaganjem svih nas koji živimo u Općini Poličnik, možemo ostvariti viziju Općine Poličnik dinamične lokalne zajednice, usklađenih prirodnih i izgrađenih resursa, jedinstvenog identiteta s kvalitetnim ljudskim resursima koji sinergijom i konsenzusom grade održivo gospodarstvo.

Općinski načelnik,

Davor Lončar

Uvod

Plan razvoja Općine Poličnik predstavlja ključni razvojni dokument i relevantnu podlogu za planiranje budućega razvoja, strateških projekata i programa za razdoblje od 2021. do 2030. godine. Dokument su izradili stručnjaci iz savjetodavne tvrtke UMiUM d.o.o.

Svako područje, regija, općina ili grad ima svoje specifičnosti i kao takve najbolje ih poznaju i prepoznaju lokalne vlasti. Strateško planiranje daljnjeg razvoja Općine Poličnik temeljna je zadaća vodstva Općine, a njegova priprema mora biti karakterizirana međusektorskom suradnjom te zajedničkim definiranjem ključnih izazova i prilika. Stoga vodstvo Općine Poličnik zajedno sa svim relevantnim dionicima društva kontinuirano promišlja, diskutira i donosi viziju budućeg suživota zajednice koja putem strateških dokumenta omogućuje svim zainteresiranim stranama jasnu, preglednu i konzistentnu politiku dugoročnog prosperiteta Općine. Plan razvoja Općine Poličnik za razdoblje 2021.-2030. obuhvaća programski i vremenski okvir koji je usklađen s planovima na razini Republike Hrvatske i Europske Unije, što omogućuje integraciju općinskog Programa ukupnog razvoja s dokumentima više razine, te se na taj način ostvaruju preduvjeti za sufinanciranje relevantnih ključnih projekata.

Plan razvoja Općine Poličnik je stoga važan dokument u procesu odabira budućih pravaca razvoja uzimajući u obzir obilježja, prednosti i ograničenja tog područja i okruženja. Postavlja se jasna vizija i ciljevi koji nadalje predstavljaju smjernice u načinu djelovanja u određenom razdoblju. Stoga je ovo značajan strateški dokument kojim Općina Poličnik preuzima odgovornost za gospodarski i društveni razvoj svojeg područja, odnosno preuzima ulogu inicijatora i pružatelja podrške. Općina Poličnik smatra nužnim izraditi Plan razvoja kako bi isti bio odraz potreba Općine, s ciljem određivanja smjernica budućeg razvoja Općine s konkretnim mjerama za postizanje održivog razvoja. Program je živi dokument koji usmjerava razvoj Općine, a način na koji će se pristupiti njegovoj realizaciji umnogome će u odrediti budući uspjeh ili neuspjeh provedbe mjera koje su od presudne važnosti za pitanja razvoja infrastrukture, poduzetništva, poljoprivrede, turizma, industrije, zaposlenosti, te smanjenja ekonomskih i socijalnih nejednakosti.

Struktura sadržaja Programa ukupnog razvoja definirana je metodologijom izrade takvih strateških dokumenata. Zbog toga se ovaj dokument sastoji od dva ključna dijela. Prvi se odnosi na dubinsku analizu stanja društva, ključnih gospodarskih činitelja, gospodarstva i lokalnog proračuna te stanja infrastrukture. Nalazi predstavljaju temelj za izradu drugog, perspektivnog dijela koji se odnosi na prepoznavanje postojećih potencijala, razvojnih prednosti, ali i ograničenja. Uvažavanjem svih tih parametara moguće je realno promišljati razvoj u smislu razvojne vizije i ciljeva te odrediti prioritete, ali i konkretne projekte i mjere za njihovu realizaciju.

Sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, Plan razvoja Općine Poličnik je usklađen sa županijskom i nacionalnom razvojnom strategijom, jer se time omogućuje Općini integriranje svojih strateških ciljeva, mjera i projekata s višim razinama upravljanja (županijska, nacionalna, regionalna i EU), čime se omogućava da isti budu adekvatno valorizirani i sufinancirani. Međutim, važno je naglasiti da u trenutku izrade ovog Programa ukupnog razvoja Vlada Republike Hrvatske nije objavila nacionalnu strategiju regionalnog razvoja, a samim time nisu napravljane i usvojene županijske razvojne strategije.

Zaključno, u nadolazećem periodu postoje izazovi, ali i značajne prilike na koje se ovaj dokument usredotočuje jer predstavljaju budućnost za ljude koji žive, uče, rade i ulažu u ovu Općinu. Putem partnerstva između mještana, lokalnih tvrtki, javnih ustanova, nevladinih udruga i vjerskih organizacija,

želja je da Plan razvoja u potpunosti reflektira interes svih mještana, jer ciljevi ovog Programa mogu se postići samo ukoliko postoji šira potpora i aktivno sudjelovanje lokalnog stanovništva.

Metodologija

Plan razvoja Općine Poličnik metodološki je usklađen s višom razinom razvojnih dokumenata, odnosno važećom Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske i Razvojnom strategijom Zadarske županije. U izradi ovog strateškog dokumenta primijenjen je tzv. partnerski pristup koji je jedno od temeljnih načela regionalnoga i lokalnoga razvoja, a podrazumijeva suradnju javnoga, privatnoga i civilnoga sektora prilikom oblikovanja polazišta budućega razvoja i lokalne razvojne politike. U izradi Plana razvoja korištene su i ostale relevantne stručne i znanstvene metode istraživanja, kao što je metoda financijske analize i modeliranja, metoda makroekonomske analize, SWOT analiza, analiza razvojnih čimbenika, metoda deskriptivne statistike i komparativna metoda.

Struktura

Prvi dio dokumenta donosi detaljnju analizu postojećeg stanja Općine Poličnik. Na temelju rezultata analitičkoga dijela, provedenih radionica s članovima Radne skupine te predstavnika lokalne zajednice, u poglavlju SWOT analiza razvojnih mogućnosti područja Općine Poličnik sustavno su prikazane snage i slabosti, te prilike i prijetnje budućega razvoja Općine Poličnik.

Drugi dio dokumenta definira budući strateški program razvoja Općine Poličnik. SWOT analiza ovdje predstavlja podlogu za jasno definiranje vizije i određivanja strateških ciljeva i prioriteta, što je i učinjeno u poglavlju Vizija i poglavlju Strateški ciljevi razvoja.

Analiza postojećeg stanja Općine Poličnik

1 Uvod

Plan razvoja Općine Poličnik za razdoblje 2021.-2030. godine donijet će se za potrebe Općine Poličnik te odrediti dugoročne ciljeve kojima se želi postići konkurentan, održiv i kvalitetan razvoj Općine Poličnik. U svrhu izrade cjelovitog Plana, potrebno je prethodno izraditi detaljnu analizu postojećeg stanja Općine Poličnik kako bi se na temelju zabilježenog postojećeg stanja mogle identificirati snage, slabosti, prilike i prijetnje Općine Poličnik, te u konačnici definirati razvojni ciljevi, prioriteti i mjere.

Integrirani, odnosno, održivi razvoj je cilj kojem teži svako planiranje počevši od državne razine preko županijske do lokalne (općinske/gradske) razine. Integrirani razvoj je razvoj koji objedinjuje tri cilja - društveni, gospodarski, i okolišni. Stoga održivi tj. integrirani razvoj mora postati dominantna odrednica u razvoju Općine Poličnik. Razvoj mora biti usmjeren na dugoročna rješenja razvoja Općine, čime se izbjegava usmjeravanje ka kratkoročnim i privremenim rješenjima aktualnih problema i budućih potreba. Na taj je način moguće izbjeći učestalu pogrešku do koje može nastati ako se u želji i potrebi za bržim gospodarskim razvitkom naprave koraci koji su protivni načelima zaštite okoliša, što svakako ne ide u prilog održivom razvoju. Važno je i da se usprkos potrebi za što bržim razvojem i nemogućnosti njegova daljnjeg odgađanja, ne zanemare društveni i ekološki aspekti razvoja.

Jedan od zadataka ove analize stanja svakako je i utvrđivanje lokalnih razvojnih potreba kako bi se uskladile s europskim, nacionalnim i regionalnim razvojnim prioritetima, kao i sa dostupnim europskim i nacionalnim financijskim sredstvima u skladu s propisima koji reguliraju njihovo korištenje.

Na temelju ove analize postojećeg stanja u sljedećem dijelu dokumenta se definira vizija razvoja Općine Poličnik te cjelokupan plan razvoja Općine.

2 O Općini Poličnik

Ime Poličnik dolazi od naselja i bivše župe Polisane (Polišnik, Poljišane). Sama Općina Poličnik je osnovana 13. travnja 1993. godine, u sklopu upravno-teritorijalnog ustroja Republike Hrvatske.

Općina Poličnik se nalazi na području Zadarske županije te je smještena na središnjem dijelu hrvatske obale Jadrana. Zadarska županija uživa blagodat prirodno povoljnog položaja u Republici Hrvatskoj. Povoljan prostorni smještaj Zadarske županije je nadograđen značajnim prometnim poveznicama – povezana je državnim cestama i autocestom A1 Zagreb – Split (tzv. Dalmatina), zračnim linijama (Zračna luka Zadar u Zemunik Donjem), trajektnim vezama s Anconom u Italiji (iz grada Zadra) te željezničkim pravicima s ostatkom Hrvatske.

Općina Poličnik je jedna od 34 jedinice lokalne uprave i samouprave Zadarske županije, odnosno jedna od 28 općine koja se prostire na 82.02 km² te se nalazi 14 km sjeveroistočno od grada Zadra.

Čine je sljedeća naselja koja se tradicionalno pružaju uz ceste:

1.	Briševo	17.07 km²
2.	Dračevac Ninski	6.11 km²
3.	Lovinac	
4.	Gornji Poličnik	11.15 km²
5.	Poličnik	12.13 km²
6.	Murvica	
7.	Murvica Gornja	14.21 km²
8.	Rupalj	4.69 km²
9.	Suhovare	8.20 km²
10.	Visočane	8.46 km²

Briševo je ravnokotarsko selo smješteno kojih 10 km sjeverno od Zadra, između Murvice na istoku i Poljica na zapadu. Na području sela nalazi iz mlađega kamenog doba, na nekoliko lokaliteta ostaci rimskih kamenih građevina. U srednjem vijeku prvi se put spominje u 11. st., i to pod imenom Grusi. To ime sačuvano je sve do naših dana, ali kao naziv stare jezgre sela, gdje je staro mjesno groblje s crkvom Gospe od Ružarija. U novom dijelu sela u prošlom je stoljeću sagrađena druga crkva, posvećena također Gospi od Ružarija. Uz glavnu cestu, nedaleko od starog groblja, 70tih godina 20. st. sagrađeno je novo groblje. Stanovništvo se bavi zemljoradnjom, stočarstvom i radom u Zadru. Briševo ima područnu osnovnu školu.

Slika 1 Crkva Gospe od Ružarija u Briševu

Slika 2 Crkva sv. Martina u Dračevcu Ninskom

Dračevac Ninski prvi se put spominje 1327. u jednom dokumentu iz arhiva Sv. Krševana u Zadru. Mjesto je više put kroz povijest, kao i ostala kotarska sela, doživljavalo rušenja i obnove. Jedini svjedok tih burnih zbivanja je crkva sv. Martina na groblju, koja se spominje u ispravi iz godine 1550. O njezinoj trajnosti svjedoče pronalasci iz obnove crkve 1993. Otkrivena su dva mala prozora koja svjedoče da crkva potječe iz 12.

st., a imala je polukružnu apsidu koja je srušena u kasnijoj adaptaciji.

Jugoistočno od Poličnika, a zapadno od Zemunika, **Suhovare** se spominju u dokumentu iz 1070. kao posjed samostana sv. Krševana u Zadru. Svetokrševanskim benediktincima isti posjed potvrđuje papa Celestin III. bulom iz 1195. i herceg Andrija ispravom iz 1198. Još jednom u ime kralja Ludovika Anžuvina herceg Karlo Drački godine 1358. utvrđuje da Suhovare "sa svim svojim ljudima, jobagionima i svojim pravima koja pripadaju tom selu po posebnom odobrenju katoličkih ugarskih kraljeva"

Slika 3 Crkva Gospe od Zdravlja, Suhovare

pripadaju opatu, crkvi ili opatiji sv. Krševana. Suhovare su godine 1571. ognjem i mačem zauzeli Turci ali su ih nakon žestokog otpora 1647. morali napustiti i predati Venecijancima, koji spališe utvrdu od koje su ostali samo zidovi. Uskoro se vraćaju prvi stanovnici, koji obnavljaju svoja staništa, podižu malu crkvicu i osnivaju početkom 18. st. župu u kojoj se prvi župnici spominju od godine 1720.

Slika 4 Župna crkva sv. Nikole, Rupalj

Rupalj, mjesto nedaleko od prometnice Zadar-Posedarje, od Zelenog hrasta prema jugo-istoku. O dugovječnosti naselja govori i župna crkva sv. Nikole. Sagrađena je 1756., obnovljena 1950., potom teško oštećena u Domovinskom ratu te naposljetku obnovljena 1996. Do 2011. Rupalj je administrativno vođen kao dio Islama Latinskog, nakon čega dobiva status naselja u Općini Poličnik.

Poličnik je naselje i općinsko središte u Ravnim kotarima, 16 km sjeveroistočno od Zadra. Na području sela nalazi iz mlađega kamenog doba i brojni ilirski grobni humci. Iz rimskog perioda potječe utvrda (Gradina) kojoj je bio cilj zaštita zadarskog i ninskog distrikta od nadirućih barbara. Utvrda je činila jednu obrambenu cjelinu s onima u Slivnici, Ljubi i Radovinu. Naziv mjesta Poličnik izgleda da je romanskog podrijetla od Polisanum, prema originalnom Polyxenum. Za vrijeme hrvatskih knezova i kraljeva utvrda je obnovljena, a za mletačke uprave bila je u posjedu zadarske plemenitaške obitelji de Pecchiari, nekoć Martinussi, koji su je držali do 1581. kada je zauzeše Turci. Pod Turcima je bila do 1647., kada je Mlečani zauzeše i spališe zajedno sa selom ispod nje, da ne bi ponovo došla pod vlast Turaka. Nakon što je po završetku Kandijskog rata (1669.) nastupio mir, staro se kršćansko stanovništvo vraća i podiže svoju kapelu sv. Luke, koja je bila stara župna crkva, a uz

Slika 5 Župna crkva sv. Nikole biskupa, Poličnik

novu, koju podižu u drugoj polovici 17. st. i posvećuju sv. Luki, za koju 1769. nabavljaju dio crkvenog namještaja u srebru od koludrica zadarskog samostana sv. Nikole. Stanovništvo se bavi poljoprivredom i vinogradarstvom, a u naselju se nalazi i osnovna škola.

Naselje **Gornji Poličnik** nalazi se na Jadranskoj magistrali, istočno od Poličnika prema Posedarju.

Slika 6 Naselja Murvica i Murvica Gornja, iz zraka

na tom području se nalazi i **Murvica Gornja**, naselje u sastavu Općine Poličnik.

Istočno od Poličnika, uz prometnicu prema Posedarju nalazi se naselje **Lovinac**. U naselju se nalazi crkva sv. Luke ev. obnovljena 1896., u kojoj se nalazi drveni oltar uza zid s kipom sv. Luke, ugrađena kamena škropionica; zvonik-preslica s jednim zvonom. Na samoj prometnici sagrađena je 2000. g. putna kapelica sv. Luke, s kipom.

Slika 7 Crkva sv. Luke ev. Lovinac

Slika 8 Župna crkva sv. Ante Padovanskog przn., Visočane

bijaše isusovac i profesor, hrvatski književnik i prosvjetitelj Josip Milunović iz godine 1759. Župa se sastoji od tri zaseoka ili varoši. U naselju se nalazi i župna crkva sv. Ante Padovanskoga przn. koja potječe iz 18. st. U naselju se nalazi i područna osnovna škola.

Naselje **Visočane** je usko vezano uz župu Visočane koja spada u red najstarijih u Ravnim kotarima, a spominje se u spisima iz 15. st. (1446.) uz ime župnika Mate Strike. U župi je nekoć postojala religiozna kongregacija, nazvana Braščina, u crkvi sv. Ante s titulom Duha Svetoga. Sastojala se od 25 svećenika i 8 laika. Na čelu im je bio vikar, koji je imao i svoga kancelara. Bavili su se dobrotvornim radom. Bila je osnovana i potvrđena 1702. Ta mala seoska župa kroz svoju dugu povijest iznjedrila je svojoj Crkvi i hrvatskom narodu 15 svećenika, od toga su dvojica živući, a najpoznatiji od svih

Osnovni potencijali Općine Poličnik proizlaze iz bogatstva primarnim prirodnim resursima te već spomenutog povoljnog prostornog položaja. Općina je

smještena u središnjoj zoni Ravnih kotara (Slika 9), jednoj od najvećih plodnih zona Hrvatskog primorja. Primarni prirodni resursi Općine Poličnik su poljoprivredni tereni s mogućnošću navodnjavanja te povoljna submediteranska klima. Općina Poličnik na jugu graniči sa Gradom Zadrom, na sjeveroistoku s

Slika 9 Geografski položaj Općine Poličnik u Zadarskoj županiji

općinom Posedarje. Prema zapadu graniči sa Gradom Ninom i općinama Ražanac i Vrsi, a na istoku sa Gradom Benkovcem i općinom Zemunik. Ovakav povoljan prostorni položaj Općini Poličnik može poslužiti kao snažna poluga za daljnji rast i razvoj. Prometno, Općina Poličnik je smještena između Jadranske magistrale na svom jugoistočnom dijelu i županijske ceste Zadar-Poljica-Ražanac na svom zapadnom dijelu. Preko Jadranske magistrale koja prolazi cijelom dužinom Općine, od Zadra do Islama Latinskog te autocestom Zadar-Dubrovnik, Općina Poličnik je povezana s cijelom Hrvatskom pa i dalje.

Povijesno-geografski razvoj Općine Poličnik tekao je u oskudnim gospodarskim i društvenim okolnostima. Stanovništvo se uglavnom bavilo poljodjelstvom i stočarstvom kao glavnim izvorom održavanja. Komunalna infrastruktura nije zadovoljavala ni minimalne potrebe stanovništva, a školu i poštu Općina dobiva tek između dvaju svjetskih ratova. **Tijekom Domovinskog rata područje općine Poličnik je pretrpjelo velika ratna razaranja.** Uništeno je i razoreno preko 70% stambenog fonda, a cjelokupno stanovništvo je bilo protjerano. Početkom 1995. godine krenula je sustavna obnova u organizaciji Ministarstva razvitka i obnove, da bi gotovo u potpunosti bila završena koncem 1999. godine. Oko 95% izbjeglog stanovništva se potom vratilo u svoje obnovljene domove i organiziralo novi život. Jedan od najvećih problema na području Općine je posljedično i komunalna infrastruktura koja se kontinuirano gradi u svim mjestima Općine.¹

Prostorom Općine Poličnik prolazi nekoliko manjih, stalnih i povremenih vodotoka. Oni formiraju Miljašić jarugu koja se kod Nina ulijeva u more. Na sjeveroistočnom rubu općine nalaze se akumulacije Grabovac i Vlačina, koje su prije rata služile za navodnjavanje poljoprivrednih dobara Baštica 1 i Baštica 2. Oba ta poljoprivredna dobra nalaze se izvan općine Poličnik. Na području Općine Poličnik jedini značajniji lokalni vodni resurs koji se može koristiti za rješenje vodoopskrbe ovog područja je izvorište "Oko", koje se nalazi između naselja Poličnik i Dračevac Ninski uz sjeverozapadni rub poljoprivrednog dobra "Lug". Minimalna izdašnost ovog izvora za središnje sušne godine je oko 30 l/s, odnosno kroz 40 l/s za prosječnu godinu.

Prostor Općine Poličnik je pod utjecajem sredozemne, umjereno tople kišne klime sa suhim i vrućim ljetima, te blagim zimama. Srednja temperatura najhladnijeg mjeseca nije niža od 3°C, a najmanje jedan mjesec u godini ima srednju temperaturu višu od 10°C. Bitno obilježje ove klime je pravilna izmjena godišnjih doba po čemu se razlikuje od većine ostalih klima.

¹ Izvor: Općina Poličnik (2016): Izvješće o stanju u prostoru za 2016-2019

Prema pedološkom kartogramu, na području Općine najčešće su zastupljene slijedeće vrste tla: Crvenica plitka i srednje duboka, eutrično smeđe na pijesku, kiselo smeđe na pijesku, rendzina na trošini vapnenca, aluvijalno neoglejeno itd.

3 Upravna podjela Općine Poličnik

Tri su tijela Općine Poličnik:

- I. Općinsko vijeće,
- II. Upravna tijela, te
- III. Općinski načelnik.

Prema trenutnoj sistematizaciji radnih mjesta (Tablica 1), Općina Poličnik zapošljava 16 djelatnika.

Tablica 1 Sistematizacija radnih mjesta u Općini Poličnik

R.br.	POPIS RADNIH MJESTA	Potreban broj prema sistematizaciji	Stvarno stanje	Potreban broj službenika na neodređeno vrijeme	Potreban broj službenika na određeno vrijeme	Potreban broj vježbenika
1. Upravni odjel za poslove općinskog načelnika, pravne i opće poslove lokalne samouprave i društvene djelatnosti						
1.1.	Pročelnik Upravnog odjela za poslove općinskog načelnika, pravne i opće poslove lokalne samouprave i društvene djelatnosti	1	0	1	0	0
1.2.	Viši stručni suradnik za poslove lokalne samouprave i imovinsko-pravne poslove	1	1	1	0	1
1.3.	Viši referent za društvene djelatnosti	1	1	1	0	0
1.4.	Referent - Administrativni tajnik	1	1	1	0	1
1.5.	Referent - Daktilograf	1	1	0	1	0
1.6.	Namještenik I. kategorije - Voditelj općinskih objekata – Domar	1	1	1	0	0
1.7.	Namještenik II. kategorije - Spremačica	1	1	1	0	0
1.8.	Namještenik II. kategorije - Gerontodomačica	1	1	0	1	0
2. Upravni odjel za financije, proračun i nadzor, javnu nabavu i EU fondove						
2.1.	Pročelnik Upravnog odjela za financije, proračun i nadzor, javnu nabavu i EU fondove	1	0	1	0	0
2.2.	Viši stručni suradnik za računovodstvene poslove	1	1	1	0	1
2.3.	Viši stručni suradnik za praćenje naplate općinskih prihoda	1	0	1	0	0
2.4.	Viši savjetnik za EU fondove i javnu nabavu	1	1	1	0	1
3. Upravni odjel za gospodarstvo, komunalno gospodarstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša						
3.1.	Pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo, komunalno gospodarstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša	1	0	1	0	0
3.2.	Viši stručni suradnik za poljoprivredu, zaštitu okoliša i civilnu zaštitu	1	1	1	0	1
3.3.	Referent za komunalnu naknadu, komunalni doprinos i legalizaciju	1	1	1	0	1
3.4.	Referent - Komunalni redar	1	1	1	0	0

Općinsko vijeće je predstavničko tijelo građana i tijelo lokalne samouprave, koje donosi akte u okviru djelokruga Općine, te obavlja druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom Općine. Općinsko vijeće ima 13 članova.

Upravna tijela Općine Poličnik

Poslovanje Općine Poličnik je do 2019. godine bilo organizirano u sklopu jedinstvenog upravnog odjela. Te iste godine je ukinut jedinstveni upravni odjel te od tad poslove iz samoupravnog djelokruga Općine Poličnik obavljaju upravni odjeli koji su 2019. godine ustrojeni sukladno područjima i opsegu

poslova, ustrojstvenoj povezanosti i potrebi učinkovitog obavljanja poslova, rukovođenja i odgovornosti u radu.

U Općinskoj upravi postoje tri upravna odjela²:

- **Upravni odjel za poslove općinskog načelnika, pravne i opće poslove lokalne samouprave i društvene djelatnosti,**
- **Upravni odjel za financije, proračun, nadzor, javnu nabavu i EU fondove, te**
- **Upravni odjel za gospodarstvo, komunalno gospodarstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša.**

Upravnim odjelima upravljaju pročelnici koji organiziraju i usklađuju rad upravnog odjela, a za zakonitost i učinkovitost rada upravnog odjela odgovaraju općinskom načelniku. Pročelnici su obvezni izvještavati Općinsko vijeće o stanju u pojedinačnim oblastima.

Upravne, stručne i druge poslove u upravnim tijelima obavljaju službenici i namještenici.

Općinski načelnik obavlja izvršne poslove lokalne samouprave, priprema prijedloge općih akata, izvršava ili osigurava izvršavanje općih akata predstavničkog tijela, usmjerava djelovanje upravnih tijela jedinice lokalne samouprave u obavljanju poslova iz njihovog samoupravnog djelokruga, te nadzire njihov rad, upravlja i raspolaže nekretninama i pokretninama u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, kao i njezinim prihodima i rashodima, u skladu sa zakonom i statutom, te obavlja i druge poslove utvrđene statutom. Dužnost općinskog načelnika Općine Poličnik od 1996. godine do danas obavlja gospodin Davor Lončar.

---

² Popis poslova koje obavlja pojedini upravni odjel se nalazi u Prilozi

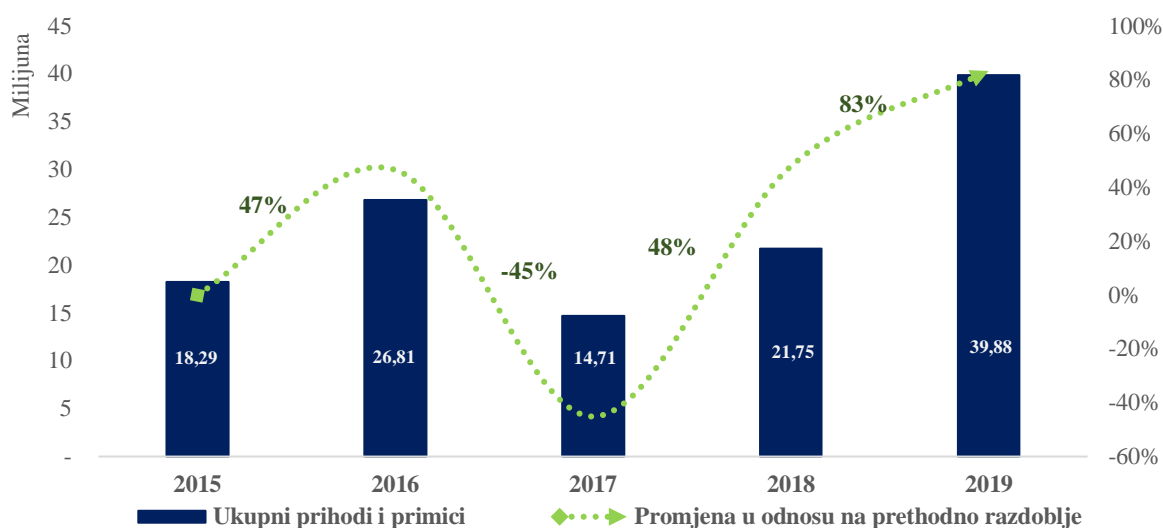
Prilog I – Popis poslova upravnih odjela Općine Poličnik.

4 Financijska analiza Općine Poličnik

Prema podacima FINA-e za 2019. godinu, Općina Poličnik je s 39.88 milijuna HRK prihoda i primitaka druga najuspješnija općina Zadarske županije nakon Općine Vir s 40.95 milijuna HRK prihoda. Ovakav rezultat u 2019. godini je rezultat realizacije kapitalne pomoći temeljem prijenosa sredstava iz EU fondova vezanih uz izgradnju i opremanje Centra za razvoj i edukaciju u poslovnoj zoni Grabi u Poličniku.

4.1 Prihodi Općine Poličnik

Ukupni prihodi i primici ³ Općine Poličnik su se u 2019. godini su iznosili 39.88 milijuna HRK (Grafikon 1) te su se u odnosu na 2018. godinu povećali za 83.35%, a u odnosu na 2015. godinu za čak 118%. Razlog takvom skoku u prihodima Općine Poličnik u 2019. godini je realizacija kapitalne pomoći temeljem prijenosa EU sredstava vezanih uz izgradnju i opremanje Centra za razvoj i edukaciju u poslovnoj zoni Grabi u Poličniku.

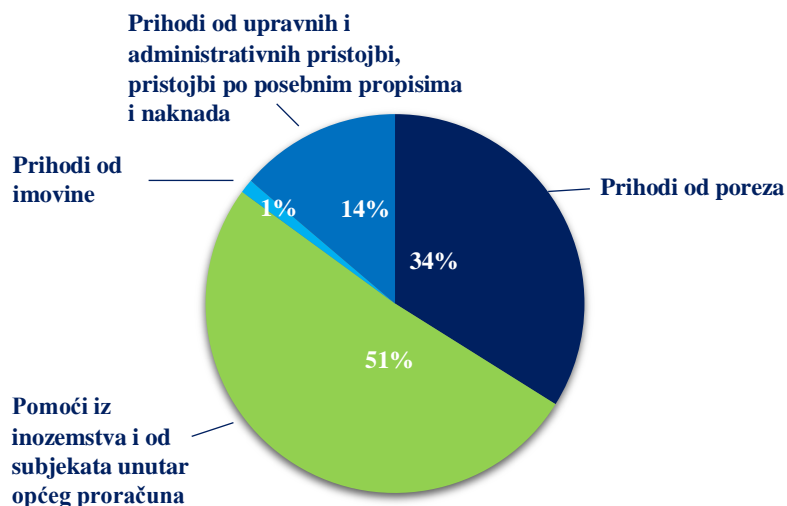
Grafikon 1 Kretanje ukupnih prihoda i primitaka Općine Poličnik (HRK, 2015-2019)

Ukupni prihodi poslovanja Općine Poličnik u 2019. godini su iznosili 30,078,769 HRK što predstavlja postotno povećanje od 132% u odnosu na 2015. godinu. U 2019. godini:

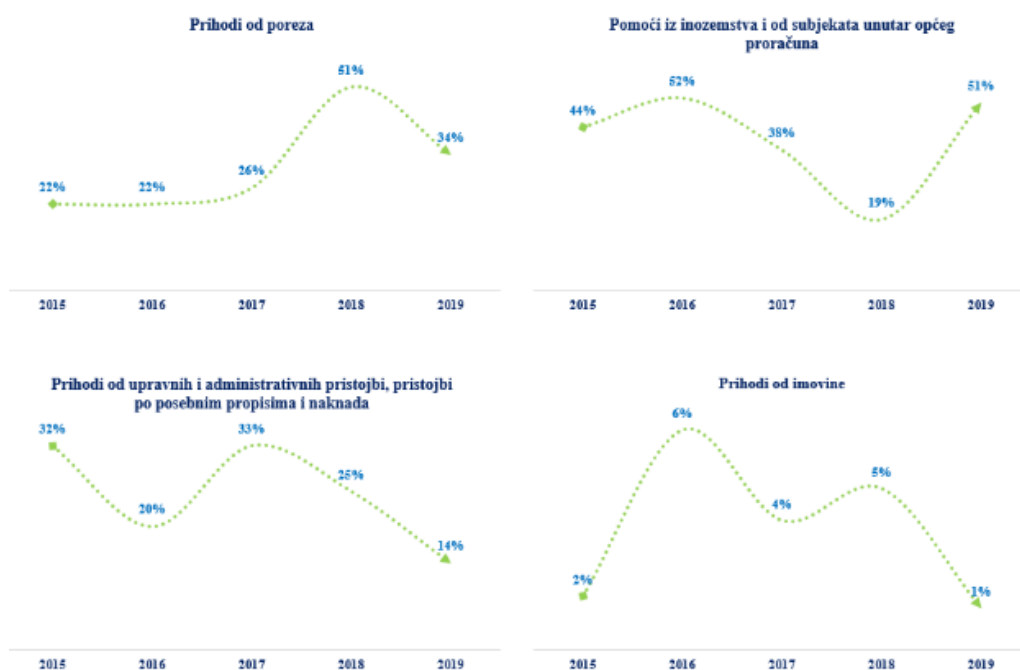
- Najveći udio u prihodima poslovanja imaju pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna (51%);
- 34% čine prihodi od poreza;
- 14% prihoda poslovanja je ostvareno od prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknadama;
- Svega 1% prihoda poslovanja čine prihodi od imovine (Grafikon 2).

Najveći udio u prihodima poslovanja se odnosi na realizirane kapitalne pomoći temeljem prijenosa EU sredstava vezanih uz izgradnju i opremanje Centra za razvoj i edukaciju u poslovnoj zoni Grabi te se radi o bespovratnim sredstvima Europske Unije.

³ Ukupni prihodi i primici čine zbroj prihoda od poslovanja, prihoda od prodaje nefinancijske imovine, te primitaka od financijske imovine i zaduživanja.

Grafikon 2 Sastav prihoda poslovanja Općine Poličnik (2019)⁴

Grafikon 3 Kretanje stavki prihoda poslovanja Općine Poličnik 2015-2019

Promotrimo li kretanje stavki prihoda poslovanja Općine Poličnik u vremenskom razdoblju od 2015. do 2019. godine (Grafikon 3), uočavamo da je Općina zabilježila najveći pad u ostvarivanju prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi po posebnim propisima i naknadama od 18 postotnih poena. Razlog tome je što je u Općini Poličnik završen postupak katastarske izmjere k.o. Poličnik te su naplaćene naknade za katastarsku izmjeru sudionicima izmjere. Općina je zabilježila rast od 12 postotnih poena u prihodima od poreza, te rast od 7 postotnih poena u prihodima od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna. Prihod od imovine je u tom periodu zabilježio pad od 1 postotni poen.

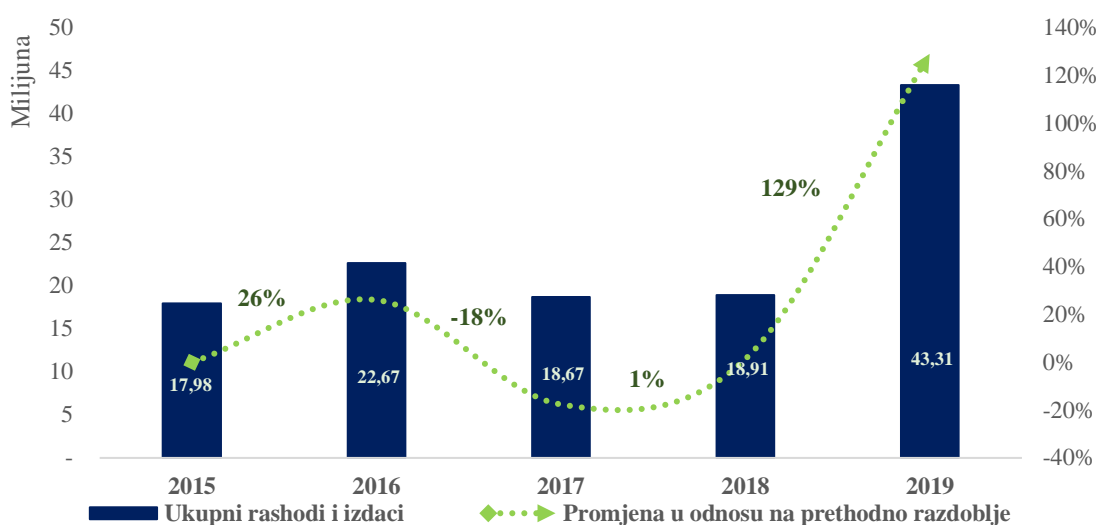
⁴ Izvor: FINA (na dan 28.09.2020.)

Iz Grafikon 3 također možemo uočiti da je u Općina Poličnik u prihodima od poreza zabilježila nagli rast od 25 postotnih poena od 2017. do 2018. godine, a potom pad od 17 postotnih poena kao rezultat nacionalnih poreznih reformi. Znakovit je i pad od 33 postotna poena u prihodima od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna od 2016. do 2018. godine, te potom rast od 32 postotna poena od 2018. do 2019. godine.

U vremenskom razdoblju od 2015. do 2019. godine, također uočavamo da Općina nije ostvarila prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihoda donacija, te prihode od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda.

4.2 Rashodi Općine Poličnik

Ukupni rashodi i izdaci ⁵ Općine Poličnik su se u 2019. godini povećali za 129% u odnosu na 2018. godinu, te za 141% u odnosu na 2015. godinu (Grafikon 4).

Grafikon 4 Kretanje ukupnih rashoda i izdataka Općine Poličnik (HRK, 2015-2019)

Ukupni rashodi poslovanja Općine Poličnik u 2019. godini su iznosili 12,716,895 HRK što predstavlja povećanje od 42% u odnosu na 2015. godinu. U 2019. godini:

- Najveći udio u rashodima poslovanja imaju materijalni rashodi⁶ (47%);
- 30% čine rashodi za zaposlene;
- 11% rashoda poslovanja je ostvareno od ostalih rashoda poslovanja⁷;
- 8% rashoda poslovanja su činile naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade;
- 2% rashoda poslovanja čine pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna⁸;

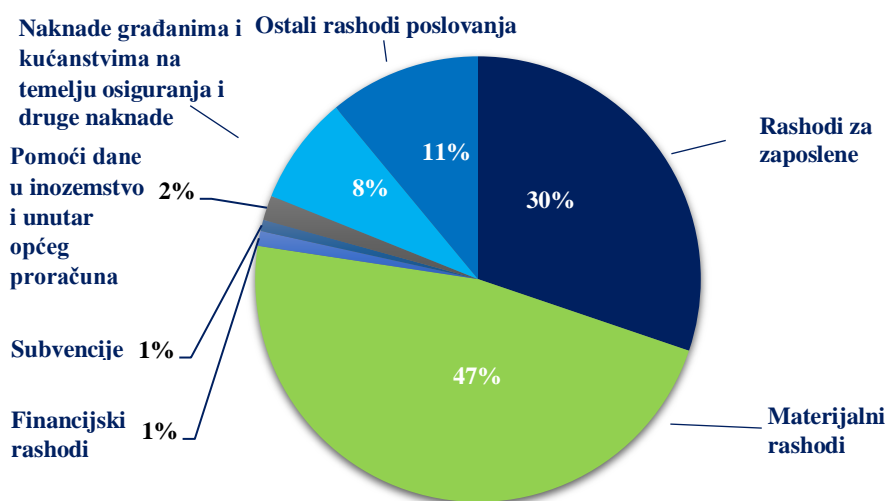
⁵ Ukupni rashodi i izdaci su zbroj ukupnih rashoda poslovanja, rashoda za nabavu nefinancijske imovine, te izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova.

⁶ Materijalni rashodi uključuju rashode za naknade troškova zaposlenima, rashodi za materijal i energiju, rashodi za usluge, naknade troškova osobama izvan radnog odnosa te ostale nespomenute rashode.

⁷ Ostali rashodi poslovanja uključuju rashode koji se odnose na tekuće donacije i kapitalne donacije.

⁸ Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna odnose se na tekuće pomoći temeljem prijenosa EU sredstava. U slučaju Općine Poličnik, ovi rashodi se odnose na partnere u projekte izgradnje Centra za razvoj i edukaciju.

- 1% rashoda poslovanja čine subvencije⁹; te
- 1% rashoda poslovanja čine financijski rashodi¹⁰ (Grafikon 5).

Grafikon 5 Sastav rashoda poslovanja Općine Poličnik (2019)

Promotrimo li kretanje stavki rashoda poslovanja Općine Poličnik u vremenskom razdoblju od 2015. do 2019. godine (Grafikon 6), uočavamo da je Općina zabilježila rast materijalnih rashoda (+7 postotnih poena) te rashoda za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna (+2 postotnih poena); te pad rashoda za zaposlene (-3 postotna poena), rashoda za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade (-3 postotna poena), i ostalih rashodi poslovanja (-2 postotna poena).

⁹ Subvencije se odnose na subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru – komunalno poduzeće Poličnik d.o.o., Odvodnja Poličnik – te na subvencije poljoprivrednicima (nije ih bilo 2018. i 2019. godine).

¹⁰ Financijski rashodi se odnose na bankarske usluge, usluge platnog prometa, zatezne kamate iz poslovnih odnosa i redovne kamate na kratkoročne revolving kredite Erste&Steiermarkische bank d.d..

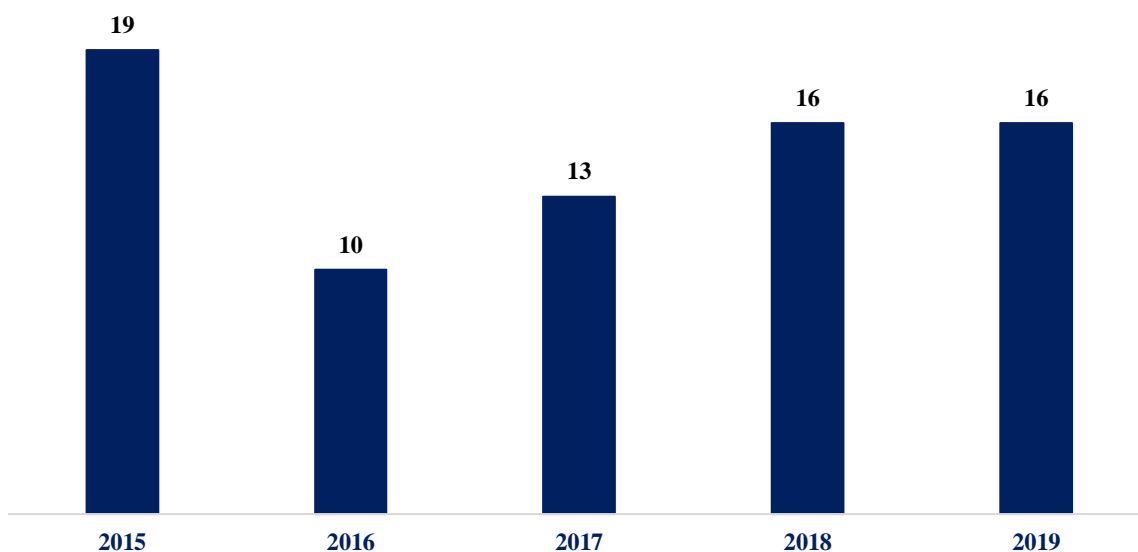
Grafikon 6 Kretanje stavki rashoda poslovanja Općine Poličnik 2015-2019

4.3 Zaposleni u Općini Poličnik

Općina je u 2019. godini zapošljavala 16 osoba¹¹ (Grafikon 7).

¹¹ Popis radnih mjesta na kojima je zaposleno 16 djelatnika u Općini Poličnik se nalazi u Tablica 1.

Do 2015. godine je Općina Poličnik poslovala u sklopu komunalnog pogona, a te godine je osnovano komunalno poduzeće Poličnik d.o.o. te su djelatnici komunalnog pogona prešli u poduzeće.

Grafikon 7 Kretanje broja zaposlenih Općine Poličnik (2015-2019)

4.4 Poslovni udjeli Općine Poličnik

Općina Poličnik ima poslovne udjele u sljedećim poduzećima:

- Centar za razvoj i edukaciju Poličnik (osnivač ustanove – od 03.06.2020.),
- Odvodnja Poličnik d.o.o. (jedini član – od 14.07.2016.),
- Javna vatrogasna postrojba Zadar (osnivač – od 05.01.2015.),
- Vodovod d.o.o. (član društva – od 24.03.2011.),
- Čistoća d.o.o. (član društva – od 09.12.2010.),
- Liburnija d.o.o. (član društva – od 02.12.2010.), te
- Poličnik d.o.o. za komunalnu i uslužnu djelatnost (jedini osnivač – od 27.06.2008.).

Općina Poličnik ne ostvaruje prihode od istih.

5 Članstvo u LAG Bura

Općenito, lokalne akcijske grupe (LAG) su tijela osnovana u EU namijenjena podršci razvoju ruralnih regija koje okupljaju predstavnike javnog, gospodarskog i civilnog sektora koji se zajedno dogovaraju u cilju razvoja njihove regije. LAG je dakle partnerstvo predstavnika javnog, gospodarskog i civilnog sektora određenog ruralnog područja koje je osnovano s namjerom izrade i provedbe lokalne razvojne strategije tog područja.

Općina Poličnik je član Lokalne akcijske grupe (LAG) Bura koja je osnovana u listopadu 2011. godine u svrhu pripreme i upoznavanja jedinica lokalne samouprave s primjenom LEADER¹² procedura za ruralni razvoj, kao i načela održivog ruralnog razvoja.

LAG Bura pokriva područje devet jedinica lokalne samouprave (JLS): Grad Obrovac i Općine Jasenice, Novigrad, Poličnik, Posedarje, Ražanac, Starigrad, Vrsi i Zemunik Donji. Područje LAG-a prostire se na 1,015.6 km² što je udio od 28% u ukupnoj površini Zadarske županije. Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine LAG Bura broji 25,101 stanovnika (14,71% ukupnog stanovništva županije).

Članstvom u LAG-u Bura Općina Poličnik je učinila korak naprijed ka iskazivanju interesa za:

- Podizanje kvalitete poljoprivredne proizvodnje u svrhu povećanja konkurentnosti na tržištu,
- Podizanje ekološke svijesti stanovništva i unaprjeđenja brige za ekosustave te povećanja uporabe obnovljivih izvora energije,
- Unaprjeđenje kvalitete života i poticanja nepoljoprivredne djelatnosti, te
- Povezivanje javnog, civilnog i poslovnog sektora u svrhu dogovaranja i provedbe razvojne strategije te drugih razvojnih dokumenata i mjera.

Glavne zadaće LAG-a Bura su uspostavljanje komunikacije i sinergije svih elemenata društva u svrhu građenja lokalnih kapaciteta za upravljanje, valorizaciju ekonomskih potencijala i razvijanje novih vrijednosti. LAG je osnovan kao organizacija civilnog društva i predstavlja partnerstvo između lokalnih samouprava, poduzetnika i civilnog društva područja kojeg obuhvaća u svrhu održivog razvoja.

LAG Bura je definirala tri strateška razvojna cilja do 2020. godine¹³:

1. Jačanje konkurentnosti lokalne poljoprivredne djelatnosti,
2. Povećanje poduzetničke aktivnosti u turizmu kroz pozicioniranje područja LAG-a Bura kao vodeće destinacije aktivnog turizma u regiji,
3. Jačanje kapaciteta LAG-a Bura i dionika sa ruralnog područja.

Koristi članstva Općine Poličnik u LAG-u Bura su trenutno vidljive u ostvarenom učinku kroz samo dva odrađena projekta od iznimne važnosti za Općinu Poličnik - „**Razvrstaj i Recikliraj**“ te „**Revitalizacija jezera Vlačine**“. Ukoliko se poveća broj projektnih inicijativa Općine Poličnik, koristi

---

¹² LEADER program je inicijativa Europske unije za potporu projektima ruralnog razvoja pokrenutih na lokalnoj razini u svrhu revitalizacije ruralnih područja i stvaranja novih radnih mjesta. LEADER pristup oslanja se na izradu i provedbu Lokalnih razvojnih strategija (LRS) koje omogućuju integralnu provedbu gospodarske i socijalne kohezije a provode ih Lokalne akcijske grupe (LAG-ovi) – udruge koje pružaju direktnu potporu lokalnim razvojnim dionicima i projektima nacionalnih programa ruralnog razvoja.

¹³ Izvor: Lokalna razvojna strategija LAG Bura 2014-2020

od članstva u LAG-u Bura bi mogle biti višestruke te bi se doista mogao učiniti znatan napredak po pitanju ostvarivanja strateških razvojnih ciljeva tog područja.

5.1 Projekt „Razvrstaj i Recikliraj“

Projekt „Razvrstaj i Recikliraj“ je uspješno završen u veljači 2019. godine te je od velike važnosti za okolišnu politiku i stanje Općine Poličnik. Stopa sufinanciranja ovog projekta od strane Strukturnih i investicijskih fondova – operativnog programa Konkurentnost i kohezija 84.99%. Nositelj projekta bio je Grad Obrovac, a projekt se provodio na području Općine Poličnik te još osam jedinica lokalne samouprave (Grad Obrovac, Općina Jasenice, Općina Ražanac, Općina Vrsi, Općina Starigrad, Općina Novigrad, Općina Posedarje i Općina Zemunik Donji). **Osnovni cilj projekta je bio uspostava sustavne edukacije stanovništva o metodama razvrstavanja i recikliranja otpada na području obuhvata projekta.**¹⁴ S obzirom da na području Općine Poličnik, važnu okolišnu prijetnju predstavlja veliki broj divljih odlagališta otpada, ovakav projekt predstavlja značajan korak naprijed u borbi za očuvanje prirodnih resursa Općine Poličnik.

U okviru projekta je izrađeno 8,578 vodiča o razvrstavanju otpada za kućanstva, 9,000 letaka za turiste, 3,000 letaka za djecu predškolskog i školskog uzrasta, 100 vodiča za slijepce i slabovidne osobe, 27 plakata sa informacijama o projektu i načinu preuzimanja mobilne aplikacije, 9 roll-up banneri te mobilna aplikacija. Održano je 9 javnih tribina namijenjenih stanovništvu na području obuhvata projekta, 8 edukacija za djecu u vrtićima i emitirana jedna radio emisija. Kao jedna od posebnosti ovog projekta je mobilna aplikacija na hrvatskom i engleskom jeziku namijenjena sveukupnom stanovništvu, posebice milenijskoj generaciji, mladima, djeci školskog uzrasta i turistima. Aplikacija sadržava upute o vremenu odvoza pojedinog otpada, vodič za kućanstva i vodič za djecu, upute o sortiranju otpada, mogućnost slikanja i prijavljivanja nezakonito odloženog otpada te druge korisne informacije.

Općina Poličnik je u sklopu projekta uložila napore u izradu individualnog vodiča za razvrstavanje i recikliranje otpada u Općini Poličnik¹⁵ te je učinjen značajan iskorak prema realizaciji cilja edukacije ciljnih skupina o važnosti i koristima koje nastaju pravilnim razvrstavanjem otpada. Budući je područje Općine Poličnik bogato čistom prirodom te istovremeno ima problem s velikim brojem divljih odlagališta otpada, ovaj projekt je donio dodanu vrijednost Općini u osvještavanju potrebe pravilnog odlaganja otpada sa svrhom očuvanja prirodnih resursa Općine Poličnik.

Slika 10 Vodič za razvrstavanje i recikliranje otpada u Općini Poličnik

¹⁴ Izvor: <https://www.lagbura.hr/razvrstaj-i-recikliraj/>

¹⁵ http://www.lagbura.hr/wp-content/uploads/2019/03/Bros%20%95%A0%C3%AEura-Vodic_odvajanje_otpada-Policnik-A5.pdf

5.2 Projekt „Revitalizacija jezera Vlačine“

Jezero Vlačine nalazi se u mjestu Suhovare, na području općine Poličnik. Područje jezera predstavlja jedinstvenu lokaciju bogatu florom i faunom, posebno značajnu u ornitološkom smislu te važnu za razvoj ruralnog turizma Općine Poličnik.

Ponuda aktivnog turizma Općine Poličnik uključuje jedino ribolov, i to upravo na jezeru Vlačine – čestom izboru lokalnog stanovništva za provođenje slobodnog vremena. Upravo ta činjenica otkriva važnost ovog projekta za Općinu Poličnik. LAG „Bura“ je pod pokroviteljstvom Zadarske županije, u suradnji s udrugom HVIDR-a Zadar proveo projekt „Revitalizacija jezera Vlačine“ prilikom kojeg su pribavljeni solarni paneli i organizirane su volonterske radne akcije postavljanja solarnih panela na montažni objekt i sjenicu rekreacijskog centra u sklopu jezera. Montažni objekt i sjenicu su napravili članovi HVIDR-e, a njome se mogu koristiti svi posjetitelji jezera, što je iznimno važno kod organizacije ribolovnih natjecanja.

Slika 11 Postavljeni solarni paneli

Projekt „Revitalizacija jezera Vlačine“ predstavlja važan korak u zaštiti ove iznimne lokacije zaštićene ekološkom mrežom Natura 2000 i Područje očuvanja značajno za ptice (POP) te služi kao rijetki primjer bogatstva ribljeg fonda i ptičjih vrsta ruralnog kraja. Uzevši u obzir činjenicu da je infrastruktura ovog područja iznimno slaba, može se zaključiti da je upravo odrađivanje ovog projekta važan iskorak u smjeru budućeg razvoja ruralnog turizma Općine Poličnik.

Projektom „Revitalizacija jezera Vlačine“ omogućeno je korištenje solarne energije, koja je najprihvatljivija vrsta obnovljivih izvora energije. Postavljeni solarni paneli omogućuju energiju za rad rasvjetnih tijela, ručnih alata te rad hladnjaka u rekreacijskom centru. Glavni korisnici ovog projekta su članovi udruge Ribolovni klub s invaliditetom „Škartoc“ Zadar te članovi udruge HVIDR-a iz Zadra. Također, krajnji korisnici projekta su i svi posjetitelji jezera, ribolovci, promatrači ptica.

Slika 12 Ribolovno natjecanje na jezeru Vlačine

6 Društvo

Neki od glavnih ciljeva prilikom analiziranja stanja društva Općine Poličnik su praćenje stanja po pitanju:

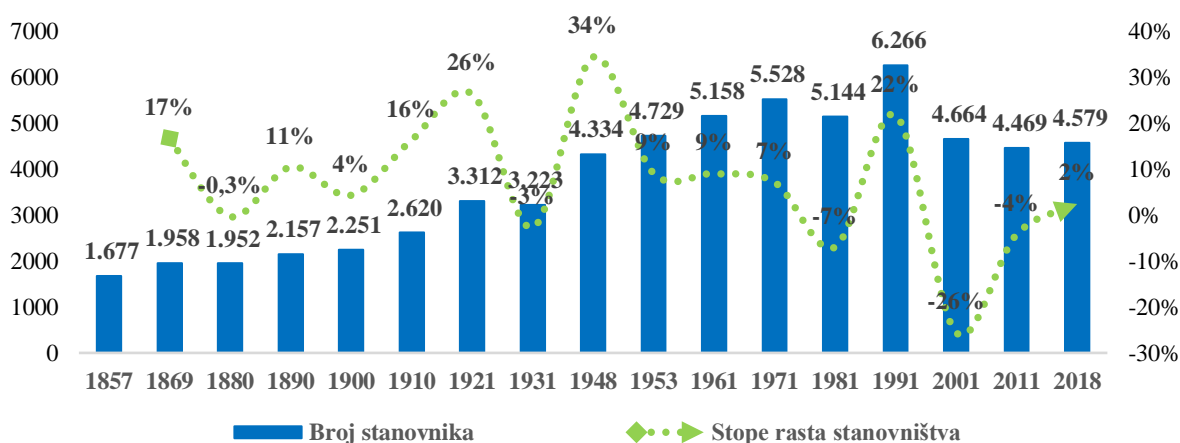
- **Poboljšanja pristupa i kvalitete društvene infrastrukture i usluga,**
- **Promicanja društvene uključenosti** (borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti),
- **Stvaranja poticajnog okruženja za demografsku revitalizaciju.**

6.1 Demografska analiza Općine Poličnik

Stanovništvo je temeljni čimbenik razvoja društva, bilo da se govori u gospodarskom, socijalnom, kulturnom ili nekom drugom pogledu. Upravo zato je od iznimne važnosti dobro poznavati karakteristike stanovništva na promatranom području, kako bi se na temelju njih mogle donositi daljnje odluke.

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine, Općina Poličnik je imala 4,469 stanovnika prosječne dobi 38.9 godina, od čega 2,272 muškaraca prosječne dobi 38.3 godina te 2,197 žena prosječne dobi 39.5 godina.

Najveći postotni pad stanovništva (Grafikon 8) se dogodio nakon Domovinskog rata, a najveći rast između 1981. i 1991. godine. Prema procjenama Državnog zavoda za statistiku, nakon dva negativna razdoblja, Općina Poličnik u 2018. godini bilježi rast od oko 2% (110 stanovnika) u odnosu na 2011. godinu.

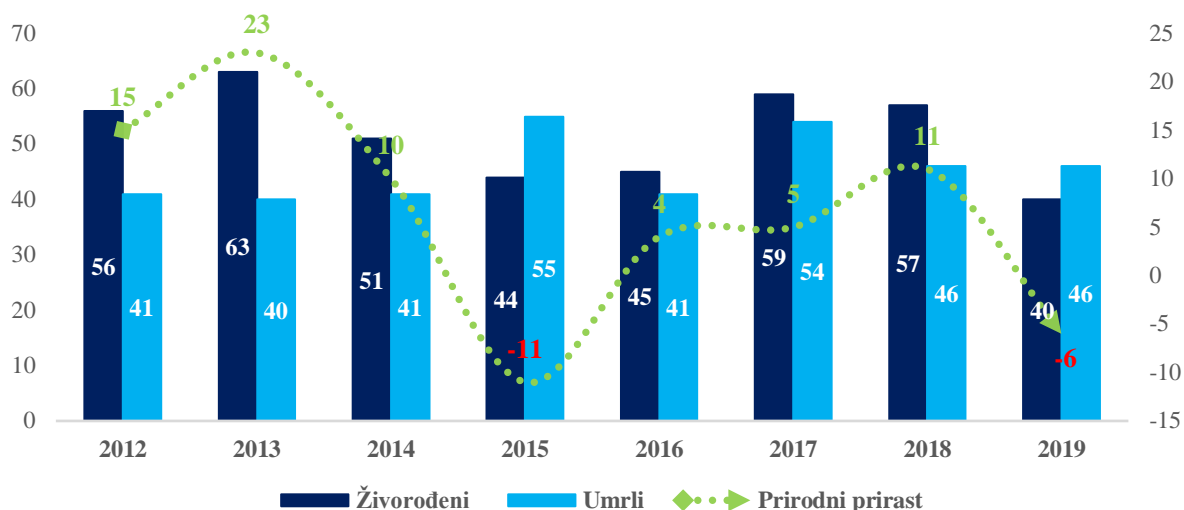

Grafikon 8 Kretanje broja stanovnika u Općini Poličnik, 1857.-2018.¹⁶

Bitan utjecaj na to zasigurno ima pozitivni prirodni prirast koji je u Općini Poličnik česta pojava.

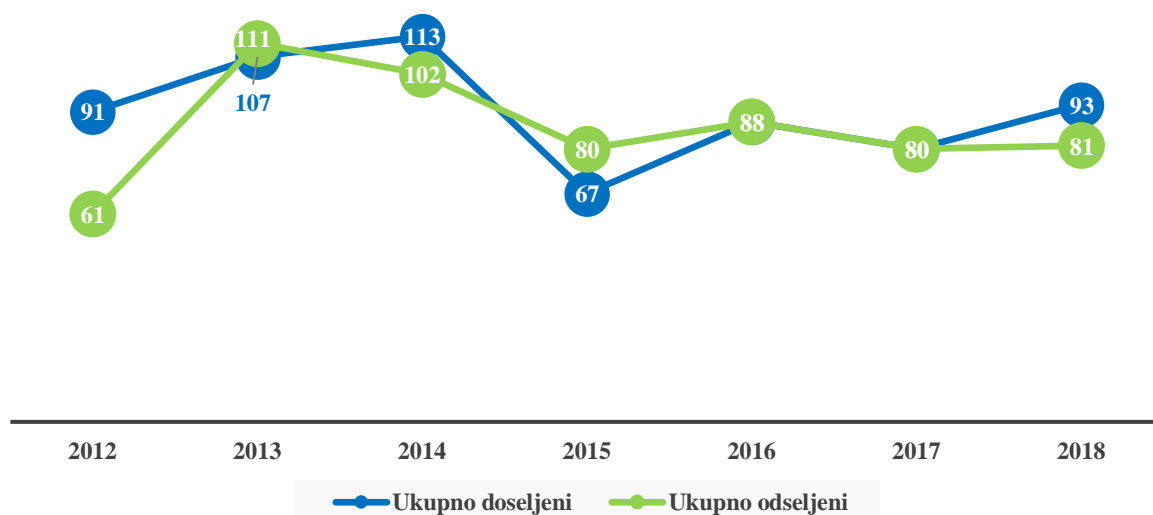
Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u razdoblju između 2012. i 2019. Općina Poličnik je samo dvaput zabilježila negativni prirodni prirast (Grafikon 9). Najveći prirodni prirast je zabilježen u 2013. godini te je iznosio 23 živorođena više nego umrla, dok je najveći pad zabilježen u 2015. godini u kojoj je umrlo 11 ljudi više, nego što ih je bilo živorođeno.

¹⁶ Izvor: Državni zavod za statistiku

Grafikon 9 Kretanje broja živorođenih i umrlih te prirodnog prirasta, 2012-2019¹⁷

Prema dostupnim podacima, u razdoblju od 2012. do 2018. Općina Poličnik bilježi pretežito pozitivne migracijske tokove, odnosno veći priljev nego odljev stanovnika. Preciznije, u Općinu se doselilo 36 stanovnika više, nego što se odselilo (Grafikon 10).

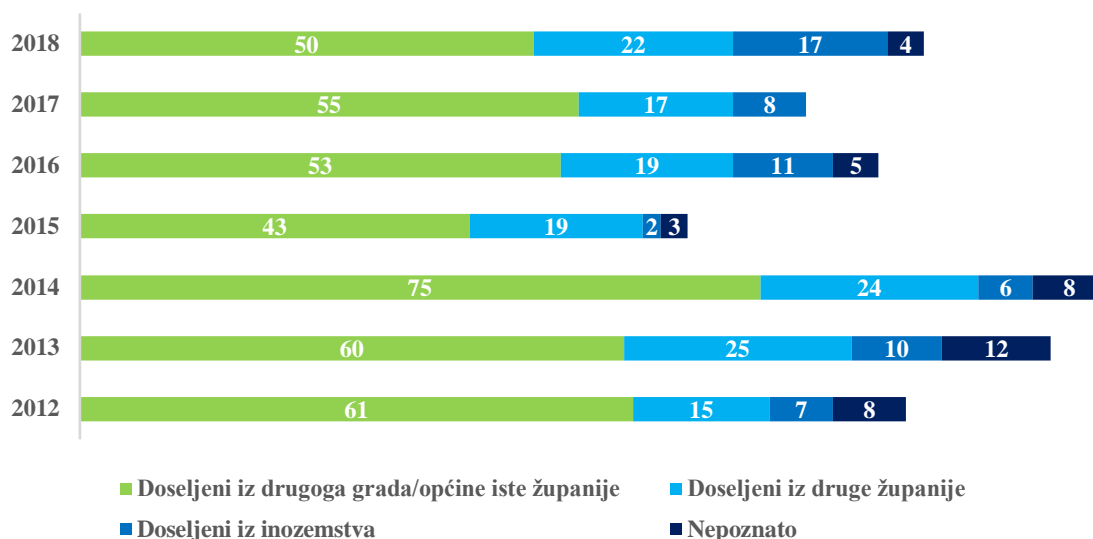
Grafikon 10 Kretanje migracija, 2012-2018¹⁸

Promotrimo li detaljnije mjesto iz kojeg dolaze doseljeni (Grafikon 11), oni su većinom iz drugih gradova/općina u županiji, nakon toga slijedi nešto manji broj onih iz drugih županija te onih iz inozemstva.

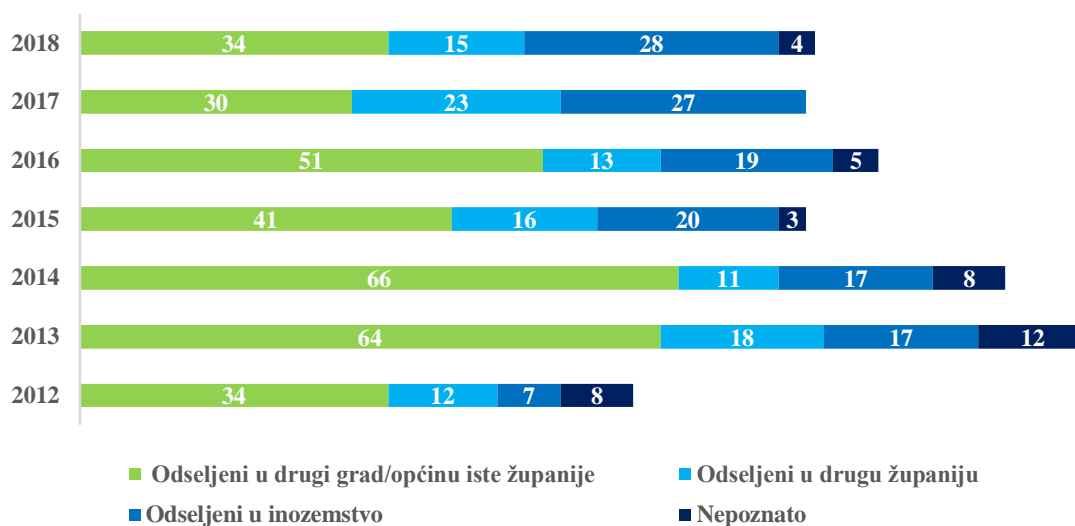
Do sličnog zaključka se dolazi i kada se analizira mjesto odlaska postojećih stanovnika (Grafikon 12) - većinom se radi o preseljenjima unutar županije te preseljenjima u druge županije, te se značajan dio čine oni koji su se preselili u inozemstvo što odražava negativni nacionalni trend iseljavanja stanovništva.

¹⁷ Izvor: Državni zavod za statistiku

¹⁸ Izvor: Državni zavod za statistiku

Grafikon 11 Dospeljeni prema mjestu iz kojeg dolaze¹⁹

Grafikon 12 Odseljeni prema mjestu u koje odlaze²⁰

Promotrimo li dobno-spolnu strukturu Općine Poličnik (Grafikon 13), prema Popisu stanovništva iz 2011. godine, možemo vidjeti da je na području Općine Poličnik prisutno više muškaraca. O tome nam govori i koeficijent feminiteta koji za 2011. godinu iznosi 96,7 (Tablica 2), odnosno na 100 muškaraca ima 96,7 žena (prema procjenama DZS-a za 2018. godinu, taj omjer je ostao isti).

Tablica 2 Detaljni prikaz demografskih pokazatelja²¹

Pokazatelj	2011
Koeficijent starosti	20,03
Indeks starosti	77,96
Mlado stanovništvo (0-14)	18,62

¹⁹ Izvor: Državni zavod za statistiku

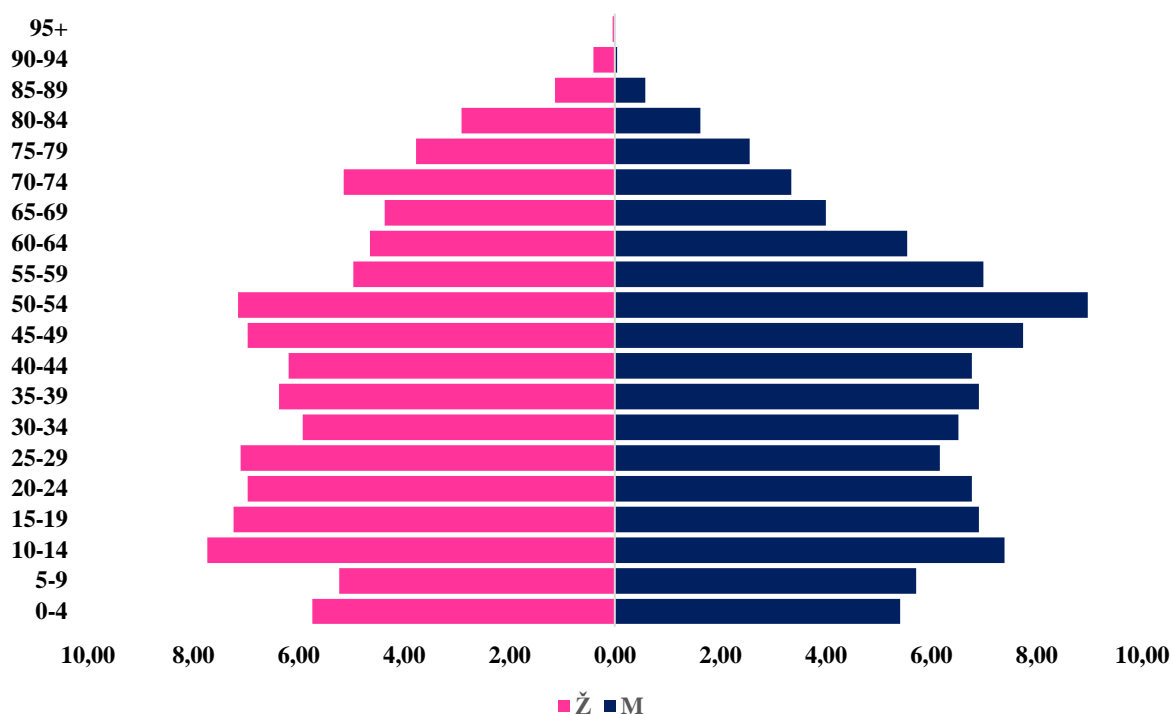
²⁰ Izvor: Državni zavod za statistiku

²¹ Izvor: obrada autora na temelju podataka Državnog zavoda za statistiku

Pokazatelj	2011
Zrelo stanovništvo (15-64)	66,46
Staro stanovništvo (65+)	14,93
Dobna ovisnost	22,46
Koeficijent feminiteta	96,69

Nadalje, vidljivo je da se većina stanovništva, čak 66% nalazi u zreloj dobi, mlado stanovništvo čini 19%, dok staro čini 15% stanovništva (Grafikon 13).

Koeficijent starosti i indeks starenja Općine Poličnik ukazuju na zaključak da je stanovništvo Općine Poličnik ušlo u proces starenja. Koeficijent starosti se računa iz dobne strukture kao udio stanovništva u dobi od 60 i više godina u ukupnom stanovništvu. Koeficijent starosti Općine Poličnik iznosi 20%. Indeks starosti se računa kao udio osoba od 60 i više godina u odnosu na broj osoba u dobi od 0-19 godina. Indeks starenja Općine Poličnik iznosi 78%. I koeficijent starosti i indeks starenja Općine Poličnik ukazuju na zaključak da je stanovništvo ušlo u proces starenja te da je potrebna demografska revitalizacija ovog područja.

Grafikon 13 Dobno-polna piramida Općine Poličnik (2011)²²

Analizira li se obrazovna struktura stanovnika starijih od 15 godina Općine Poličnik na temelju dostupnih podataka iz Popisa stanovništva iz 2011. godine (Tablica 3) pronalazimo da od 3637 stanovnika:

- 5% stanovništva ima visoko obrazovanje,
- 49.71% stanovništva ima srednjoškolsko obrazovanje,
- 28% stanovništva ima osnovnoškolsko obrazovanje,

²² Izvor: obrada autora na temelju podataka iz Popisa stanovništva 2011.

- 11.6% stanovništva ima nepotpuno osnovno obrazovanje,
- 5.64% stanovnika nije imalo obrazovanje.

Tablica 3 Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi i spolu (Općina Poličnik, 2011)²³

Spol	Bez škole	1-3 razreda OŠ	4-7 razreda OŠ	Osnovna škola	Srednja škola	Stručni studij	Sveučilišni studij	Doktor znanosti	Nepoznato
M	55	24	130	510	1,060	35	34	2	1
Ž	150	61	207	511	748	47	62	0	0
Ukupno	205	85	337	1,021	1,808	82	96	2	1

Gledajući gustoću naseljenosti (Tablica 4), Općina Poličnik je u 2011. godini imala 54 stanovnika na km², dok 2018. godine prema procjenama DZS-a ima 55 stanovnika na km².

Tablica 4 Gustoća naseljenosti Općine Poličnik²⁴

Površina (km ²)	Broj stanovnika		Gustoća naseljenosti (stan/km ²)		Broj naselja
	2018 ²⁵	2011	2018	2011	
82.02	4,579	4,469	55.83	54.49	10

6.2 Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi

Općinsko vijeće Općine Poličnik na svojoj 11. sjednici, održanoj 29. listopada 2014. godine, na temelju članka 6. i 117. Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", broj 157/13) i članka 38. Statuta Općine Poličnik ("Službeni glasnik Općine Poličnik" broj 06/09, 11/09, 04/13. i 12/13.), donijelo je Odluku o socijalnoj skrbi Općine Poličnik.

Sredstva za usluge socijalne skrbi osigurava Općina Poličnik iz svog proračuna. Oblici pomoći socijalne skrbi koje Općina osigurava su:

Pomoći za Obitelj/samca:

- Naknada za troškove stanovanja,
- Jednokratna naknada,
- Naknada za trošak ogrjeva.
  - Potpora za troškove pogreba

Pomoć za djecu i mlade:

- Naknada za novorođeno dijete
- Naknada za besplatno ili umanjeno plaćanje cijene redovnog programa Dječjeg vrtića
- Naknada za besplatnu ušinu učenika osnovne škole
- Naknada za sufinanciranje kupnju udžbenika učenika osnovne škole
- Naknada za sufinanciranje prijevoza učenika srednjih škola
- Naknada za stipendiranje studenata

²³ Izvor: Popis stanovništva 2011.

²⁴ Izvor: obrada autora na temelju podataka Državnog zavoda za statistiku

²⁵ Procjena.

Pomoć za starije osobe:

- Sufinanciranje programa „Pomoć u kući“,
- Poklon paket za korisnike Domova za starije.

Pomoć za djecu sa posebnim potrebama i invalidne osobe:

- Naknada za sufinanciranje prijevoza i troškova smještaja u odgojnu ustanovu djece s posebnim potrebama,
- Naknada humanitarnim organizacija i udrugama,
- Drugi oblici socijalne pomoći.

U prethodnom razdoblju je oko 75 stanovnika Općine Poličnik primilo jednokratnu novčanu pomoć. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, 18,7% stanovništva je imalo teškoće u obavljanju svakodnevnih aktivnosti (Tablica 5).

Općina je osigurala gerontodomačicu, koja je zaposlenica Općine, te obilazi stanovnike starije životne dobi kako bi im pomogla i olakšala svakodnevni život. Osim ovih oblika pomoći, na prostoru Općine djeluje i Udruga umirovljenika Općine Poličnik koja dodatno pomaže socijalnom uključivanju starijeg stanovništva.

Tablica 5 Broj osoba s teškoćama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti u Općini Poličnik²⁶

	Broj osoba s teškoćama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti	Udio u ukupnom stanovništvu (%)
Ukupno	837	18.7
Muškarci	480	21.1
Žene	357	16.2

6.3 Društvena i zdravstvena infrastruktura

Stanovnici Općine Poličnik primarnu zdravstvenu zaštitu mogu potražiti u najbližoj ispostavi Doma zdravlja Poličnik. Na području Općine djeluju dvije stomatološke ordinacije, dvije ambulante te dvije ljekarne (Tablica 6).

Tablica 6 Zdravstvene ustanove na području Općine Poličnik²⁷

Zdravstvene ustanove
Ordinacija opće med. Gordana Žuža - Škunca, Poličnik
Stomatološka ordinacija Rajko Komljenović, Poličnik
Stomatološka ordinacija Lovorka Pedišić – Oleksa, Poličnik
Ustanova za zdravstvenu skrb Kožar, Murvica
Ljekarna Pablo, Poličnik
Ljekarna Kaštel Farm, Murvica

2013. godine je u Poličniku otvorena ispostava hitne medicine. Naime, Općina Poličnik je tada za potrebe ispostave Zavodu za hitnu medicinu ustupila i rekonstruirala prostor u kojem je ubrzo zaposleno 13 djelatnika. 2016. godine je ispostava Poličnik premještena u Posedarje. Razlog koji se navodi kao

²⁶ Izvor: Popis stanovništva 2011

²⁷ Izvori: FINA, Strategija razvoja Općine Poličnik 2015-2020

ključan za premještaj je loša pokrivenost benkovačkog područja sveopćom hitnom zaštitom, te blizina Poličnika gradu Zadru. Nakon preseljenja hitne ispostave iz Poličnika u Posedarje, prostor se prenamijenio te je u njemu krajem 2017. godine otvoren područni objekt Zvončica matičnog dječjeg vrtića DV Zvončić.

Općina Poličnik ima ukupno pet društvenih domova po naseljima:

- Društveni dom Briševo,
- Društveni dom Murvica,
- Društveni dom Poličnik Gornji,
- Društveni dom Murvica Gornja,
- Društveni dom Suhovare.

6.4 Obrazovanje

Na području Općine Poličnik djeluje dječji vrtić DV Zvončić, čiji osnivač je Općina Poličnik. Vrtić djeluje kroz matični objekt Poličnik i dva područna objekta, „Zvončica“ Poličnik i Briševo. U sklopu vrtića radi 19 djelatnika, od čega 12 odgajatelja, 1 pedagog, 1 ravnatelj, 3 spremačice/serviserke i 2 kuharice.

Tablica 7 Broj djece po skupinama i objektima DV „Zvončić“²⁸

	Matični objekt Poličnik	Područni objekt "Zvončica" Poličnik	Područni objekt Briševo	Ukupno
Jaslička skupina	15	0	15	30
Srednja mješovita skupina	23	22	27	72
Predškolska skupina	0	10	8	18
Ukupno	38	32	50	120

Roditelji mogu odabrati između dva programa, poludnevni (5 i pol sati) ili cjelodnevni (10 i pol sati). Također, vrtićke skupine su organizirane prema kronološkoj dobi djece, pa tako postoje:

Slika 13 DV Zvončić - matični objekt Poličnik

- **Jaslička** (djeca od 1. do 3. godine života)
- **Srednja mješovita skupina** (djeca od 4. do 7. godine života)
- **Predškolska skupina** (djeca u godini pred polazak u školu)

Cijena vrtića je povoljnija za stanovnike Općine, te se razlikuje ovisno o programu koji se odabere. Posebno treba istaknuti da je kraći program predškole besplatan za svu djecu s područja Općine Poličnik, dok, ukoliko se skupina ne popuni, mogu se upisati i djeca izvan općine te ona moraju platiti punu ekonomsku cijenu. Predškolski program je izrazito važan jer se u njime potiče optimalni razvoj na svim područjima psiho-fizičkog razvoja djeteta te usvajanja znanja, navika i vještina koje će mu olakšati prilagodbu na školski sustav.

²⁸ Izvori: OŠ Poličnik, OŠ Bartul Kašić Zadar, Godišnji plan i program za školsku 2019./2020. god. OŠ Smiljevac

U redovitom programu roditelj djeteta korisnika usluga sudjeluje u cijeni programa ovisno o vrsti i trajanju programa dječjih vrtića i jaslica (Tablica 8).

Tablica 8 Cijena vrtićkih programa²⁹

R.Br.	Vrsta programa	Iznos sudjelovanja (HRK)
1.	10-satni jaslički program	700.00
2.	10-satni vrtićki program	700.00
3.	5-ipolsatni program	400.00

Ukoliko roditelji imaju više djece u vrtiću ostvaruju pravo na umanjeno sudjelovanje. Tako za drugo dijete u vrtiću plaćaju 75% određenog programa, a za svako sljedeće su oslobođeni plaćanja programa. Osim pogodnosti vezanih uz broj djece, pojedine skupine ostvaruju pravo na umanjeno sudjelovanje u cijeni programa. Za djecu samohranih roditelja roditelj sudjeluje sa 75% cijene, ako djeca zbog bolesti preko 30 dana ne koriste program vrtića roditelji sudjeluju s 50% cijene, odnosno ako ne koriste 10 i više dana onda plaćaju 75% cijene. Pojedine skupine su u potpunosti oslobođene plaćanja programa, poput djece invalida Domovinskog rata s utvrđenim 100%-tnim stupnjem invaliditeta, djece bez oba roditelja, djece čija obitelj koristi stalnu novčanu pomoć Centra za socijalnu skrb, djece s teškoćama u razvoju. Od svih ovih pogodnosti, roditelj ima pravo na jednu, onu za sebe najpovoljniju. Također, ukoliko dijete u periodu od lipnja do kolovoza ne pohađa vrtić, plaća se akontacija u iznosu 100,00 HRK, boravak u srpnju i kolovozu se plaća po danu, dok se u lipnju za pola mjeseca plaća 50% cijene.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Osnovna škola Poličnik matična je škola na području Općine, a u sklopu nje, kao područne škole, djeluju one u Suhovarima, Ruplju, Lovincu i Visočanima. U Općini djeluju i područne škole u Briševu i Murvici koje su u sklopu matičine Osnovne škole Smiljevac u Zadru te područna škola u Dračevcu Ninskom koja je u sklopu Osnovne škole Bartul Kašić u Zadru. Područne škole provode nastavu samo za učenike nižih razreda (1.-4. razred), dok učenici viših razreda (5.-8. razred) osnovne škole nastavu pohađaju u matičnim školama. 2013. godine je zgrada Osnovne škole Poličnik nadograđena sa 4 učionice s kabinetima, 3 ureda, knjižnicom i velikom informatičkom učionicom. OŠ Poličnik je trenutno opremljena s 22 računala i 56 tableta. Projekt vrijedan 3,600,00.00 HRK su financijskim udjelima provodili Općina Poličnik, Zadarska županija te MRRFEU, a njegov dovršetak je omogućio održavanje nastave u Osnovnoj školi Poličnik u jednoj smjeni od školske godine 2014./2015. U sklopu škole nalazi se i dobro opremljena školska dvorana koja osim što služi potrebama sportske rekreacije učenicima OŠ Poličnik, iznajmljuje prostor sportskim klubovima, udrugama, pojedincima i drugim zakupcima za sportske aktivnosti i ostale programe koji se u njoj mogu izvoditi.

²⁹ Izvor: Odluka o utvrđivanju mjerila za sudjelovanje roditelja u cijeni programa dječjeg vrtića „Zvončić“-Poličnik

Tablica 9 Broj upisanih učenika u prvi razred osnovne škole

	OŠ Poličnik ³⁰	PŠ Dračevac Ninski	PŠ Murvica ³¹	PŠ Briševo ³²
2016	33	2	6	13
2017	23	3	10	10
2018	15	5	17	15
2019	36	1	14	12
2020	26	2	N/A	N/A

Broj upisanih učenika s područja Općine Poličnik u prvi razred osnovne škole u promatranom razdoblju (Tablica 9) čini otprilike 1% stanovništva na području Općine Poličnik.

Srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje

Na području Općine Poličnik ne djeluje ni jedna srednja škola kao ni ustanova za visokoškolsko obrazovanje. Učenici koji nakon osnovne škole žele nastaviti svoje obrazovanje najviše su orijentirani na desetak srednjih škola u Zadru. Ukoliko se odluče za visokoškolsko obrazovanje, na području Zadarske županije djeluju Sveučilište u Zadru i Visoka škola za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ u Biogradu na moru.

Važno je i napomenuti da Općina Poličnik, u razdoblju od 2015. do 2020. godine, broji 341 stipendista. Stipendija Općine Poličnik se dodjeljuje na temelju kriterija akademskog uspjeha i socioekonomskog statusa kandidata. Stipendija se dodjeljuje u mjesečnom iznosu od 500 HRK te se dodjeljuje tijekom 10 mjeseci godišnje.

6.5 Neprofitni subjekti na području Općine Poličnik

Civilno društvo na području Zadarske županije, pa tako i Općina Poličnik, ima dobru tradiciju te su preko raznovrsnih udruga zastupljene sve ključne djelatnosti. Prema uvidu u raspoložive podatke, najviše je sportskih udruga; slijede gospodarske, kulturne, udruge koje okupljaju i štite djecu, mladež i obitelji.

Prema Registru udruga Ministarstva uprave, na području Općine Poličnik trenutno je 28 aktivnih sportskih udruga (Tablica 10).

Tablica 10 Popis aktivnih sportskih udruga u Općini Poličnik³³

Sportske udruge	
Malonogometni klub Lovinac 1421	Malonogometni klub "Sveti Ante" Visočane
Pikado klub "Lav Murvica"	Društvo sportske rekreacije "Abeceda sporta ABC"
Nogometni klub "Dragovoljac" Poličnik	Košarkaški klub "Poličnik"

³⁰ „OŠ Poličnik“ obuhvaća i broj upisanih u pripadajuće područne škole

³¹ Podaci za PŠ Murvica su bili dostupni samo za 2019. godinu, broj upisanih prvaša za prethodne godine je procijenjen na temelju broja učenika u višim razredima (npr. 2019. godine je bilo 17 učenika u drugom razredu te stoga pretpostavljamo da ih je isto toliko upisano 2018. godine u prvi razred)

³² Podaci za PŠ Briševo su bili dostupni samo za 2019. godinu, broj upisanih prvaša za prethodne godine je procijenjen na temelju broja učenika u višim razredima (npr. 2019. godine je bilo 15 učenika u drugom razredu te stoga pretpostavljamo da ih je isto toliko upisano 2018. godine u prvi razred)

³³ Izvor: Registar udruga Ministarstva uprave (30.9.2020.)

Sportske udruge	
Malonogometni klub Futsal "Super Chicks"	Malonogometni klub "Suhovare"
Malonogometni klub "Deportivo la Murvica"	Futsal klub "Suhovare 2017"
Malonogometni klub "Samba"	Pikado klub "Murvica"
Kuglački klub Poličnik	Malonogometni klub "Grusi"
Boćarski sportski klub Dračevac Ninski	Malonogometni klub "Murvica"
Malonogometni klub "Briševo"	Hrvatski atletski klub Sv. Ante Poličnik
Malonogometni klub "Rupalj"	Malonogometni klub "Lovinac"
Šahovski klub "Sveti Nikola" Poličnik	Nogometni klub Abeceda sporta
Nogometni klub "Murvica" Murvica	Malonogometni klub Dasiaddo Poličnik
Boćarski klub Poličnik	Malonogometni klub Poličnik
Malonogometni klub "Visočane"	Boćarski klub "Rupalj"

Osim sportskih udruga, na području Općine Poličnik djeluju i brojne druge udruge vezane uz različite interese, od automobila i motocikala, udruga mladih i žena, sve do udruga za promicanje kulture (Tablica 11).

Tablica 11 Popis ostalih aktivnih udruga u Općini Poličnik³⁴

Ostale udruge	
Udruga ljubitelja Mazda automobila	Dalmatinska muška klapa "Koporan" Poličnik
Udruga mladih Infinitus	Udruga maslinara i uljara "Maslina" Općine Poličnik
Udruga ljubitelja motocikala "Sveti Nikola Poličnik"	Udruga umirovljenika Općine Poličnik
Lovačko društvo "Kuna" Poličnik	Kulturno umjetničko društvo "Carza" Poličnik
Airsoft udruga "Tovari"	Pjevačka skupina "Slavuji iz Ravnih kotara"
Udruga žena Općine Poličnik	Udruga za očuvanje i promicanje običaja i tradicije Briševa "Kanica"
Kulturno umjetnička udruga "Krš" Briševo	Braniteljska udruga "Baljak Ante - Pajo"
Udruga za posmrtnu pripomoć "Poličnik"	

6.6 Program društveno poticane stanogradnje (POS)

U svrhu demografske revitalizacije Općina Poličnik ima namjeru uključiti se u provedbeni program izgradnje stanova po Programu društveno poticane stanogradnje, a s ciljem da se građanima omogući izgradnja stambenih jedinica po povoljnijim kreditnim uvjetima te da im se na taj način pomogne u rješavanju stambenih problema.

Općina Poličnik kao jedinica lokalne samouprave za izgradnju stanova planira:

1. Osigurati građevinsko zemljište

a) U Stambenoj zoni Suhovare

- Oznake čestica zemljišta: 90/65, 90/66, 90/67, 90/68, 90/69, 90/70, 90/71, 90/72, 90/73, 90/74, 90/75, 90/76, 90/77, 90/78, 90/79, 90/80, 90/81, 90/82, 90/83, 90/84, 90/85, 90/86, 90/87, 90/88, 90/89, 90/90, 90/91, 90/92, 90/93, 90/94, 90/95, 90/96, 90/97, 90/98, 90/99, 90/100, 90/101, 90/102, 90/103, 90/104, 90/105, 90/106,

³⁴ Izvor: Registar udruga Ministarstva uprave (30.9.2020.)

90/107, 90/108, 90/109, 90/110, 90/1, 90/111, 90/112, 90/113, 90/114, 90/115, 90/116, 90/117, 90/118, 90/119.

- Sve čestice pripadaju katastarskoj općini Suhovare, u Suhovarima, regulirano DPU Stambeno – poslovne zone Suhovare („Službeni glasnik Općine Poličnik“, broj 04/07)

b) U **Stambenoj zoni Grabi – Poličnik („P-9“)**

- Oznake čestica zemljišta: 481/73, 481/74, 481/75, 481/76, 481/78, 481/79, 481/80, 481/81, 481/82, 481/83, 481/84, 481/85, 481/86, 481/87, 481/89, 481/91, 481/92, 481/93, 481/94, 481/95, 481/96, 481/97, 481/98, 481/99, 481/100, 481/101, 481/102, 481/103, 481/104, 481/105, 481/106, 481/107, 481/108, 481/109, 481/110, 481/111, 481/112, 481/113, 481/114, 481/115, 481/116, 481/117, 481/118, 481/119, 481/120, 481/121, 481/122, 481/123, 481/124, 481/125, 481/126, 481/127, 481/128, 481/129, 481/130, 481/131, 481/132, 481/133, 481/134.
- Sve čestice pripadaju katastarskoj općini Poličnik, u Poličniku, regulirano DPU Stambene zone Grabi-Poličnik („P-9“) („Službeni glasnik Općine Poličnik“, broj 10/11)

2. **Uređenje komunalne infrastrukture te priključak na infrastrukturu**

- U skladu s člankom 6. Zakona o društveno poticanoj stanogradnji („NN“ broj 109/01, 82/04, 76/07, 38/09, 86/12, 07/13, 26/15).

Općina Poličnik je usvojila detaljne planove uređenja ukupno dvije stambene zone na području Općine Poličnik i to:

- Stambena zona Grabi – Poličnik („P-9“), te
- Stambeno-poslovna zona „Suhovare“

6.6.1 Stambeno-poslovna zona „Suhovare“

Općinsko vijeće Općine Poličnik je na sjednici 27. lipnja 2011. godine donijelo Odluku o donošenju Detaljnog plana uređenja stambeno-poslovne zone „Suhovare“. Zona obuhvata ovog plana pruža se jugoistočno od naselja Suhovare i jugozapadno uz županijsku cestu Ž-6014 Poličnik – Benkovac. U obuhvatu plana gradit će se stambeno-poslovni, javni i proizvodno-poslovni sadržaji.

Do sada je prikupljeno 47 pisama namjere za gradnju kuća u stambeno-poslovnoj zoni „Suhovare“.

6.6.2 Stambena zona Grabi – Poličnik („P-9“)

Općinsko vijeće Općine Poličnik je na sjednici 27. lipnja 2011. godine donijelo Odluku o donošenju Detaljnog plana uređenja stambene zone Grabi-Poličnik, na temelju kojega je izvršena parcelacija katastarskih čestica stambene zone, ispravak upisa u katastar, odnosno u zemljišnim knjigama.

Unutar obuhvata Plana planirane su:

- površine stambene namjene,
- površine mješovite namjene,
- površine javne i društvene namjene,
- površine sportsko-rekreacijske namjene,
- površine infrastrukturne namjene,
- prometne površine,

- javne zelene površine, te
- zaštitne zelene površine.

Planirano je izgraditi 51 obiteljsku kuću, osam stambenih jedinica po 8 do 10 stanova, športsko-rekreativne sadržaje i dječji vrtić.

Općina Poličnik je 2013. godine zatražila od Agencije za upravljanje državnom imovinom zemljište. 10. kolovoza 2018. godine Ministarstvo državne imovine donijelo je Odluku da se zemljište namijenjeno za stambenu zonu u Poličniku dodijeli Općini Poličnik, a 31. kolovoza 2018. godine je potpisan Ugovor između Republike Hrvatske - Ministarstva državne imovine i Općine Poličnik u kojem je Općini Poličnik određen rok od pet godina za opremanje zone infrastrukturom.

Natječaji za kupnju nekretnina unutar stambene zone započeli su u veljači 2019. godine, a do danas su prodane 52 nekretnine te je preostalo još 12 nekretnina.

Ugovor o izradi glavnog projekta za komunalnu infrastrukturu stambene zone Grabi Općina Poličnik je sklopila dana 25. siječnja 2019. godine sa tvrtkom "VIA FACTUM", a zahtjev za izdavanje građevinske dozvole podnesen je dana 23. travnja 2019. godine. Građevinska dozvola je izdana 17. lipnja 2020. godine i odnosi se na izgradnju prometnice sa oborinskom odvodnjom, vodovodne mreže, sanitarnu odvodnju, javnu rasvjetu i DT kanalizaciju.

Općina Poličnik je 16. rujna 2019. godine podnijela zahtjev HEP Elektri Zadar zahtjev za projektiranje električne energije u stambenoj zoni, a za potrebe napajanja električnom energijom krajnjih korisnika koji će graditi stambene objekte u zoni. Sukladno zaprimljenom zahtjevu HEP Elektra Zadar je 03. ožujka 2020. godine izradila projektni zadatak za izgradnju elektroenergetskih objekata i to novu TS 10(20)/0,4 kV „Grabi 10“, srednje naponski priključni kabel SN KB 20kV za TS 10(20)/70,4 kV „Grabi 10“, niskonaponsku mrežu NNMR iz TS 10(20)/0,4 kv „Grabi 10“ i kabliranje dijela dalekovoda DV 10kV Poličnik preko stambene zone Grabi. Ugovorom o izvođenju radova sklopljenog 13. srpnja 2020. godine HEP Elektra Zadar se obvezuje izvesti radove na kabliranju dijela DV 10(20) kV Poličnik-Murvica u iznosu od otprilike 800,000.00 HRK, a sve sa ciljem da se pomogne budućim korisnicima.

Unutar obuhvata Detaljnog plana uređenja potrebno je ostvariti minimalnu razinu infrastrukturne opremljenosti, koja sadrži:

- izvedbu glavnih prometnica,
- izgradnju mreže vodoopskrbe,
- izgradnju mreže elektroopskrbe, te
- izgradnju mreže telekomunikacija.

Općina Poličnik ulaže napore u dobivanju potpora od resornih ministarstava da se kroz programe demografske obnove Vlade pomogne u izgradnji infrastrukture budući da bi cjelokupna projektna ulaganja procijenjena projektom trebala iznositi otprilike 14.000.000,00 HRK. Do sada prikupljena sredstva od prodaje nekretnina nedovoljna su za samu realizaciju projekta uređenja infrastrukture.

7 Gospodarstvo

7.1 Indeks razvijenosti

U skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 147/14 i 123/17), Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) provodi postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S) u Republici Hrvatskoj prema indeksu razvijenosti.

Za izračun indeksa razvijenosti koriste se slijedeći pokazatelji:

- Prosječni dohodak po stanovniku,
- Prosječni izvorni prihodi po stanovniku,
- Prosječna stopa nezaposlenosti,
- Opće kretanje stanovništva,
- Stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje), te
- Indeks starenja.

Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti prethodno navedenih društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti JLP(R)S-a u određenom razdoblju te kao takav omogućava mjerenje stupnja razvijenosti JLP(R)S-a u Republici Hrvatskoj.

Jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se u **osam skupina**:

- I. JLS koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u **zadnjoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave;**
- II. JLS koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u **trećoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave;**
- III. JLS koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u **drugoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave;**
- IV. JLS koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u **prvoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave;**
- V. JLS koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u **zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave;**
- VI. JLS koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u **trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave;**
- VII. JLS koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u **drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave; te**
- VIII. JLS koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u **prvoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.**

Prema vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za aktualni izračun indeksa razvijenosti iz 2018. godine, Općina Poličnik je svrstana u petu (V.) skupinu jedinica lokalne samouprave s vrijednošću indeksa 100.946 što ukazuje na činjenicu da je na razini Republike Hrvatske, Općina Poličnik u zadnjoj četvrtini iznadprosječno razvijenih jedinica lokalne samouprave. S obzirom na

ostvareni rang prema vrijednosti indeksa razvijenosti, Općina Poličnik je izgubila status potpomognutog područja.³⁵

Vrijednosti osnovnih pokazatelja za Općinu Poličnik su:

- Prosječni dohodak po stanovniku: 22,856.28 HRK.
- Prosječni izvorni prihodi po stanovniku: 1,623.85 HRK.
- Prosječna stopa nezaposlenosti: 12.97%.
- Opće kretanje stanovništva (2016/2006): 105.54.
- Indeks starenja (2011): 78.0.
- Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65, 2011): 6.78%.

Vrijednosti standardiziranih pokazatelja za Općinu Poličnik su:

- Prosječni dohodak po stanovniku: 97.65.
- Prosječni izvorni prihodi po stanovniku: 96.16.
- Prosječna stopa nezaposlenosti: 104.97
- Opće kretanje stanovništva (2016/2006): 110.25.
- Indeks starenja (2011): 107.51.
- Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65, 2011): 91.74.

Vrijednosti standardiziranih pokazatelja ukazuju da primarno postoji prostor za napredak po pitanju podizanja dohotka i izvornih prihoda po stanovniku te poboljšanja obrazovne strukture stanovništva.

Po vrijednosti indeksa razvijenosti JLS, Općina Poličnik je 25. od ukupno 34 jedinice lokalne samouprave Zadarske županije (Tablica 12) te 228. od ukupno 556 jedinica lokalne samouprave Republike Hrvatske.

Tablica 12 Vrijednosti indeksa razvijenosti jedinica lokalne samouprave Zadarske županije za razdoblje 2014.-2016. (2018)³⁶

R.br	JLS	Razvojna skupina JLS	Indeks razvijenosti JLS
1	Kolan	8	111.579
2	Biograd na Moru	8	110.306
3	Vir	8	109.892
4	Zadar	8	109.370
5	Kali	7	107.130
6	Nin	7	106.441
7	Tkon	7	105.524
8	Privlaka	7	105.468
9	Kukljica	7	104.822
10	Jasenice	7	104.707

³⁵ Potpomognuta područja su ona područja koja prema stupnju razvijenosti zaostaju za prosjekom Republike Hrvatske te im je potrebna podrške u razvoju. Izdvajanje potpomognutih područja temelji se na izračunu indeksa razvijenosti. Prema Zakonu o regionalnom razvoju, potpomognuta područja su županije, općine i gradovi s indeksom razvijenosti manjim od 100%, odnosno JLS razvrstane u I.-IV. Skupinu te JLP(R)S razvrstane u I. i II. skupinu.

³⁶ Izvor: Obrada autora prema

https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages//O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/indeks%20razvijenosti//Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izra%C4%8Dun%20indeksa%20razvijenosti_jedinice%20lokalne%20samouprave.pdf

R.br	JLS	Razvojna skupina JLS	Indeks razvijenosti JLS
11	Pag	7	104.690
12	Pašman	6	104.505
13	Sukošan	6	104.201
14	Starigrad	6	103.997
15	Sveti Filip i Jakov	6	103.597
16	Povljana	6	103.307
17	Pakoštane	6	102.983
18	Sali	6	102.812
19	Bibinje	6	102.567
20	Preko	5	102.098
21	Vrsi	5	101.838
22	Novigrad	5	101.644
23	Posedarje	5	101.203
24	Zemunik Donji	5	101.094
25	Poličnik	5	100.946
26	Ražanac	5	100.777
27	Škabrnja	5	100.163
28	Galovac	4	99.917
29	Polača	4	99.911
30	Benkovac	4	98.971
31	Obrovac	4	98.301
32	Stankovci	4	98.233
33	Lišane Ostrovičke	2	93.654
34	Gračac	1	89.934

7.2 Smještaj gospodarskih djelatnosti na području Općine Poličnik

Prostornim planom Općine Poličnik su određena izdvojena građevinska područja izvan naselja koje služe kao zone gospodarske (proizvodne, poslovne, poslovno-proizvodne i sl.) namjene za izgradnju građevina proizvodno-poslovne namjene sa pratećim sadržajima (Tablica 13). To su područja za izgradnju i razvoj proizvodnih i prerađivačkih pogona, zanatskih, uslužnih, i servisnih djelatnosti, skladišnih prostora, te ostalih sličnih djelatnosti.

Osim gospodarske namjene, detaljnom planskom dokumentacijom je u ovim zonama dozvoljena i planirana postava fotonaponskih ćelija ili uređenje sunčanih parkova za proizvodnju i preradu solarne energije kao i ostalih postrojenja i uređaja za korištenje i preradu obnovljivih izvora energije. Posljedično, ovim poslovnim zonama je osim ostvarivanja pozitivnih gospodarskih odnosno ekonomskih tokova, zamišljena i zelena tranzicija.

Prostornim planom Općine Poličnik je određena i zona proizvodno uslužnih djelatnosti (IK1) na prostoru sjeverno od GP naselja Murvica. U ove zone, uz osnovnu poljoprivrednu proizvodnju (vinogradi, maslinici, ljekovito i aromatično bilje i sl), dozvoljen je razvoj proizvodno-uslužnih djelatnosti i izgradnja pogona za preradu (vinarija, uljara, sušara i sl.), te pratećih ugostiteljskih sadržaja (kušaonice, restorani) i smještajnih kapaciteta za posjetitelje.

U poslovnoj zoni Murvica (K) prostornim planom je dozvoljena izgradnja društvenih, poslovnih, uslužnih i trgovačkih, ugostiteljskih, turističkih, javnih i drugih objekata. U proizvodnim i poslovnim

zonama, dozvoljena je izgradnja pogona za proizvodnju čistog betona (betonara) i betonske galanterije isključivo u zatvorenim prostorima (halama).

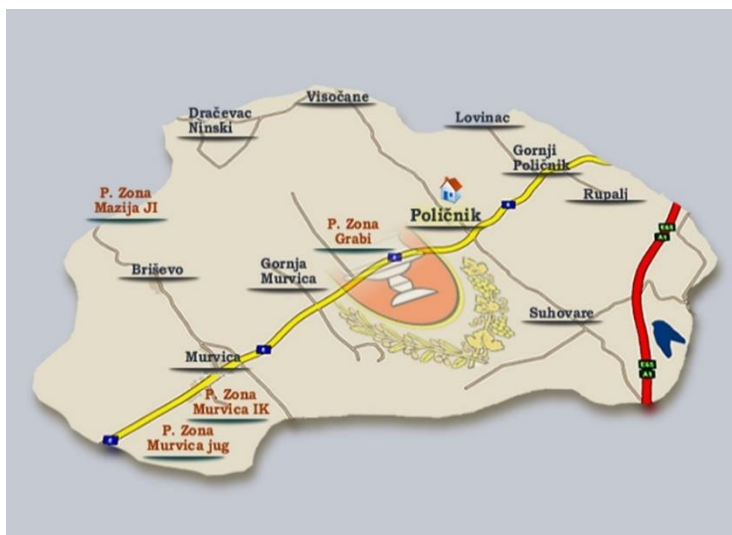
Tablica 13 Zone gospodarskih djelatnosti na području Općine Poličnik

Proizvodno-poslovne zone (IK)		
Lokacija – Naziv zone	Stanje	Površina
Briševo-Mazije-Jugoistok	Dijelom izgrađeno područje Izrađen DPU	7.83 ha
Murvica jug	Neizgrađeno područje Izrađen DPU	41.11 ha
IK Murvica ("Metro")	Izgrađeno područje Izrađen DPU	23.60 ha
Poličnik Grabi I	Područje u izgradnji Izrađen DPU	40.65 ha
Suhovare - I	Neizgrađeno područje Izrađen DPU	8.24 ha
Ukupno		121.43 ha
Proizvodne zone (I)		
Lokacija – Naziv zone	Stanje	Površina
Murvica Zapad I	Neizgrađena	13.20 ha
Murvica Zapad II	Dijelom izgrađena	55.73 ha
Murvica Istok (Istočno od IK - "Metro"))	Neizgrađeno	4.24 ha
Murvica - AluFlexPack	Dijelom izgrađena	3.71 ha
Poličnik Grabi I	Neizgrađeno	13.44 ha
Poličnik Grabi II	Neizgrađeno	26.63 ha
Poličnik Grabi III	Neizgrađeno	7.71 ha
Poličnik Grabi IV	Neizgrađeno	6.48 ha
Poličnik Istok	Neizgrađeno	48.24 ha
Ukupno		179.38 ha
Poslovne zone (K)		
Lokacija – Naziv zone	Stanje	Površina
Murvica Jug	Neizgrađeno područje	5.80 ha
Murvica Zapad	Dijelom izgrađeno područje Izrađen DPU	12.60 ha
Ukupno		18.40 ha

Važno je istaknuti da unutar GP naselja nije dozvoljena izgradnja i smještaj sadržaja koji zagađuju zrak, tlo ili vodu, izazivaju buku veću od normi utvrđenih za stambene zone, privlače promet teretnih vozila većih od malih kamiona, ili na bilo koji drugi način negativno utječu na kvalitetu stanovanja. Upravo je ovo ograničenje važan preduvjet koji omogućuje paralelan razvoj industrije, poljoprivrede i ruralnog turizma na ovom području.

Na području Općine Poličnik postoje dakle tri poslovne zone:

- **Poslovna zona Grabi (Poličnik)**
  - Poslovna zona Grabi P-I
  - Poslovna zona Grabi P-II
  - Poslovna zona Grabi P-III
  - Poslovna zona Grabi P-IV
- **Poslovna zona Murvica**
  - Poslovna zona Murvica IK
  - Poslovna zona Murvica Jug
  - Poslovna zona Murvica Zapad
- **Poslovna zona Mazije (Briševo)**

Slika 14 Karta Općine Poličnik

7.2.1 Poslovna zona Grabi Poličnik

Industrijska i poslovna zona Grabi smještena je na području mjesta Poličnik, sjeverno od trase državne ceste D-8 (dionica Zadar – čvor Zadar 1 (A1)). Upravo je ova poslovna zona najveća od 3 gospodarske zone Općine Poličnik grupirane uz državnu cestu. Ukupna površina zone iznosi cca 108 ha. Zona je udaljena od čvorišta Zadar 1 (A1) cca 6 km, a od grada Zadra cca 11 km. Zbog svog izuzetno povoljnog prometnog položaja te povoljnih imovinsko-pravnih uvjeta, gospodarski potencijal ove poslovne zone je izuzetno snažan te je ova zona dobila prednost u izgradnji i razvoju u odnosu na ostale.

Poslovna zona Grabi je raspoloživa i u njoj trenutno djeluje 28 korisnika³⁷ (Tablica 14).

Tablica 14 Popis subjekata koji djeluju u PZ Grabi (na dan 12.04.2019)³⁸

R.br.	Popis subjekata koji djeluju u PZ Grabi
1	ADRIATIK EKSKLUZIVNO
2	AGROTRGOVINA D.O.O.
3	ALIRA D.O.O.
4	CENTAR ZA RAZVOJ I EDUKACIJE
5	CESTE ZADARSKE ŽUPANIJE
6	GIN COMPANY D.O.O.
7	HARMOLUX
8	INTERIJER GIPS D.O.O
9	KEMOPLAST TRADE D.O.O.
10	LIGNUM D.O.O.
11	MARIKOMERC D.O.O.
12	MAX PLASTIKA D.O.O.

³⁷ Uključene i pravne i fizičke osobe.

³⁸ Izvor: Općina Poličnik

R.br.	Popis subjekata koji djeluju u PZ Grabi
13	MEDITA D.O.O.
14	MIŠLOV D.O.O.
15	MONETA D.O.O.
16	OCEANUS D.O.O.
17	OKUS MORA D.O.O.
18	PAN PEK
19	PRVI FAKTOR
20	ROTO DINAMIC D.O.O.
21	SAS-VEKTOR DD
22	TAJER D.O.O.
23	TEŠI TUNOLOV D.O.O.
24	TREND-INŽENJERING D.O.O.
25	ULJARA I BETONARA JUKIĆ
26	VINDIJA DD
27	VITA KEMIJA
28	ZADARPLAST

Poslovna zona Grabi ima predviđena četiri proširenja:

- PZ Grabi P-I – proširenje zone,
- PZ Grabi P-II – proširenje zone,
- PZ Grabi P-III – proširenje zone, te
- PZ Grabi P-IV – proširenje zone.

Nijedna od poslovnih zona Grabi P-I – Grabi P-IV trenutno nije raspoloživa za uporabu.

7.2.2 Poslovna zona Murvica

Poslovna zona Murvica sastoji se od:

- Poslovna zona Murvica IK,
- Poslovna zona Murvica Jug,
- Poslovna Zona Murvica Zapad.

Prema posljednjim dostupnim podacima Općine Poličnik, 30 subjekata djeluje u PZ Murvica Jug, 20 u PZ Murvica Zapad te 16 subjekata u PZ Murvica Jug (Tablica 15).

Tablica 15 Popis korisnika PZ Murvica IK, PZ Murvica Jug i PZ Murvica Zapad (na dan 12.04.2019)³⁹

R.br.	Popis korisnika PZ Murvica IK	Popis korisnika PZ Murvica Jug	Popis korisnika PZ Murvica Zapad
1	ALU-LACI	ALU MARIN	ALTUS d.o.o.

³⁹ Izvor: Općina Poličnik.

R.br.	Popis korisnika PZ Murvica IK	Popis korisnika PZ Murvica Jug	Popis korisnika PZ Murvica Zapad
2	ANTONIOTOURS	BAKMAZ D.O.O.	BARIČEVIĆ DOLORIS
3	DALMAT d.o.o.	CENT (zž)	CONCRETE-ING D.O.O.
4	DAUS TRUCK	FIXUS (LESNINA)	EURO-PETROL d.o.o.
5	DUOPROMET d.o.o.	HRVATSKI AUTOKLUB	GREEN LIFE d.o.o.
6	ELDA d.o.o.	INEJ AUTOCENTAR	INEJ AUTOCENTAR
7	ELEKTRO-LUX d.o.o.	KRALJ KOMERC	KOKIĆ VICE
8	ELEKTROMEHANIKA-SKLAD d.d.	LIGNUM D.O.O.	KORUNA d.o.o.
9	EURO TURBO d.o.o.	MB-FRIGO d.o.o.	LATIN
10	EUROPAN d.o.o.	MOLLART ING d.o.o.	MINERI D.O.O.
11	EURO-PETROL d.o.o.	OPĆINA POLIČNIK	NOVA BANKA DD
12	FORUM	PALEKA	OPĆEN IM/TEKTON d.o.o.
13	GERONT d.o.o.	SARAG D.O.O	OPĆINA POLIČNIK - U POSJEDU MIO ŠARLIJA - ima ugovor
14	GORTAN-ZADAR d.o.o.	SONIK d.o.o.	PARTICULA d.o.o.
15	GULAN KUDIĆ INA	TITULUS D.O.O.	POTOČNJAK BORKA
16	INGRIS d.o.o.	VAGNER SERVIS d.o.o.	SEAL TECH d.o.o.
17	KRAŠ		ŠKARA TOMISLAV
18	MARINKO ZUBČIĆ		TEKTON d.o.o.
19	MDV-CENTAR d.o.o.		TREND-INŽENJERING" D.O.O.
20	METRO		ZARA METAL d.o.o.
21	MIKIĆ VELIMIR		
22	SOL I MARE d.o.o.		
23	STANIĆ d.o.o.		
24	SUIT d.o.o.		
25	TOMA PALETE		
26	UNIJAPAPIR d.d.		
27	VELEKEM d.d.		
28	ZDRILIĆ PERICA		
29	ZID		
30	ŽUPAN MILIVOJ		

Poslovna zona Murvica uključuje i proizvodnu zonu „Murvica-Aluflexpack“ u kojoj se nalazi tvrtka Aluflexpack Novi d.o.o. čija je glavna poslovna djelatnost proizvodnja fleksibilne ambalaže i prerada aluminijske folije, papira i savitljivih filmova. Sjedište tvrtke je u Murvici, a tri proizvodna pogona nalaze se u Murvici, Drnišu i Umagu. Tvrtka je klasificirana kao veliki poduzetnik s preko 500 milijuna kuna godišnjeg prihoda i s preko 600 zaposlenih.

U sklopu poslovne zone Murvice predviđena je i izgradnja športsko-rekreacijske zone M-B u naselju Murvica. Prostor predviđen za izgradnju je lociran s južne strane Jadranske magistrale D8, a ukupna površina predviđena za izgradnju je 11.50 ha. Predviđeni športsko-rekreacijski sadržaji su od velike važnosti za cjelokupnu Općinu Poličnik, ali i za Zadarsku županiju koja trenutno nema takvu zonu. Idejni projekt je izrađen te uključuje površine sportsko-rekreacijske, društveno-kulturne i ugostiteljske namjene. Realizacija ovog projekta bi mogla znatno unaprijediti ne samo gospodarstvo već i društveni život ovog područja, kao i turističku ponudu Općine Poličnik.

7.2.3 Poslovna zona Mazije Briševo

Poslovna zona Mazije se nalazi uz županijsku cestu Ž6007 Zadar - Ražanac te predstavlja jugoistočni dio proizvodno-poslovne zone Briševo koja je predviđena Prostornim planom Općine Poličnik. Obzirom na važnost prometnog čvora uz koji se nalazi, blizinu Zadra i autoceste, zona ima izvrsne preduvjete za svoju osnovnu proizvodno-poslovnu namjenu.

Zona još nije izgrađena do kraja, a prema posljednjim dostupnim podacima Općine Poličnik trenutno postoji 9 korisnika PZ Mazije JI (Tablica 16).

Tablica 16 Popis korisnika PZ Mazije JI (na dan 12.04.2019)⁴⁰

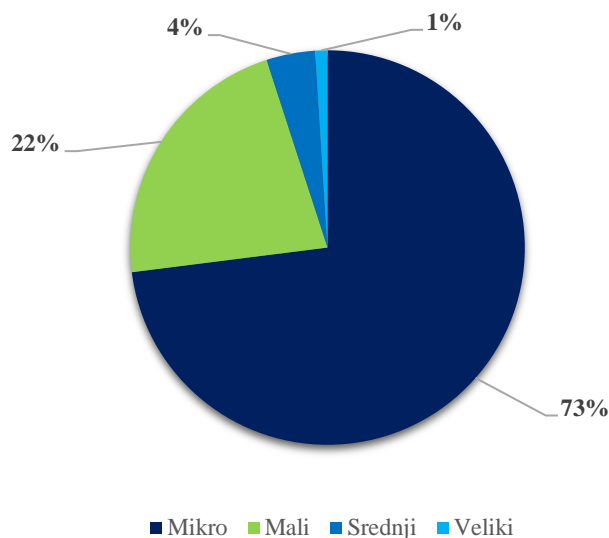
R.br.	Popis korisnika PZ Mazije JI
1	BRANKO DUNDOVIĆ
2	CIBO PROMET
3	ČULINA TOMISLAV (Obrt Bili)
4	FIGURICA D.O.O.
5	JURJEVIĆ IVANA (Obrt Rinox)
6	KOŽUL IVAN (Obrt Global)
7	MARAŠ D.O.O.
8	OBRT DOORS
9	OPĆINA POLIČNIK

7.3 Rezultati poduzetnika registriranih na području Općine Poličnik

Prema podacima FINA-e od dana 28.9.2020. godine, na području Općine Poličnik registrirano je 211 aktivnih gospodarskih subjekata od čega je 127 poduzetnika te 84 obrtnika dohodaša ili ostalo. U odnosu na podatke iz Strategije razvoja Općine Poličnik 2015-2020, ukupan broj aktivnih gospodarskih subjekata registriranih na području Općine Poličnik se povećao za 276%.

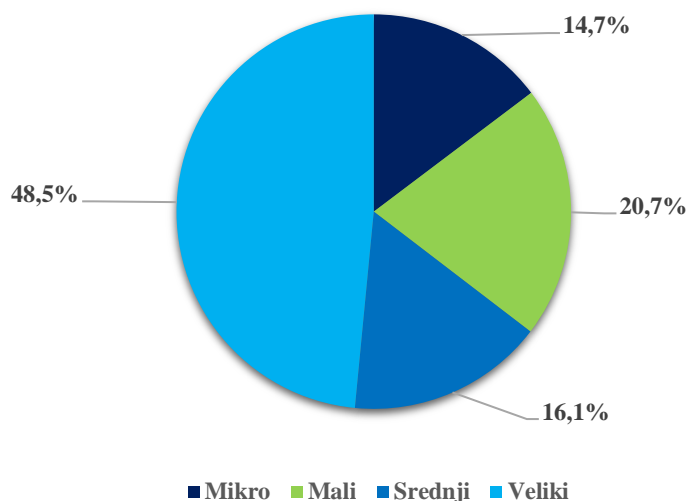
⁴⁰ Izvor: Općina Poličnik.

Analizirajući gospodarske subjekte prema veličini, mikro poduzetnici čine 73% gospodarskih subjekata registriranih na području Općine Poličnik, mali poduzetnici 22%, srednji 4% te veliki svega 1% (Grafikon 14).

Grafikon 14 Podjela subjekata po veličini u Općini Poličnik (2019)⁴¹

Ukupan broj zaposlenih osoba u gospodarskim subjektima registriranim na području Općine Poličnik je 1,339 (2019). Prema podacima FINA-e (Grafikon 15), mikro poduzetnici su zapošljavali 197 osoba (14.7%), mali poduzetnici 277 osoba (20.7%), srednji poduzetnici 216 osoba (16.1%) te veliki 649 osoba (48.5%).

Grafikon 15 Podjela broja zaposlenih po veličini subjekta na području Općine Poličnik (2019)⁴²

⁴¹ Izvor: FINA (na dan 28.09.2020.)

⁴² Izvor: FINA (na dan 28.09.2020.)

Društva s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) zapošljavaju 91.2% (1,221) zaposlenih u poduzećima registriranim na području Općine Poličnik, obrtnici 4.3% (57), jednostavna društva s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.) 2.8% (38), zadruge 1% (14), ustanove 0.6% (8) te dioničko društvo 0.1% (1).

Prema podacima FINA-e, prosječna neto plaća na području Općine Poličnik u 2019. godini je iznosila 5,781 HRK te je ujedno i najveća prosječna neto plaća u odnosu na sve jedinice lokalne samouprave u Zadarskoj županiji (Tablica 17). Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (2020)⁴³, prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske za 2019. godinu iznosila je 6,457 HRK. Stoga zaključujemo da iako prosječna neto plaća po zaposlenome u pravnim osobama Općine Poličnik jest najviša u Zadarskoj županiji, postoji znatan prostor za napredak kako bi se dostigao prosjek na razini države.

Tablica 17 Prosječna neto plaća u jedinicama lokalne samouprave Zadarske županije (2019)

JLS Zadarske županije	Prosječna neto plaća (HRK, 2019)
Poličnik	5,781
Biograd na Moru	5,640
Zemunik Donji	5,555
Tkon	5,554
Sukošan	5,478
Kali	5,474
Zadar	5,263
Bibinje	5,022
Benkovac	4,991
Kolan	4,983
Pag	4,957
Starigrad	4,934
Vrsi	4,763
Vir	4,697
Pakoštane	4,646
Sali	4,566
Novigrad	4,559
Obrovac	4,555
Povljana	4,404
Lišane Ostrovičke	4,341
Preko	4,291
Polača	4,289
Stankovci	4,233
Jasenice	4,222
Nin	4,080
Privlaka	4,007
Škabrnja	3,971
Posedarje	3,940
Ražanac	3,770
Gračac	3,715

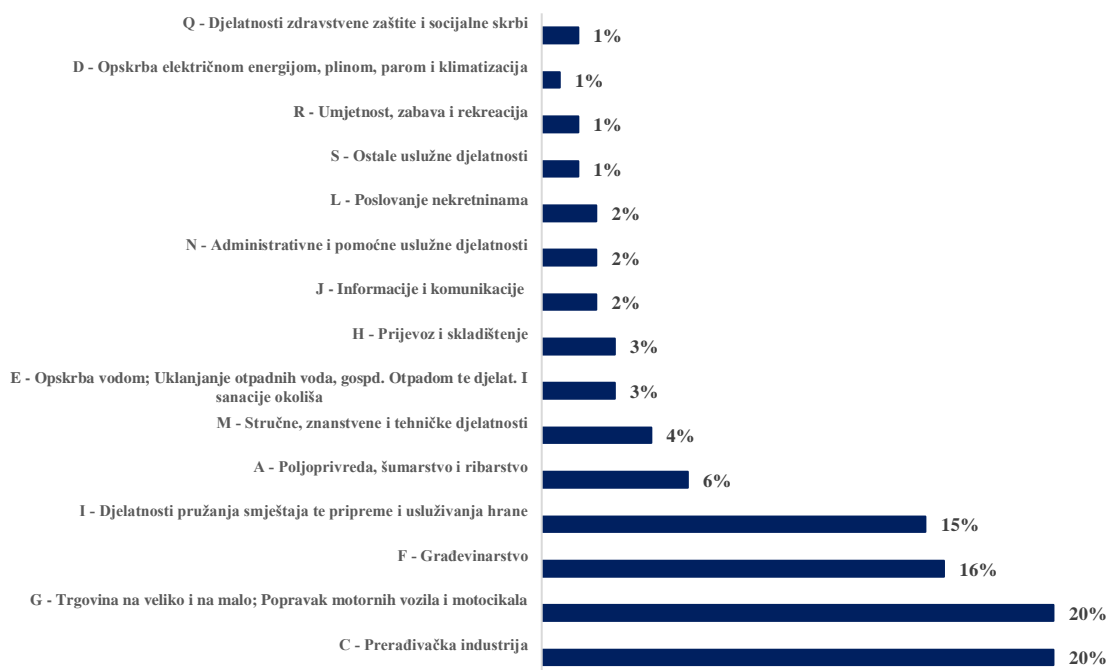
⁴³ Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_03_24_587.html

JLS Zadarske županije	Prosječna neto plaća (HRK, 2019)
Pašman	3,663
Kukljica	3,484
Sveti Filip i Jakov	3,375
Galovac	1,353

Najučestalije djelatnosti gospodarskih subjekata registriranih na području Općine Poličnik (Grafikon 16) su:

- **prerađivačka industrija (20%),**
- **trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala (20%),**
- **građevinarstvo (16%), te**
- **djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (15%).**

Preostali dio gospodarskih subjekata se bavi poljoprivredom, šumarstvom i ribarstvom (6%); stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima (4%); opskrbom vodom, uklanjanjem otpadnih voda, gospodarenjem otpadom te djelatnošću i sanacijom okoliša (3%); prijevozom i skladištenjem (3%); informacijama i komunikacijama (2%); administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima (2%); poslovanjem nekretninama (2%); ostalim uslužnim djelatnostima (1%); umjetnošću, zabavom i rekreacijom (1%); opskrbom električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom (1%); te djelatnošću zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (1%).

Grafikon 16 Raspodjela gospodarskih subjekata prema vrsti djelatnosti (2019)⁴⁴

Obzirom da se Općina Poličnik nalazi na najistaknutijem dijelu Ravnih kotara te da ima iznimno povoljna geološko-geomorfološka obilježja sa znatnim udjelom obradivih površina, udio

⁴⁴ Izvor: FINA (na dan 28.09.2020)

djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva od 6% otvara prostor za znatan napredak u tom području. Uzmemo li u razmatranje i činjenicu da je Općina Poličnik i povijesno bila istaknuta kao tradicionalno agrarni kraj u Zadarskoj županiji, možemo zaključiti kako bi upravo djelatnost poljoprivredne proizvodnje i aktivnost gospodarskih subjekata u toj djelatnosti mogla biti snažan faktor daljnjeg razvoja područja Općine Poličnik. Nadalje, područje Općine Poličnik obiluje mogućnostima prirodnog navodnjavanja poljoprivrednih kultura što upućuje na zaključak kako bi bilo poželjno poticati povećanje udjela poljoprivredne proizvodnje Općine Poličnik.

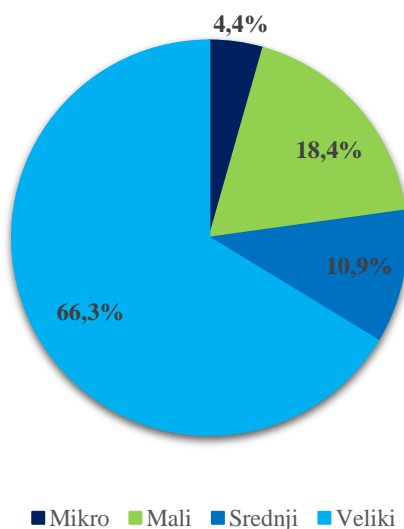
7.3.1 Rezultati poduzetnika Općine Poličnik

Mala i srednja poduzeća ključna su za konkurentnost i prosperitet hrvatskog gospodarstva. Učinkovit gospodarski sustav s razvijenom poslovnom infrastrukturom koji podržava razvoj poduzetništva i vještina, modernizaciju i širenje poslovanja, čini sva poduzeća vitalnim dijelom gospodarstva te im osigurava ključnu ulogu za gospodarski rast i razvoj.

Prema podacima FINA-e za 2019. godinu, ukupan broj pravnih subjekata Općine Poličnik koji su u 2019. godini ostvarili prihod je 94 što je za 5.62% više u odnosu na 2018. godinu. Broj izvoznika u 2019. godini se povećao za 20% te ih je bilo ukupno 12, dok je broj uvoznika ostao nepromijenjen u odnosu na 2018. godinu te ih je bilo ukupno 17.

Ukupan iznos prihoda od prodaje pravnih osoba registriranih na području Općine Poličnik je 2019. godine iznosio 1.46 mlrd. HRK (+5.27% u odnosu na 2018. godinu), dok je iznos prihoda od izvoza iznosio 739.6 mil. HRK (+5.09% u odnosu na 2018. godinu). Prosječan prihod po zaposlenom je iznosio 1.16 mil.kn. Iako mikro poduzetnici čine 73% gospodarskih subjekata registriranih na području Općine Poličnik, mali poduzetnici 22%, srednji 4% te veliki svega 1% (Grafikon 14), najveći udio u prihodu (Grafikon 17) su imali:

- Veliki poduzetnici **66.3%** (1 mlrd HRK),
- Mali poduzetnici **18.4%** (285.8 mil HRK),
- Srednji poduzetnici **10.9%** (168.7 mil HRK), te
- Mikro poduzetnici **4.4%** (68.7 mil HRK).

Grafikon 17 Podjela prihoda po veličini subjekta (2019)

Nastavno na Grafikon 17, Tablica 18 prikazuje podjelu prihoda prema tipu pravnog subjekta u Općini Poličnik.

Tablica 18 Prihodi prema tipu subjekta (2019)⁴⁵

Tip subjekta	Prihod (2019)
Društvo s ograničenom odgovornošću	1.50 mlrd. HRK
Obrtnik	36.53 mil. HRK
Zadruga	9.54 mil. HRK
Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću	9.54 mil. HRK
Ustanova	1.55 mil. HRK
Dioničko društvo	322,345 HRK

EBITDA marža ⁴⁶ pravnih subjekata registriranih na području Općine Poličnik se u periodu od 2015. do 2019. godine povećala za 99.78% s 4.54% na 9.07% što implicira da je pravnim subjektima u prosjeku ostalo 9.07% dobiti prije kamata i poreza po svakoj jedinici (kuni) poslovnih prihoda nakon podmirenja redovnih troškova/rashoda poslovanja. Usporedbe radi, prosječna EBITDA marža pravnih subjekata Zadarske županije u 2019. godini je bila 15.00% dok je na razini Republike Hrvatske bila 10.94%.

7.4 Poljoprivreda

Poljoprivreda je primarna gospodarska djelatnost na području Općine Poličnik te je ujedno djelatnost s najdužom poviješću.

Mogućnosti za njen razvoj su velike s obzirom na:

- dostupnost znatnih površine pogodnih tala,
- povoljnu klimu,
- povoljni geografski položaj,
- prirodne predispozicije za uzgoj velikog broja voćnih vrsta,
- prirodnu pogodnost ranijeg dozrijevanju plodova i njihove visoke kvalitete,
- stabilnost cjelogodišnje proizvodnje,
- tradiciju poljoprivredne proizvodnje, te
- blizinu i dobru prometnu povezanost s potencijalnim tržištem.

Najveći utvrđeni problemi poljoprivrede Općine Poličnik su:

- usitnjena struktura poljoprivrednih površina, s prosječnom parcelom veličine svega 2 ha,
- zastarjela tehnološka proizvodnja i infrastruktura,
- neiskorištenost poljoprivrednih površina,
- nesređeni imovinsko-pravni odnosi,
- neorganiziranost i nekonkurentnost,
- depopulacija ruralnih područja,

⁴⁵ Izvor: FINA (na dan 28.09.2020.)

⁴⁶ EBITDA (Engl. Earning Before Interest, Tax, Depreciation and Amortization) je izračun profitabilnosti koji mjeri koliko je društvo profitabilno prije plaćanja kamata vjerovnicima, poreza državi i uzimanja troškova amortizacije. EBITDA marža se računa kao omjer EBIT (zarade prije kamata i poreza) i poslovnih prihoda.

- katastarska pitanja i dr.

7.4.1 Poljoprivredna površina Općine Poličnik

Poljoprivredne površine zauzimaju 3,115 ha ili 4,06% u svim poljoprivrednim površinama u Zadarskoj županiji. U ukupnoj površini Općine Poličnik, obradive površine ima čak 3,115 ha tj. 38%. Budući je udio površine Općine Poličnik u ukupnoj površini Zadarske županije svega 2.48%, proizlazi da po postotku obradivih površina znatno premašuje prosjek Zadarske županije od 23.24% i to je čini Općinom sa snažnim poljoprivrednim potencijalom u sastavu Zadarske županije te područjem čija je snažna kompetitivna prednost upravo poljoprivredna djelatnost.

Prema utvrđenom stanju, prirodni poljoprivredni potencijal područja Općine Poličnik nije dovoljno iskorišten, premda su u zadnjih nekoliko godina zabilježeni pomaci u revitalizaciji poljoprivredne proizvodnje. Najveću površinu poljoprivrednog zemljišta Općine trenutno čine pašnjaci, zatim oranice, vrtovi, voćnjaci i vinogradi.

Veliki problem predstavlja usitnjenost poljoprivrednih površina. Općina Poličnik ima u planu okrupnjavanje malih posjeda koliko je to moguće, dok je u tijeku katastarska izmjera, kako bi se dobile veće površine prikladnije za obradu. Okrupnjavanjem poljoprivrednih parcela stječe se mogućnost postavljanja na sustave navodnjavanja bez kojeg sad i u budućnosti neće biti moguće ostvarivanje dobrih proizvodnih rezultata kao ni kvalitetnih proizvoda.

Važno je naglasiti da prema procjeni poljoprivrednih stručnjaka nisu sva zemljišta na prostoru Općine Poličnik jednako pogodna za uzgoj svih poljoprivrednih kultura. Zastupljena tla na području Općine Poličnik su tla na flišu, aluvijalna tla, crvenica i diluvijalna tla. Prema utvrđenom stanju, veliki potencijal predstavljaju dugogodišnji nasadi raznih vrsta koji, osim što su se već pokazali pogodnima za uzgoj na području Općine Poličnik, donose i visoke prinose.

Nužno je da se neobrađene poljoprivredne površine na području Općine Poličnik dovedu u njihovu proizvodnu funkciju. Također, potrebno je onemogućiti nenamjensku izgradnju na poljoprivrednim površinama a u skladu sa zakonom i odlukama Županijske skupštine.

7.4.1.1 Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Općine Poličnik

Ministarstvo poljoprivrede je u periodu od 2005. do 2009. godine popisalo ugovore o služnosti za podizanje višegodišnjih nasada sa 7 fizičkih ili pravnih osoba na području Općine Poličnik, na ukupnoj površini od 1,469.59 ha (Tablica 19).

Tablica 19 Ugovori o služnosti poljoprivrednim zemljištem na području Općine Poličnik s Ministarstvom poljoprivrede (2005-2009)

NOSITELJ	KAT.Č.	K.O.	POVRŠINA	POTPISAN UGOVOR NA 50 G.	KULTURA
Braniteljska zadruga Panga	969/1	Briševo	6,0 ha	19.07.'07.	Masline
Poličnik d.o.o.	481/1	Poličnik	5,0 ha	23.11.'06.	Masline
Mladen Deša	„	„	25,30 ha	19.07.'07.	Masline
Barjašić Filip	531	„	7,47 ha	14.07.'05.	Masline
Braniteljska zadruga Lovinac	2036/1	„	32,0 ha	10.03.'09.	Višegodišnji nasadi

NOSITELJ	KAT.Č.	K.O.	POVRŠINA	POTPISAN UGOVOR NA 50 G.	KULTURA
Maraska d.d.	90/11	Suhovare	71,43	05.05.'09.	Višegodišnji nasadi

Zakonom o poljoprivrednom zemljištu („NN“, broj: 20/18, 115/18) određeno je da jedinica lokalne samouprave može raspolagati državnim poljoprivrednim zemljištem koje se nalazi na njenom području, uz prethodnu obvezu donošenja Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske.

Trenutno je Općina Poličnik je u procesu izrade Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Općine Poličnik. Općina se opredijelila za čestice zemljišta (ranije šumskog) koja je Vlada Republike Hrvatske dala u služnost za podizanje višegodišnjih nasada, koje je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o šumama („Narodne novine“, broj 94/14.), postalo poljoprivredno zemljište.

U javnom natječaju će biti ponuđeno novih **253 ha**, koje Općina planira dati u zakup.

7.4.2 Navodnjavanje

Na području Ravnih kotara, a time i općine Poličnik protječe čitav niz vodotoka, ali svi oni presušuju u kritičnom ljetnom razdoblju kada su potrebe za vodom najveće.

Hidrografska mreža općine Poličnik je vrlo oskudna, budući da znatan dio terena izgrađuju propusne karbonatne naslage.

7.4.2.1 Akumulacije vode

Da bi se u što boljoj mjeri iskoristila izdašnost slijeva na pogodnim vodoodrživim mjestima izgrađene su dvije akumulacije:

- **Grabovac na Baštici** – Nalazi se u blizini Lovinca i Ruplja, na sjevernoj granici Općine Poličnik prema Općini Posedarje. Zapremnine je 150,000 m³ te se iz njega vrši navodnjavanje obližnjih poljoprivrednih površina Nove Baštice.
- **Jezero Vlačine** – Nalazi se u blizini Suhovara, na granici općine Poličnik i Grada Benkovca. Zapremnine je 930,000 m³ te se iz njega vrši navodnjavanje površina na poljoprivrednom objektu Baštica 2.

Međutim, iako se oba ova poljoprivredna dobra većim dijelom površine nalaze na području Općine Poličnik, upravno su izvan nadležnosti Općine Poličnik. Ipak, postoje mogućnosti za izgradnju sustava za navodnjavanje Općine Poličnik poput ovog već u poljoprivrednim dobrima Baštica 1 i Baštica 2 kojima se koriste i pojedini poljoprivrednici Općine Poličnik. U tu svrhu potrebno je izraditi studiju o mogućnosti navodnjavanja poljoprivrednih površina u Općini Poličnik. Također, vrijedilo bi ispitati mogućnost korištenja voda iz navedenih akumulacija i za navodnjavanje poljoprivrednih površina na području cjelokupne Općine Poličnik, posebice površina zapadno od akumulacije Vlačine. Prilikom izgradnje sustava kanala za navodnjavanje, u tu svrhu bi bilo potrebno koristiti i postojeće stalne i povremene tokove – **jaruge** (Miljašić jarugu, Briševački potok, Imenjaču i dr.)

7.4.2.2 *Oko Basino*

Jedini značajni lokalni vodni resurs koji se može koristiti za rješenje vodoopskrbe ovog područja je izvorište „Oko Basino“ koje se nalazi između naselja Poličnik i Dračevca Ninskog uz sjeverozapadni rub poljoprivrednog dobra „Lug“. Maksimalna središnja izdašnost ovog izvora za sušno doba godine je oko 30 litara u sekundi, prosječno 40 litara u sekundi. Oborinske vode se infiltriraju u karbonatne stijene, pa se na taj način stvaraju pričuve podzemne vode, koje na određenim dijelovima iznose i do 65% oborina koje padnu na to područje. Međutim, za korištenje ove vode koja leži dublje od eocenskih stijena tla trebalo bi napraviti detaljne hidrogeološke istražne radove, jer se o ovoj vodi trenutno može govoriti kao o „nedostupnoj vodi“.

7.4.3 **Samoopkrbni karakter poljoprivredne proizvodnje**

Uz nekoliko komercijalnih proizvođača, poljoprivredna proizvodnja je uglavnom individualna i ima pretežno samoopkrbni karakter pri čemu se manji viškovi prodaju na lokalnom tržištu.

Dodatno, poljoprivredna proizvodnja uglavnom nije pratila tržišne promjene i trendove te stanje na tržištu čija je izravna posljedica primjerice propadanje uzornih farmi krava na području Općine Poličnik.

Upravo to je razlog zbog kojeg je nužno da se poljoprivrednici s ovog područja organiziraju i grupiraju u jedinstvenu zajednicu vođenu stručnim kadrom kako bi bili u mogućnosti svojim proizvodima konkurirati na tržištu. Ovakav način proizvodnje bi otvorio i velike mogućnosti za nabavu svih potrebnih sredstava i uvođenja najnovijih proizvodnih noviteta potrebnih za praćenje trendova u poljoprivrednoj proizvodnji.

7.4.4 **Potpore poljoprivrednicima Općine Poličnik**

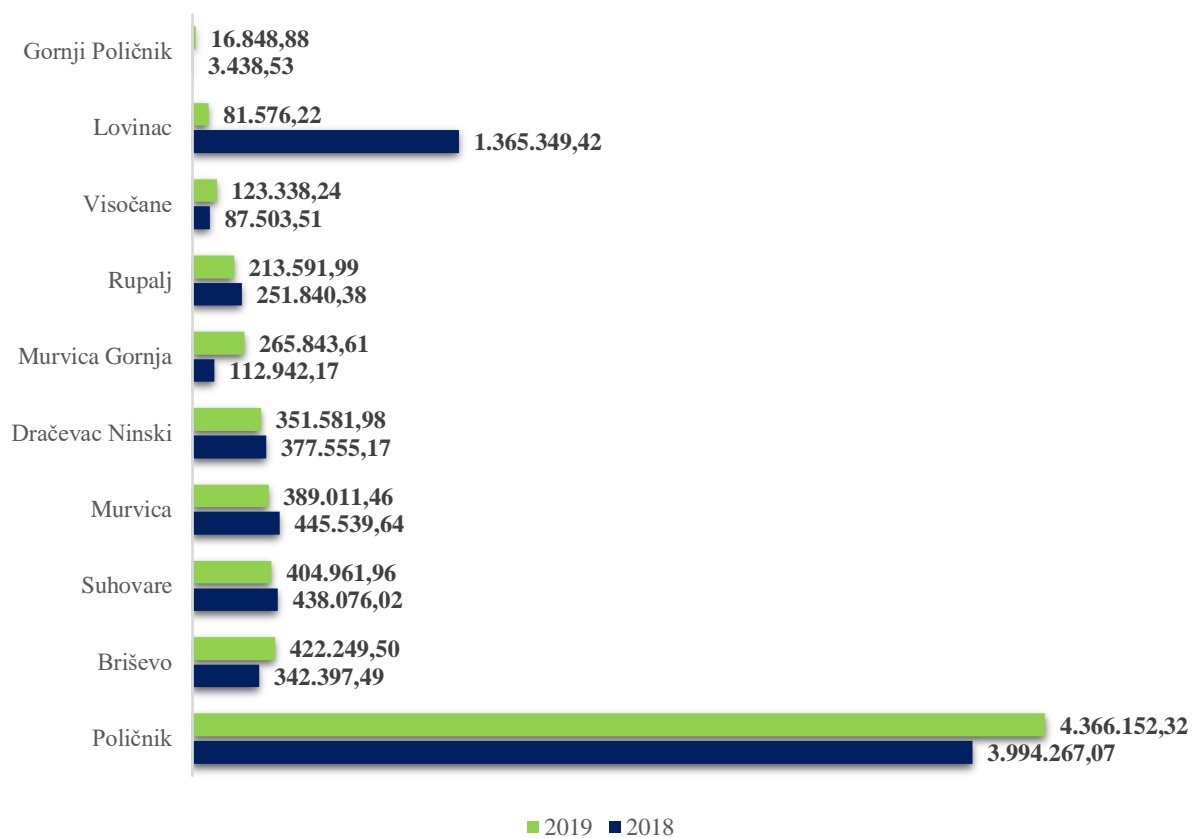
Iznos primljenih potpora na području Općine Poličnik (Tablica 20) u 2019. godini iznosio 6,635,165 HRK, što je za 11% manje nego u 2018. Najveći dio čine EU potpore, 4,476,496 HRK, dok preostali dio čine potpore iz Hrvatske.

Tablica 20 Iznos primljenih potpora na području Općine Poličnik (HRK)⁴⁷

	2018	2019	Promjena (2018-2019)
Ukupan iznos potpore	7,418,909.00	6,635,156.00	-11%
Iznos EU potpore	4,830,710.00	4,476,496.00	-7%
Iznos HR potpore	2,588,199.00	2,158,660.00	-17%

Pogledamo li iznose potpora poljoprivrednicima prema naseljima (Grafikon 18), u 2019. najveći dio je otišao u naselje Poličnik, čak 65.8%, a najmanje Gornji Poličnik, samo 0.25%. Dok je većina naselja ostalo na približnoj razini povučenih potpora kao i prethodne godine, naselje Lovinac je ostvarilo znatan pad u iznosu povučenih sredstava. Pregledom financijskog izvještaja o korisnicima potpora vidljivo je da je u 2018. godini znatne potpore dobila Braniteljska zadruga Lovinac, koja u 2019. godini prema financijskom izvještaju nije dobila nove potpore. Time se može objasniti pad iznosa dobivenih potpora od 11% u 2019. godini u odnosu na prethodnu godinu.

⁴⁷ Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Grafikon 18 Ukupan iznos potpora poljoprivrednicima po naseljima (2018-2019, HRK)⁴⁸

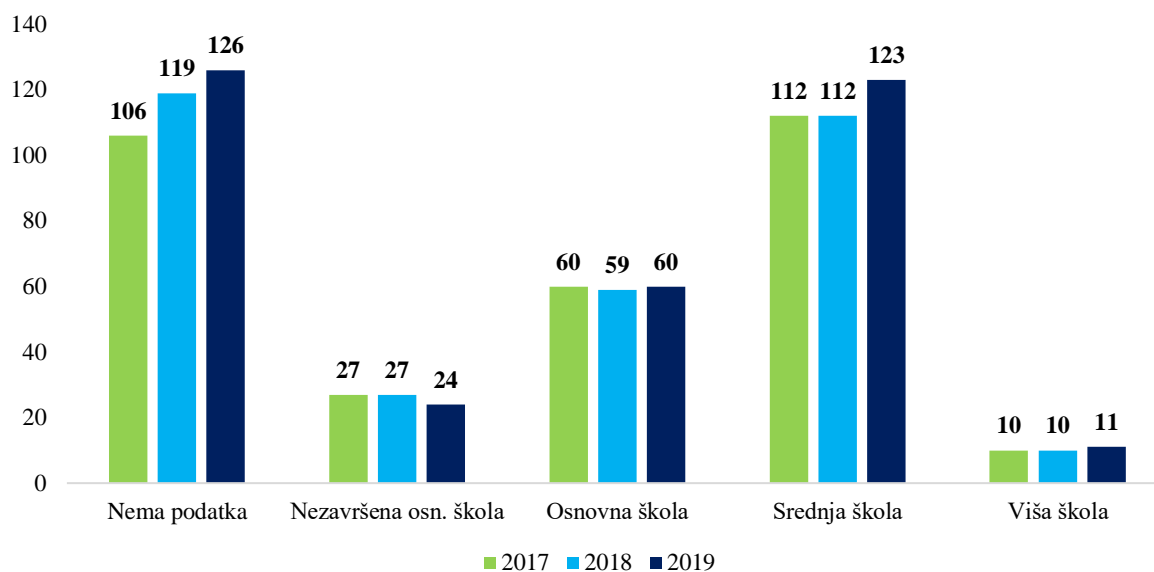
⁴⁸ Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

7.4.5 Analiza poljoprivrednika Općine Poličnik

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u 2019. na području Općine Poličnik djelovala su 344 obiteljska gospodarstva, 4 trgovačka društva, 3 zadruge te 3 ostale vrste poljoprivrednih gospodarstava.

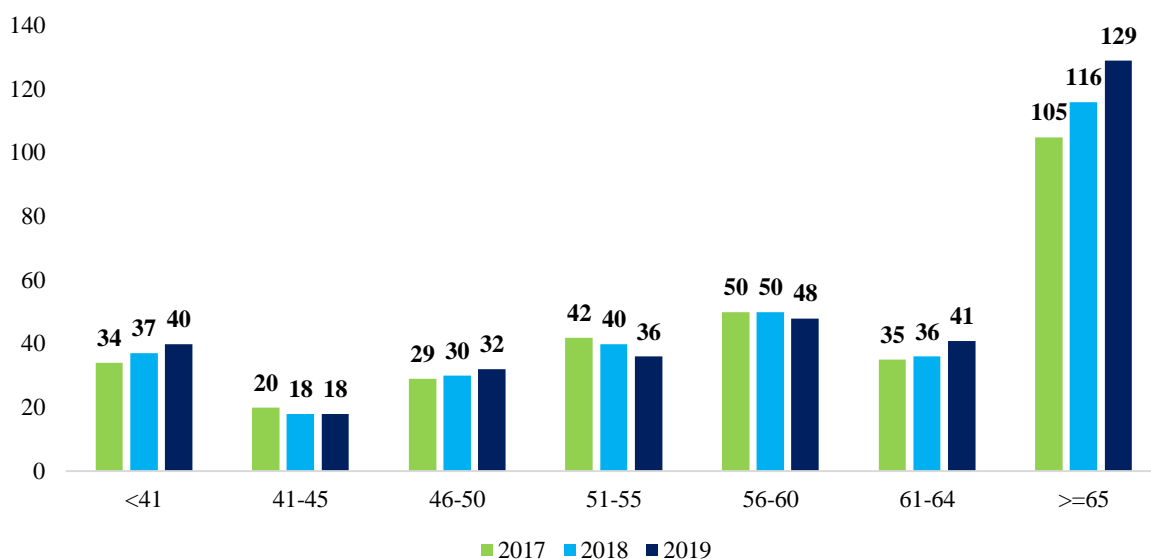
Kada je riječ o obrazovanju nositelja poljoprivrednih gospodarstava vidimo (Grafikon 19) da ih najviše ima srednju školu, odnosno njih 35.8% u 2019., a najmanje višu školi, njih samo 3.2% u istom razdoblju. Ono što zabrinjava jest veliki broj nositelja za koje nema podataka o razini obrazovanja što onemogućava detaljniju analizu.

Grafikon 19 Nositelji poljoprivrednih gospodarstava prema razini obrazovanja⁴⁹

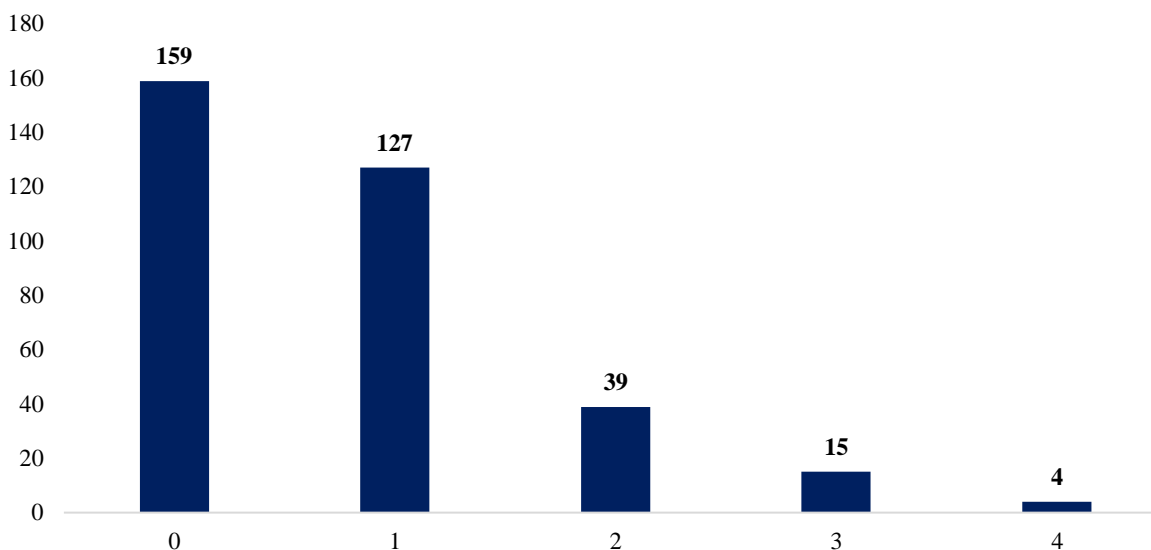
Prema dobi nositelja obiteljskih gospodarstava (Grafikon 20), najvećim dijelom su to stariji stanovnici, oni stariji od 65 godina, čak 37.5% u 2019. godini. Također, može se vidjeti stalni rast broja nositelja u toj dobi što je u skladu s ranijim konstatacijama da je na području Općine Poličnik započelo starenje stanovništva.

⁴⁹ Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Grafikon 20 Broj obiteljskih gospodarstava prema dobi odgovorne osobe (2019)⁵⁰

Ukoliko pogledamo strukturu OPG-a prema broju članova (Grafikon 21), možemo vidjeti da je najviše onih s nijednim ili samo 1 članom. Onih s 2, 3 i 4 člana ima znatno manje te zajedno čine oko 17%.

Grafikon 21 Broj OPG-a prema broju članova u 2019. godini⁵¹

7.4.6 Poljoprivredne kulture na području Općine Poličnik

Prema posljednjim dostupnim podacima⁵², na području Općine Poličnik uzgaja se 57 različitih poljoprivrednih kultura. Ovo područje se tradicionalno bavilo vinogradarstvom i maslinarstvom, što potvrđuju i posljednji dostupni podaci (Tablica 21) prema kojima je uzgoj plemenite vinove loze i

⁵⁰ Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

⁵¹ Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

⁵² Izvor: Lokalna razvojna strategija LAG-a Bura za razdoblje 2014. – 2020.

maslina zastupljen kod najviše poljoprivrednih gospodarstava. Također, značaj dio čine i livade te razni pašnjaci. Osim tradicionalnih kultura, na području Općine Poličnik se uzgaja i mnoštvo drugih kultura, poput lubenica, češnjaka, rajčica, itd., što čini dobre temelje za razvoj poljoprivrede i njene konkurentnosti u ovom kraju.

Tablica 21 Broj poljoprivrednih gospodarstava prema kulturama⁵³

Kultura	OP/ZP/PP
plemenita vinova loza	104
maslina	102
livade	74
krumpir	66
krški pašnjak	53
djetelina	42
lubenice	40
ugar	28
luk	27
rajčica	26
ječam-ozimi	25
kućni vrt	23
ječam-jari	22
trave i travolika paša	21
tikva, tikvice	20
trešnja	20
kukuruz	19
paprika	19
dinje	17
miješani nasad voćnih vrsta	16
češnjak	13
jabuke	9
breskve	8
badem	7
grah	7
krastavci i kornišoni	7
pšenica-jara	7
smokva	7
blitva	6
pšenica-ozima	6
zob-ozima	6
grašak	5
zob-jara	5
šljive	4
kelj	3
kukuruz šećerac	3
marelica	3
salata	3
smilje	3
batat	2
bob	2

⁵³ Izvor: Lokalna razvojna strategija LAG-a Bura za razdoblje 2014. – 2020.

Kultura	OP/ZP/PP
kruške	2
kupus	2
lucerna	2
nektarine	2
orah	2
peršin	2
višnja	2
badem	1
celer	1
cikla	1
kelj pupčar	1
maslina	1
mrkva	1
smokva	1
sudanska trava	1
šipak	1

Zbog dostupnosti neobrađenih poljoprivrednih površina s potencijalom za uzgoj hrane za stoku, sijena, silaže i sl. - snažan potencijal poljoprivredne proizvodnje na području Općine Poličnik predstavlja stočarstvo koje posljedično može dati visoke količine mlijeka i mesa. Prema podacima Općine Poličnik, iskorištavanje neobrađenih poljoprivrednih površina u druge svrhe ne bi donosilo tako visoke koristi jer pašnjaci lagano prerastaju u obradive površine i tako smanjuju mogućnosti bavljenja uzgoja sitne stoke.

7.4.6.1 Masline

Maslinari i uljari iz Udruge Masline Općine Poličnik su prema osvojenim rezultatima među najuspješnijima u čitavoj Zadarskoj županiji, a često osvajaju priznanja i na međuzupanijskim te međunarodnim natjecanjima.

Udruga maslinara i uljara „Maslina“ Općine Poličnik osnovana je 2008. godine i danas ima osamdesetak članova. Osnovana je radi udruživanja maslinara, proizvođača i prerađivača kvalitetnog maslinovog ulja, promicanja praktičnog maslinarstva i proizvodnje kvalitetnog maslinovog ulja. Cilj Udruge je organizirati se u zadrugu, stvoriti velike količine, stvoriti vlastiti brend ekstra djevičanskog ulja i s takvim proizvodom izaći na tržište.

Broj stabala maslina, kao i površine pod maslinicima variraju u vrlo širokom rasponu. Prema podacima Udruge maslinara i uljara ukupan broj stabala maslina u Općini Poličnik je oko 100,000 stabala.

U razvoju maslinarstva i uljarstva Općine Poličnik značajno je bilo i podizanje maslinika OPG Miodrag Deša, u Grabima na 24 ha i s ukupno oko 5,000 sadnica.

Flos Olei je najpoznatiji i renomirani svjetski vodič ekstra djevičanskih maslinovih ulja (prijašnji naziv L'extravirgine). Kriteriji uvrštenja izuzetno su strogi i profesionalni pa je i samo uvrštenje nekog proizvođača u taj vodič svojevrsna nagrada i priznanje. U taj vodič su uvršteni maslinari i uljari iz 42 zemlje sa 5 kontinenata. Do sada je u ovaj vodič bilo uvršteno i nekoliko uljara iz Udruge Maslina: Šime Kovačević, Goran Vukadinović, Srećko Romić, Ratko Romić, Roko Žilića i Marin Matešić.

7.4.7 Elementarne nepogode

Posebni problem u poljoprivrednoj proizvodnji stvaraju štete od elementarnih nepogoda, koje se u prosjeku javljaju svake dvije godine (Tablica 22). Pojedinačne štete na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima su takve da ih nosioci ne mogu sami sanirati.

Tablica 22 Popis elementarnih nepogoda na području Općine Poličnik (2015-2020)⁵⁴

Godina	Proglašena prirodna nepogoda	Broj oštećenih poljoprivrednika	Ostali oštećeni	Isplatila Općina Poličnik (HRK)	Isplatila RH (HRK)
2015	suša			-	-
2015	bura	2		12,500.00	
2016	mraz			-	-
2017	bura	1		2,500.00	
2017., 11.09.	poplava		Javna infrastruktura, objekti	-	541,501.24
2017., 11.09.	poplava	x		-	-
2018	-	-	-	-	-
2019	olujno nevrijeme	-	objekti	-	-
2020	-	-		-	-

7.4.8 Popis poljoprivrede 2020

U tijeku je obrada prikupljenih podataka Popisa poljoprivrede 2020. koji se provodio od 14.09. do 14.10.2020., na području cijele Republike Hrvatske. Popis i obradu prikupljenih podataka provodi Državni zavod za statistiku.

Popis obuhvaća poljoprivredna gospodarstva s više od 0,4 hektara korištene površine i najmanje 0,1 hektar voćnjaka, vinograda ili maslinika, kao i površine rasadnika, površine pod povrćem, i dr. Nisu se popisivali povrtnjaci za vlastite potrebe i popisom nisu obuhvaćene površine pod povrtnjacima za vlastite potrebe s manje od 100 četvornih metara.

Popisom poljoprivrede prikupljaju se podaci o gospodarenju zemljištem i načinu poljoprivredne proizvodnje, načinu korištenja poljoprivrednog zemljišta, stočnom fondu, objektima za smještaj životinja i gospodarenju stajskim gnojem, navodnjavanju, radnoj snazi u poljoprivredi, dopunskim djelatnostima na poljoprivrednom gospodarstvu, prodaji poljoprivrednih proizvoda, mjerama potpore ruralnom razvoju, prilagodbi na ekološku poljoprivrednu proizvodnju i aspektima zaštite okoliša.

Svrha Popisa poljoprivrede jest obuhvatiti podatke o strukturi poljoprivrednih gospodarstava koji će biti usporedivi na razini Europske unije i pružiti potrebnu statističku bazu za planiranje, provedbu, nadzor, procjenu i reviziju povezanih politika, osobito Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP-a).

Također, dobiveni podaci omogućit će planiranje mjera ruralnog razvoja, korištenja zemljišta i okolišnih politika te politika za prilagodbu klimatskim promjenama. Podaci će se koristiti isključivo za statističke svrhe te se neće objavljivati kao pojedinačni.

⁵⁴ Izvor: Općina Poličnik

Državni zavod za statistiku objavit će prve rezultate Popisa poljoprivrede do 30. studenoga 2020., a konačne rezultate najkasnije do 31. prosinca 2021.

7.4.9 Meteo postaja u Murvici Gornjoj

Projekt PESCAR (engl. Pesticide Control and Reduction) financiran iz Interreg IPA Programa prekogranične suradnje Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2014 -2020 završio je s provedbom 31. prosinca 2019. godine. Međutim, usvojenu pozitivnu praksu nastavlja Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj Zadarske županije.

Uspostavljena mreža od 10 meteo stanica kupljenih kroz projekt PESCAR, u 2020. će biti „ojačana“ za dodatne meteo postaje koje prate klimatske parametre u poljoprivredi među kojima je planirana i ona u Murvici Gornjoj kao jedinoj na području Općine Poličnik.

U suradnji s doc.dr.sc. Josipom Ražovom uskoro će se nastaviti s objavom preporuka o zaštiti bilja za poljoprivredne proizvođače Zadarske županije kao i protekle dvije godine što je od iznimne koristi i za poljoprivrednike Općine Poličnik. Preporuke će biti dostupne na web stranici <https://www.agroprognoza.eu/> kao i u Viber grupi: Agro preporuke ZD Županija.

7.5 Turizam i kultura

Unatoč svojoj geografskoj poziciji na Jadranu, Općina Poličnik nema dugu turističku tradiciju.

Za godinu početka razvoja turizma Općine Poličnik se može uzeti 2015. godina kada je osnovana Turistička zajednica Općine Poličnik koja se bavi poticanjem i iniciranjem razvoja turističkih proizvoda te promoviranjem istih, ali isto tako služi i kao savjetodavna služba za potencijalne turističke aktivnosti na području općine. Turistička zajednica Općine Poličnik je ušla u nacionalni program oznake kvalitete privatnog smještaja pod nazivom "Welcome" - sustav brendiranja i oznake kvalitete.

Zajednički ciljevi Turističke zajednice Općine Poličnik propisani njenim statutom su:

- Poticanje i iniciranje razvoja i unapređivanje postojećeg turističkog proizvoda, iniciranje razvoja novih turističkih proizvoda područja Općine Poličnik, na način da upravljaju destinacijom na razini Općine,
- Promocija turističkog proizvoda područja Općine,
- Razvijanje svijesti o važnosti i gospodarskim, društvenim i drugim učincima turizma, te potrebi i važnosti očuvanja i unapređenja svih elemenata turističkog proizvoda područja Općine, a osobito zaštite okoliša te prirodne i kulturne baštine sukladno održivom razvoju.

Prema dostupnim podacima (Tablica 23) na području Općine Poličnik nalazi se 99 objekata, odnosno 146 smještajnih jedinica te 567 kreveta. Ovakvi podaci su dokaz da je ruralni turizam u samim začetcima na području Općine Poličnik te da ga je potrebno strateški definirati i usmjeriti njegov razvoj u budućnosti.

Tablica 23 Smještajni kapaciteti Općine Poličnik⁵⁵

Broj objekata	Broj smještajnih jedinica	Broj kreveta
99	146	567

⁵⁵ Izvor: Turistička zajednica Općine Poličnik

Na području Općine Poličnik, prema podacima TZO Poličnik (Tablica 24), kuće za odmor, u prosjeku, imaju četiri zvjezdice, dok apartmani imaju tri. Jedini kamp na području Općine ima dvije zvjezdice.

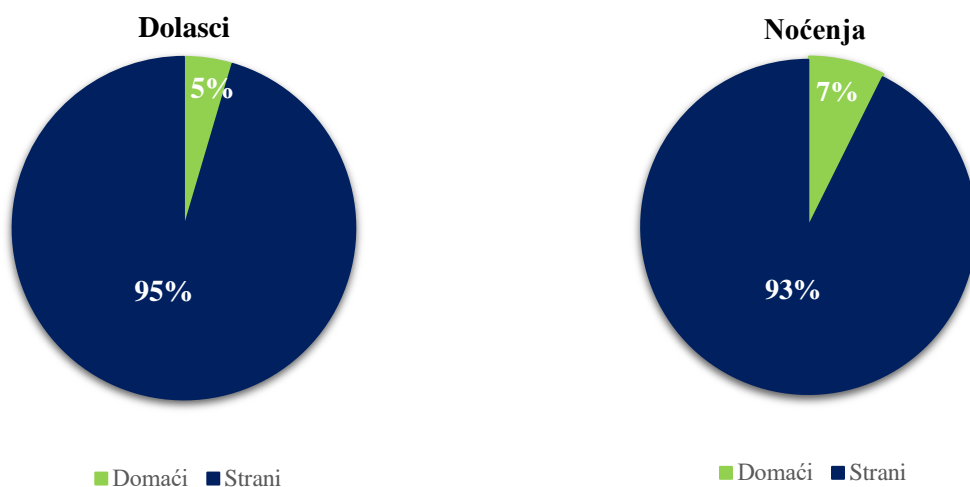
Tablica 24 Struktura smještajnih kapaciteta prema broju zvjezdica⁵⁶

Vrsta objekta	Bez zvjezdice	*	**	***	****	*****
Apartman	1	0	1	9	2	0
Kuća za odmor	0	0	0	5	17	0
Kamp	0	0	1	0	0	0

Analiziramo li kretanje dolazaka i noćenja na području Općine Poličnik (Tablica 25) uočavamo trend konstantnog rasta dolazaka i noćenja. Strani turisti su u 2016. godini činili oko 92% svih dolazaka i 87% svih noćenja, dok je u 2019. taj udio iznosio čak 95% svih dolazaka i 93% svih noćenja (Grafikon 22).

Tablica 25 Dolasci i noćenja u Općini Poličnik (2016-2019)⁵⁷

	2016	2017	2018	2019
Dolasci	826	1,510	2,487	2,672
Noćenja	11,576	14,122	18,071	21,310

Grafikon 22 Struktura dolazaka i noćenja turista u Općinu Poličnik (2019)

Analiziramo li najčešće zemlje iz kojih dolaze turisti u Općinu Poličnik (Tablica 26)⁵⁸, daleko najbrojniji su oni iz Njemačke (40.46%), a potom slijede oni iz Austrije, Nizozemske, Francuske i Belgije.

⁵⁶ Izvor: Turistička zajednica Općine Poličnik

⁵⁷ Izvor: Turistička zajednica Općine Poličnik

⁵⁸ U tablici nisu prikazane zemlje čiji je udio u broju turista Općine Poličnik manji od 2%.

Tablica 26 Struktura stranih turista prema zemlji iz koje dolaze (2019)⁵⁹

R.br.	Zemlja	Udio
1.	Njemačka	40.46%
2.	Austrija	7%
3.	Nizozemska	6.47%
4.	Francuska	6.36%
5.	Belgija	5.54%
6.	Poljska	4.74%
7.	Hrvatska	4.56%
8.	Italija	3.81%
9.	UK	3.40%
10.	Švicarska	2.20%
11.	Švedska	2.17%
12.	Bosna i Hercegovina	2.17%

Iako strukturu turista Općine Poličnik od 2016. do 2020. godine pretežito čine strani gosti i to oko 90%, sadržaj web-stranice TZ Općine Poličnik (na dan 21.10.2020.) im nije prilagođen jer je dostupan samo na hrvatskom jeziku.

naselja se kreće između 19 i 65 dana godišnje.

Kulturno-turistička ponuda Općine Poličnik je iznimno skromna. Tradicionalne manifestacije koje čine kulturni život Općine Poličnik su susret dalmatinskih klapa te susret kulturno-umjetničkih društava, koje se održavaju u ljetnim mjesecima. Osim te dvije manifestacije, ne postoje druga događanja koja bi mogla biti dio kulturno-turističke ponude Općine Poličnik. Usprkos činjenici da Općina Poličnik nema bogatu kulturno-povijesnu i tradicijsku baštinu, kulturno-turistička ponuda bi trebala biti značajno obogaćena organizacijom dodatnih manifestacija u svrhu podizanja kvaliteta turističke ponude Općine Poličnik te brendiranja tog područja kao kulturno vitalnog područja. **Prema podacima iz Registra kulturnih dobara Ministarstva Kulture, ukupno su dva kulturna dobra registrirana na području Općine Poličnik** (Tablica 27).

Tablica 27 Kulturna dobra registrirana na području Općine Poličnik⁶⁰

Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Vrsta kulturnog dobra	Naselje	Pravni status
Z-1192	Crkva sv. Martina	Nepokretna pojedinačna	Dračevac Ninski, Put sv. Martina	Zaštićeno kulturno dobro
Z-6125	Arheološki ostaci utvrde	Arheologija	Poličnik, Ulica Hrvatskog proljeća	Zaštićeno kulturno dobro

⁵⁹ Izvor: Turistička zajednica Općine Poličnik

⁶⁰ Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Slika 15 Crkva sv. Martina u Dračevcu Ninskom

Crkva sv. Martina u Dračevcu Ninskom potječe iz 1785. godine. To je jednobrodna građevina s četvrtastom apsidom na istoku, široka 6 i dugačka 14 m. Na pročelju dominiraju jednostavan portal i kamena preslica klasicističkog sloga u vrhu zabata. Fasade rastvaraju jednostavni kasnobarokni otvori tipa mezzaluna. Od inventara ima kasnobarokni oltar prenesen iz zadarske crkve sv. Krševana. Crkva sagrađena 1785. god. pripada nizu sakralnih objekata s odlikama kasnog baroka na ovom području.

Arheološki ostaci utvrde u Poličniku datiraju iz 16. stoljeća.

Utvrda se nalazi na prirodnoj uzvisini na sjevernom rubu naselja. Ostatke čini mreža zidova s ostacima peterostrane kule sačuvanih najvećim dijelom u gustom šumarku. Polisane, odnosno Polešnik iz povijesnih dokumenata, nekad je bio značajna utvrda u sjevernoj Dalmaciji. U Povijesnom arhivu u Zadru čuva se ugovor o gradnji utvrde, datiran 12. lipnja 1508. godine, na posjedu zadarske obitelji Pećar, za sklanjanje seljaka i stoke pred Turcima. Kod starijih pisaca sačuvan je opis utvrde: bila je četverokutnog oblika, opasana jakim zidinama dugim oko 50 metara na pročelju i utvrđena s dvije kružne kule. Svaka od ovih kula bila je flankirana s dva ista bedema.

Slika 16 Arheološki ostaci utvrde

Važno je naglasiti da turisti na području Općine Poličnik nemaju priliku uživati u okusima tradicionalne kuhinje s obzirom da na cijelom području nedostaje tradicionalnih dalmatinskih konoba te općenito obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava koji pružaju uslugu pripreme i posluge domaćih specijaliteta.

Ipak, najveći problem turističke djelatnosti na području Općine Poličnik je što je trenutno bazirana isključivo na pružanju usluge smještaja. Najbitniji postojeći nedostaci sektora turizma Općine Poličnik su:

- **Nepovezanost iznajmljivača i poljoprivrednih proizvođača** – Bitno je istaknuti da razvoj ruralnog turizma podrazumijeva da gost ima priliku uživati u doživljaju života lokalnog stanovništva koje posjećuje. Na području Općine Poličnik turisti to trenutno nemaju priliku doživjeti jer su iznajmljivači potpuno nepovezani s poljoprivrednicima. Potrebno je stoga:
  - **Uspostaviti mehanizma komunikacije postojećih iznajmljivača i poljoprivrednika Općine Poličnik,**
  - **Poticati postojeće poljoprivrednike da na svojim OPG-ima stvaraju smještajne kapacitete kako bi se ruralni turizam razvijao u smjeru ponude *potpunog doživljaja* za turiste da bi imali priliku osjetiti puninu lokalnog života.**
- **Nedostatak strateškog usmjerenja razvoja ruralnog turizma** – Potrebno je definirati ciljeve koji se žele postići po pitanju turističke djelatnosti na području Općine Poličnik kako bi sve nove inicijative bile povezane s ostvarenjem tih ciljeva.

- **Nedostatak kulturno-turističkog sadržaja** – Potrebno je stvoriti cijeli niz aktivnosti, sadržaja i doživljaja koji bi privukli ne samo turiste s područja Općine Poličnik, već i one iz okolnih područja.
- **Slabo promoviranje lokalnih običaja** – Potrebno je posebnu pozornost usmjeriti u promociju tradicionalnih običaja s područja Općine Poličnik.
- **Nedostatak ponude oblika aktivnog turizma** – U postojećoj ponudi aktivnog turizma se nalazi samo ribolov na jezeru Vlačine.
- **Veliki broj divljih odlagališta otpada koji narušavaju izgled i kvalitetu tog područja** – Od iznimne je važnosti za održiv razvoj turizma Općine Poličnik da se postojeća divlja odlagališta čim prije saniraju.

7.5.1 Razvoj ruralnog turizma

Za ruralni turizam se može reći da je vrsta turizma koji se odvija u ruralnim prostorima. Ruralni turizam uključuje boravak na gospodarstvu te posebne oblike aktivnosti kao što su odmor u prirodi, ekoturizam, pustolovni, sport, i zdravstveni i kult. turizam, hodanje, penjanje, jahanje, lov, ribolov, edukacija i dr.

Prema definiciji Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD, 1994), čine ga agroturizam, ekoturizam, avanturistički i izletnički turizam.

O ruralnom turizmu riječ je ako je:

- **lociran u ruralnim prostorima,**
- **izgrađen na osnovi ruralnih tipičnosti** (mali poduzetnici, otvoreni prostor, kontakt s prirodom, kulturno naslijeđe, »tradicionalno« društvo i običaji),
- **ruralan u mjerilu** (mala izgrađenost i mala naselja),
- **tradicionalnih obilježja** (sporo rastući i povezan s lokalnim stanovništvom),
- **održiv** (njegov razvoj ne narušava osobitosti ruralnog prostora, a održiv je u smislu korištenja resursa, posebice prirodnih).

Ruralni turizam važan je oblik turističkog sektora koji igra važnu ulogu i daje brojne koristi zajednici ruralnih područja. Kada turisti putuju u ruralna područja, podržavaju lokalno gospodarstvo te pomažu u razvoju ruralnih područja i životnog standarda zajednica domaćina.

Osim benefita ruralni turizam donosi i neke važne probleme i izazove:

- Ekonomski propusti,
- Inflacija lokalnih cijena,
- Iskrivljenje lokalne zaposlenosti,
- Sezonalnost potražnje,
- Utjecaj na autohtonu kulturu,
- Zagađenje.

Ruralni turizam Općine Poličnik je nerazvijen iako postoje pozitivne pojedinačne priče. Međutim, s obzirom da ruralni turizam u Općini Poličnik ima veliki potencijal za razvoj, važno je naglasiti da njegov razvoj sa sobom nosi i brojne prijetnje. Stoga je posebno važno da Općina Poličnik strateški upravlja razvojem ruralnog turizma umjesto da se kao do sada, cjelokupan razvoj prepušta individualnim inicijativama. Budući je to u potpunosti nova djelatnost za to područje, preporučljivo je da se izradi cjeloviti strateški program upravljanja razvojem ruralnog turizma Općine Poličnik.

8 Stanje u okolišu/prostoru

EU je donijela Direktivu 2008/98/EZ o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva. Njome se utvrđuje pravni okvir obrade otpada u EU-u te je osmišljena radi zaštite okoliša i zdravlja ljudi naglašavanjem važnosti odgovarajućeg gospodarenja otpadom, tehnika oporabe i zbrinjavanja radi smanjenja pritiska na resurse i poboljšanja njihove uporabe.

Također, uvode se ciljevi recikliranja i oporabe koje treba postići do 2020. za:

- otpad iz kućanstva (50 %), te
- građevinski otpad (70 %).

2018. godine novom Direktivom su postavljeni novi ciljevi za recikliranje komunalnog otpada - do 2025. godine najmanje 55 % mase komunalnog otpada morat će se reciklirati. Taj će se cilj povećati na 60 % do 2030. i 65 % do 2035. godine.

Također, zemlje članice do 1. siječnja 2025. moraju uspostaviti:

- odvojeno prikupljanje tekstila i opasnog otpada iz kućanstava;
- osigurati da se biološki otpad do 31. prosinca 2023. sakuplja odvojeno ili reciklira na izvoru (npr. kompostiranjem).

U Republici Hrvatskoj, odlaganje otpada je uređeno Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19, 98/19).

Zadarska županija provodi skupljanje otpada koji nastaje u domaćinstvima, trgovinama, na ulicama, sitnim obrtima i dr. Na području cijele Županije otpad se odvozi na aktivna odlagališta (Diklo, Baštijunski brig, Kljakovača, Sveti Kuzman, Stražbenica 2, Dračevac, Zarabaniž, Čelinka, Vulina Draga, Samograd, Tri luke) 2, 3, 6 ili 7 puta tjedno, što ovisi o području i godišnjem dobu.

Na području Općine Poličnik organizirano prikupljanje i odvoz komunalnog, glomaznog i biorazgradivog otpada obavlja tvrtka Čistoća d.o.o. iz Zadra te se odvozi na odlagalište otpada koje se nalazi se kod Dikla, Zadar. Na području Općine ne postoji odlagalište otpada.

Postupanje s otpadom temelji se na Županijskom planu gospodarenja otpadom koji predviđa izgradnju Županijskog centra gospodarenja otpadom u Biljanima Donjim. Do izgradnje županijskog centra komunalni i neopasni proizvodni otpad zbrinjava se na odlagalištu kod Dikla, Zadar.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada na području Općine obuhvaćeno je sve stanovništvo. Prostor odlagališta se nalazi 4,5 km sjeverozapadno od Zadra, te 2 km od naselja Diklo. Prosječna debljina odloženog otpada je oko 8 m. Površina odlagališta je cca 27 ha, a kapacitet odlagališta je 2,000,000 m³. Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada na području Općine obuhvaćeno je cjelokupno stanovništvo. Na području Općine nije predviđena izgradnja pretovarne stanice. Komunalni otpad se na području Općine Poličnik skuplja putem kanta volumena 240 l i povremeno kontejnerima volumena 1,100 l, pres-kontejnerima od 7 m³ koji se nalaze u svim naseljima, te kontejnerima za glomazni otpad volumena 7 m³.

Prema dostupnim podacima (Tablica 28), u 2019. godini daleko najviše je skupljeno miješanog komunalnog otpada, čak 1375,74 tone, a najmanje staklene ambalaže, 1,52 tone. Papir i karton je skupljen u količini od oko 11 tona, isto kao i ambalaža od plastike, dok je glomaznog otpada skupljeno

oko 37 tona. Velika količina miješanog otpada ukazuje na smanjeno razvrstavanje otpada te samim time i štetnijim posljedicama za okoliš.

Tablica 28 Količina i vrsta skupljenog otpada u 2019. godini⁶¹

Tvrtka	Područje s kojeg je otpad skupljen	Broj stanovnika obuhvaćen skupljanjem	Naziv otpada	Ukupno sakupljeno (tona)
Čistoća d.o.o., Zadar	Općina Poličnik	4,469	Ambalaža od plastike	11.08
Čistoća d.o.o., Zadar	Općina Poličnik	4,469	Staklena ambalaža	1.52
Čistoća d.o.o., Zadar	Općina Poličnik	4,469	Miješani komunalni otpad	1,375.74
Čistoća d.o.o., Zadar	Općina Poličnik	4,469	Glomazni otpad	37.62
Čistoća d.o.o., Zadar	Općina Poličnik	4,469	Papir i karton	11.74

Uslugom odvoza miješanog komunalnog otpada obuhvaćeno je na području Općine Poličnik, u 2019. godini, 1,613 korisnika stambenog prostora, 20 korisnik – obrt te 90 korisnik iz gospodarstva. Od 2017. godine, Općina Poličnik bilježi stalan rast broja korisnika.

Tablica 29 Broj i vrste korisnika usluge odvoza miješanog komunalno otpada⁶²

Korisnik	2017	2018	2019
korisnik stambenog prostora	1,546	1,596	1,613
korisnik - obrt	20	21	20
korisnik iz gospodarstva	83	77	90

Općina Poličnik je u prosincu 2016. godine zatražila od Čistoće d.o.o. Zadar da se odvoz i odlaganje miješanog komunalnog otpada sa područja Općine Poličnik uredi na sljedeći način:

- od 01. svibnja do 30. rujna – dva odvoza tjedno,
- ostali dio godine – jedan odvoz tjedno.

To je u skladu s turističkim karakterom ovog područja.

Treba istaknuti da je na području Općine Poličnik uspostavljeno Mobilno reciklažno dvorište putem kojeg se mogu odložiti manje količine opasnog otpada iz kućanstava. U ožujku 2016. godine donesena je odluka da će za Općinu Poličnik tvrtka Čistoća d.o.o. provoditi sustav mobilnih reciklažnih dvorišta i iste raspoređivati po naseljima Općine.

8.1.1 Odvojeno prikupljanje otpada

Na području Općine se provode aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, kartona, metala, stakla i plastike, te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, a u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

⁶¹ Izvor: Službeni Glasnik Općine Poličnik 09/20

⁶² Izvor: Službeni Glasnik Općine Poličnik 09/20

Trenutno na području Općine Poličnik postoji tzv. „zeleni otok“ u Poličniku i mobilno reciklažno dvorište koje se raspoređuje po rasporedu „Čistoće“ d.o.o.

Općina je putem Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost krenula u postupak nabavke spremnika za odvojeno prikupljanje otpada i to:

- 1,700 spremnika volumena 240 litara za prikupljanje **reciklabilnog otpada**, te
- 1,700 spremnika volumena 80 litara za prikupljanje **biorazgradivog otpada**.

14. veljače 2019. godine Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i Općina Poličnik zaključili su Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte koji se financiraju iz EU fondova u financijskom razdoblju 2014-2020.

Navedeni postupak nabave je još uvijek u tijeku.

8.1.2 Centar za gospodarenje otpadom Zadarske županije Biljane Donje

8. travnja 2019. potpisan je ugovor za projektiranje i izvođenje radova na izgradnji Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje.

Ugovor je vrijedan 368,492,963.75 HRK, a predviđen završetak radova je u drugoj polovici 2022. godine. Na 46 hektara će se izgraditi postrojenje s najboljom raspoloživom tehnologijom čiji kapaciteti MBO obrade iznose 88.000 tona otpada godišnje.

Izgradnja Centra za gospodarenje otpadom i sustava za prikupljanje i recikliranje otpada, preduvjet je za trajno zatvaranje i sanaciju odlagališta Diklo, te zatvaranje divljih deponija na području cjelokupne Zadarske županije.

8.1.3 „Divlja“ odlagališta otpada

Osim službenih odlagališta, u Zadarskoj županiji postoje zabilježena i mjesta divljeg odlaganja, tzv. „divlja odlagališta“. Uglavnom su to odlagališta na koje stanovništvo odvozi građevinski, glomazni, biootpad i u manjim količinama druge vrste otpada.

U Zadarskoj županiji evidentirana su 83 divlja odlagališta. Većina navedenih divljih odlagališta se povremeno saniraju odvozom otpada na službeno odlagalište, međutim neodgovornim ponašanjem pojedinaca ponovno nastaju divlja odlagališta na istim ili drugim lokacijama. Uz navedeno, posljedica stvaranja divljih odlagališta je i neobuhvatnost pojedinih naselja organiziranim sakupljanjem i odvozom komunalnog otpada. Također se to odnosi na područja koja nemaju u blizini određenih lokacija za odlaganje, sakupljanje, predobradu ili obradu otpada kao što su to građevinski otpad, glomazni otpad i sl.

Na području Općine postoji 24 divljih odlagališta (Tablica 30), najveće je ono u Ruplju (istočna strana uz autocestu), a najviše ih se nalazi u naseljima Poličnik i Murvica. Shodno tomu, Općina je uspostavila sustav o zaprimanju obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu i evidentiranju odbačenog otpada, putem kojeg građani mogu prijaviti uočena divlja odlagališta otpada. To mogu učiniti putem web stranice Općine, putem e-pošte ili telefonskim putem.

Tablica 30 Lokacija, vrsta i veličina divljih odlagališta⁶³

R.Br.	Naselje	Toponim lokacije divljeg odlagališta	Vrsta odloženog otpada	Količina odloženog otpada (m ³)	Divlje odlagalište uklonjeno:
1.	Poličnik	Grabi (jugozapadno od zone)	građevinski, mješoviti	7,950	NE
2.	Poličnik	Barjašića Lug	građevinski, mješoviti	1,200	NE
3.	Poličnik	Perići	građevinski, mješoviti	900	NE
4.	Poličnik	Lug	građevinski, mješoviti	600	NE
5.	Murvica	Opačići	građevinski, mješoviti	4,000	NE
6.	Murvica	Murvica IK (istočno uz zonu)	građevinski, mješoviti	2,500	NE
7.	Murvica	Ulica kralja Tomislava; Ulica Tina Ujevića	građevinski, mješoviti	50	NE
8.	Murvica	Ograda Grgeča	građevinski, mješoviti	150	NE
9.	Murvica Gornja	Vlaka	građevinski, mješoviti	300	NE
10.	Rupalj	Rupljanuša (zapadna strana uz autoput)	građevinski, mješoviti	100	NE
11.	Rupalj	Rupljanuša (istočna strana uz autoput)	građevinski (iskopi)	100,000	NE
12.	Poličnik Gornji	Alića Gaj	građevinski, mješoviti	1,400	NE
13.	Poličnik Gornji	Lončarev Tor	građevinski, mješoviti	200	NE
14.	Lovinac	Šipkovac	građevinski, mješoviti	600	NE
15.	Lovinac	Crnjac (zapadni dio naselja uz Ulicu Baljak Ante-Pajo)	građevinski, mješoviti	50	NE
16.	Suhovare	Mantovac	građevinski, mješoviti	5,000	NE
17.	Suhovare	Drage	građevinski, mješoviti	200	NE
18.	Suhovare	Kosa	građevinski, mješoviti	5,500	NE
19.	Dračevac Ninski	Kulina-Zekići	građevinski, mješoviti	900	NE
20.	Dračevac Ninski	Sv. Martin	građevinski, mješoviti	1,300	NE
21.	Visočane	Grabi	građevinski, mješoviti	50	NE
22.	Visočane	Greda-Krčevine	građevinski, mješoviti	50	NE
23.	Visočane	Debela Klačina	građevinski, mješoviti	50	NE

⁶³ Izvor: Službeni Glasnik Općine Poličnik 09/20

R.Br.	Naselje	Toponim lokacije divljeg odlagališta	Vrsta odloženog otpada	Količina odloženog otpada (m ³)	Divlje odlagalište uklonjeno:
24.	Briševo	Lug	građevinski, mješoviti	2,500	NE

Navedene lokacije onečišćene otpadom odbačenim u okoliš (tzv. „divlja“ odlagališta) ukazuje na problem nedovoljno razvijene ekološke svijesti ljudi, educiranosti i informiranosti ali i nedostatka infrastrukturnih objekata i opreme za gospodarenje otpadom (kante za odvojeno prikupljanje otpada na kućnom pragu) te predstavlja opasnost za okoliš, prvenstveno zbog potencijalnog izvora onečišćenja tla, površinskih i podzemnih voda.

Sanacija „divljih“ odlagališta se vrši prema financijskim sredstvima i prioritetima. U 2019./2020. godini vršila se sanacija u zoni Murvica IK i pored stambene zone Grabi (kao novo „divlje„ odlagalište)

Općina Poličnik je u suradnji s nositeljem projekta Gradom Obrovcom provela projekt „Razvrstaj i Recikliraj“ (5.1) koji je trajao u razdoblju od 31. srpnja 2018 do 28. ožujka 2019. godine. Kroz ovaj projekt koji je sufinanciran i iz Strukturnih i investicijskih fondova – operativnog programa Konkurentnost i kohezija izrađeno je sljedeće:

- **Letci za djecu** – 3,000 letaka za djecu predškolskog i školskog uzrasta koji sadržavaju informacije prilagođene najmlađim uzrastima. Letci su distribuirani u osnovnim školama i vrtićima na području obuhvata projekta.
- **Letci za turiste** – 9,000 letaka o sprječavanju nastanka otpada za turiste (na engleskom jeziku) koji će biti distribuirani putem djelatnika turističkih zajednica i djelatnika jedinica lokalne samouprave.
- **Vodiči za kućanstva** – 8,578 vodiča/brošura o sprječavanju nastanka otpada za kućanstva koji se dijele kućanstvima na području obuhvata projekta.
- **Plakati** – 27 plakata (po 3 za svaku jedinicu lokalne samouprave) koji sadržavaju upute o preuzimanju mobilne aplikacije te informacije o projektu.
- **Roll-up banneri** – 9 roll-u banneri za svaku jedinicu lokalne samouprave na području obuhvata projekta. Sadrže informacije o projektu.
- **Vodiči za slijepe i slabovidne osobe** – 100 vodiča o sprječavanju nastanka otpada za slijepe i slabovidne osobe tiskane na Brailleovom pismu kako bi se omogućila jednaka razina informiranosti o održivom gospodarenju otpadom.
- **Javne tribine (edukacije) za stanovništvo** – 9 javnih tribina za stanovništvo na području obuhvata projekta. Javne tribine (edukacije) za djecu predškolskog uzrasta – 8 edukacija za djecu u vrtićima na području obuhvata projekta.
- **Radio emisija** – radio emisija emitirana na Radio Zadru namijenjena cjelokupnom stanovništvu.
- **Mobilna aplikacija** – mobilna aplikacija na hrvatskom i engleskom jeziku pod nazivom „Razvrstaj i Recikliraj“ koja je namijenjena za cjelokupno stanovništvo i turiste na području obuhvata projekta. Aplikacija sadrži:
  - dvojezične upute o sortiranju otpada,
  - kutak za najmlađi uzrast ,
  - informacije o rasporedu odvoza otpada,
  - pregled lokacija zelenih otoka,
  - rubriku za slikanje i prijavljivanje komunalnih problema iz područja gospodarenja otpadom (npr. ilegalnog odlagališta otpada).

Mobilna aplikacija se može preuzeti na Google Play Store ili na Apple App Store.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetske učinkovitosti pokrenulo je sustav ELOO (Evidencija lokacija odbačenog otpada) na koju građani mogu prijaviti svaku lokaciju odbačenog otpada. Komunalni redar je dužan ispitati svaku prijavu zaprimljenu putem ELOO i u roku do 8 dana od dana prijave, upisati svoje postupanje. Od 23.10.2020. obvezno je korištenje sustava ELOO temeljem Pravilna o gospodarenju otpadom (NN 81/20). Za potrebe evidencije podataka o lokacijama odbačenog otpada kreirane su web i mobilna aplikacija koje su sastavna komponenta informacijskog sustava gospodarenja otpadom.

8.1.4 Gospodarenje otpadom - Akti Općine Poličnik

Općina Poličnik je donijela slijedeće akte:

- Plan gospodarenja otpadom 2017. – 2022.,
- Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom (jedan put godišnje),
- Odluku o provedbi posebnih mjera sprječavanja odbacivanja otpada na području Općine Poličnik,
- Odluka o uspostavi sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu i evidentiranju lokacija odbačenog otpada
- Godišnje Izvješće o lokacijama i količinama odbačenog otpada, troškovima uklanjanja odbačenog otpada i provedbi mjera sprječavanja nepropisnog odbacivanja otpada na području Općine,
- Godišnja Odluka o provedbi posebnih mjera sprječavanja odbacivanja otpada u odnosu na lokacije na kojima je u više navrata utvrđeno nepropisno odbacivanje otpada na području Općine Poličnik za 2019. godinu.

9 Infrastruktura Općine Poličnik

9.1 Primarna infrastruktura

Općina je u potpunosti pokrivena električnom mrežom, ali Ravni kotari, pa tako i Općina Poličnik imaju problema s opskrbom elektroenergijom. Prostor Općine je u cijelosti pokriven sustavom fiksne telefonske mreže. Korisnički telefonski vodovi su položeni gotovo do svake građevine, te je stupanj priključaka na fiksnu telefonsku mrežu na relativno visokoj razini. Signal u mobilnim telefonskim mrežama na prostoru Općine Poličnik zadovoljava na većini vitalnih dijelova prostora, a na određenim nenaseljenim prostorima signal ne postoji ili je slabije kvalitete.

Na području Općine nema ni jedne izgrađene kanalizacijske mreže. U Općini Poličnik 100%-tna je pokrivenost naselja vodovodnom mrežom. Iako na području Ravnih kotara, time i općine Poličnik protječe čitav niz vodotoka, svi oni u kritičnom – ljetnom razdoblju kada su potrebe za vodom najveće – presušuju.

9.1.1 Vodovodna mreža

Naselja Općine Poličnik su u potpunosti pokrivena vodovodnom mrežom. Vodovod Zadar d.o.o. opskrbljuje potrošače s područja Općine Poličnik pitkom vodom, a uključuje i održavanje vodovodnog sustava.

Vodovod Zadar d.o.o. upravlja složenim i zahtjevnim vodoopskrbnim sustavom koji se prostire na površini od oko 215.25 ha, te opskrbljuje oko 123,000 stanovnika, među kojima su i stanovnici Općine Poličnik.

- Vodoopskrba naselja Poličnik osigurana je spojnim cjevovodom preko naselja Suhovare na magistralni cjevovod „Istočni pravac“ kojim se osigurava zрманjska voda za većinu naselja u istočnom dijelu Zadarskog zaleđa.
- Paralelno s tim spojnim cjevovodom postoji i cjevovod kroz naselje Rupalj sa spojem na Istočni pravac, kojim je osigurana vodoopskrba Gornjeg Poličnika.
- Naseljima Murvica i Briševo vodoopskrba je trenutno osigurana spojem lokalne mjesne vodovodne mreže na regionalni cjevovod kojim se zрманjska voda dovodi do Zadra.

Po PPU Općine u vodne građevine navedeni su i akumulacije Vlačina i Grabovac s pripadnim branama i nasipima i melioracijski sustavi i sustavi za navodnjavanje. Na području općine ima tri jaruge koje su povremenog karaktera.

U Planu razvoja 2020-2022 planirano je 2,400,000.00 HRK za izgradnju lokalne vodovodne mreže do novosagrađenih objekata na području Općine Poličnik.

9.1.2 Sustav odvodnje otpadnih voda

Na području Općine Poličnik ne postoji organizirani sustav odvodnje otpadnih voda. Otpadne vode iz domaćinstava se disponiraju preko upojnih jama direktno u tlo bez ikakvog prethodnog pročišćavanja.

Iz novijih stambenih objekata otpadne vode najčešće se sakupljaju u septičkim jamama koje u pravilu nisu izvedene kao potpuno vodonepropusne građevine, a nisu ni dostatno dimenzionirane i održavane pa je pročišćavanje slabo.

Zbog ovakvog načina disponiranja otpadnih voda štetne tvari iz istih u znatnoj mjeri zagađuju okoliš pa predstavljaju kontinuiranu prijetnju zdravlju stanovništva i uzrokuju sve veća onečišćenja površinskih i podzemnih voda. Studija zaštite voda na području Zadarske županije dala je načelna rješenja odvodnje i pročišćavanja zagađenih otpadnih voda svih gradova i naselja na cijelom području Županije te dala prijedlog kategorizacije vodotoka.

Oborinske otpadne vode s ovog područja odvođe se zasebnim kolektorima i upuštaju u teren preko upojnih građevina. Obzirom na potreban stupanj zaštite podzemnih voda i vodozahvatnog područja lokalnih izvorišta, te ekonomičnosti i uštede u izgradnji kanalskih profila na oborinskom sustavu odvodnje moraju se izgraditi **rasteretne građevine i to dva kišna preljeva i kišni retencijski bazen**. Kišni retencijski bazen prihvaća prve količine oborinskih voda koje sadrže najveća biološka opterećenja, ulja i suspendirane tvari, pa služi i kao taložnica mehaničkog pročišćavanja, prije upuštanja oborinskih voda preko upojnih građevina u tlo.“

9.1.2.1 Uređaj za pročišćavanje fekalnih i tehnoloških otpadnih voda u zoni Grabi - Biopročišćivač

Općina Poličnik je 16. svibnja 2012.g. prijavila projekt: „Uređaj za pročišćavanje fekalnih i tehnoloških otpadnih voda u zoni male privrede područja Grabi“ za natječaj IPARD, mjera 301 „Poboljšanje i razvoj ruralne infrastrukture“. Razvojna agencija Zadarske županije – ZADRA d.o.o. je pripremila kompletnu natječajnu dokumentaciju. Projekt je odobren za financiranje te je Općina Poličnik dana 19. lipnja 2013. sa Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju potpisala Memorandum o razumijevanju.

Ukupna vrijednost projekta je 7,962,040.15 HRK koje se odnose na:

- ulaganje u izgradnju sustava za pročišćavanje otpadnih voda, te
- kupnju opreme i strojeva koji su sastavni dio projekta, uključujući i hardver i softver za sustav pročišćavanja otpadnih voda.

Na uređaj za pročišćavanje fekalnih i tehnoloških otpadnih voda u zoni Grabi – biopročišćivač, je priključeno pet ribarskih tvrtki iz zone Grabi.

9.1.2.2 Odvodnja Poličnik d.o.o.

Općinsko vijeće Općine Poličnik je donijelo odluku o osnivanju trgovačkog društva Odvodnja Poličnik d.o.o., u vlasništvu Općine Poličnik. Ovom Odlukom Općinsko vijeće ujedno povjerava Društvu da kao javni isporučitelj obavlja djelatnost javne odvodnje.

Predmet poslovanja Društva sastoji se od obavljanja sljedećih djelatnosti:

- djelatnost javne odvodnje,
- gradnja i održavanje građevina oborinske odvodnje,
- izvođenje priključaka na vodne građevine,
- projektiranje.

Osim navedenih djelatnosti Društvo može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju osnovnih djelatnosti Društva ako se one u manjem opsegu ili uobičajeno obavljaju uz navedene djelatnosti.

Tvrtka Odvodnja Poličnik d.o.o. upravlja uređajem za pročišćavanje fekalnih i tehnoloških otpadnih voda u zoni Grabi – biopročišćivač, na koji je priključeno pet ribarskih tvrtki iz zone Grabi.

9.1.2.3 Potpisan sporazum: 13 općina i dva grada zajedno kreće u izgradnju vodovoda i kanalizacije za više od pola Zadarske županije

Predstavnici 12 općina i dva grada Zadarske županije potpisali su 9. rujna 2020. u Benkovcu sporazum o sufinanciranju izrade studije izvodivosti za izgradnju aglomeracije Karinskog i Novigradskog mora, koja će obuhvatiti više od pola naše županije.

Projekt „Izrada studijske dokumentacije za izgradnju vodno-komunalne infrastrukture aglomeracija Karinskog i Novigradskog mora” ukupne vrijednosti 3,732,500 HRK s PDV-om financiraju Hrvatske vode s 85%, a 15% zajednički jedinice lokalne samouprave potpisnice sporazuma.

Sporazum su potpisali nositelj projekta Vodovod i odvodnja d.o.o. Benkovac s jedne strane, te gradovi Benkovac i Obrovac te općine Poličnik, Posedarje, Ražanac, Novigrad, Zemunik Donji, Stankovci, Starigrad, Škabrnja, Polača, Jasenice, Galovac i Lišane Ostrovičke s druge.

Sufinanciranje 15% vrijednosti studije u iznosu od 477.900 kuna bez PDV-a preuzima 13 općina i dva grada u kojima živi ukupno oko 46 tisuća stanovnika. Prema broju stanovnika najveći udio platit će Grad Benkovac (24%), Grad Obrovac te općine Poličnik i Gračac plaćaju po 10% (44,790.00 HRK), Općina Posedarje 8%, Općina Ražanac 6%, Općine Novigrad i Zemunik Donji 5%, Općine Stankovci, Starigrad i Škabrnja 4%, Općine Polača, Jasenice i Galovac 3% te Općina Lišane Ostrovičke 1%.

U tijeku je izrada idejne studije ovog projekta.

9.1.2.4 Opskrba plinom

Opskrba plinom i naftom nije uspostavljena na području Općine Poličnik. Studijom opskrbe prirodnim plinom Zadarske županije i Idejnim projektom opskrbe prirodnim plinom Zadarske županije određene su trase plinovoda te regulacijske stanice za županijsku distributivnu mrežu. Prema Izmjenama i dopunama Prostornog plana Zadarske županije određena je redukcijska stanica Poličnik i distributivni plinovodi.

9.2 Infrastruktura za mobilnost

Najvažnija pomorska luka za područje cjelokupne Zadarske županije, pa time i za Općinu Poličnik, je Pomorska luka Zadar (Gaženica) udaljena otprilike 16 km od naselja Poličnik. Područjem Općine Poličnik ne prolazi niti jedna trasa željezničke pruge, a najbliža željeznička pruga je u Zadru i to pomoćna magistralna **željeznička pruga Zadar-Knin**. Željeznička pruga je u lošem stanju, tehničko stanje pruge je nezadovoljavajuće prvenstveno zbog ratnih oštećenja i neodržavanja. Posljedica toga je činjenica da željeznički promet na području Općine Poličnik i cjelokupne Zadarske županije nema veliki značaj zbog niskog stupnja sigurnosti i prijevozne sposobnosti. **Zračna luka Zadar** je locirana u Općini Zemunik Donji te je od naselja Poličnik udaljena svega 18 km, a od iznimne je važnosti za cijelu Zadarsku županiju. Od uvođenja niskotarifnih linija sezonskog karaktera 2011. godine vidljivo je značajno povećanje broja putnika u zračnoj luci Zadar. **Osnovnu cestovnu mrežu Općine Poličnik** čine autocesta, državne ceste, županijske i lokalne ceste te ostale nerazvrstane ceste i putevi (Tablica 31).

Tablica 31 Prometna infrastruktura na području Općine Poličnik

Infrastruktura	
Cestovni promet	• Autocesta <ul style="list-style-type: none"> ○ A1: Zagreb – Split – Dubrovnik (izlaz Zadar 1 (5.5km));

Infrastruktura

- **Državna cesta**
  - DC 8: Rijeka – Zadar – Split – Dubrovnik
- **Županijske ceste**
  - ŽC 6011: Nin (Ž6273) – Murvica – Zemunik Donji (Ž6040)
  - ŽC 6014: Ž6007 – Visočane – Poličnik – Suhovare – Donje Biljane (Ž6278)
- **Lokalne ceste**
  - LC 63055: Ž6007 – Krneza – Radovin – Visočane (Ž6014)
  - LC 63056: Duševića Mlin (Ž6007) – Visočane (Ž6014) – PZ Grabi – D8 – Suhovare (Ž6021)
  - LC 63059: Visočane (L63055) – Lovinac – Gornji Poličnik (D8)
  - LC 63060: Gornji Poličnik (D8) - Rupalj

Pomorski promet	• Luka Gaženica (16km)
Zračni promet	• Zračna luka Zadar (nalazi se u Zemunik Donjem (18km))
Željeznički promet	• Željeznička pruga <ul style="list-style-type: none"> ○ M606: Knin - Zadar

U Općini Poličnik na svaki km² dolaze 3 km cesta (Tablica 32). Izostavimo li on nerazvrstane, koje čine 72% svih cesta, najveći udio imaju županijske (12%) i lokalne (10%). Također valja napomenuti da kroz područje Općine prolaze državna cesta i autocesta.

Tablica 32 Vrste i duljina cesta te cestovna gustoća⁶⁴

Vrsta ceste	Duljina (km)	Udio	Cestovna gustoća ⁶⁵
autocesta	3	1%	
državna	12	5%	
županijska	29,7	12%	
lokalna	24,5	10%	
nerazvrstana	180	72%	
Ukupno	249,2	100%	3,038

Napravilo se dosta na rekonstruiranju postojećih cesta, ali ostali su problemi izrade potrebne dokumentacije kao i problem nerazvrstanih cesta. Do sada je asfaltirano ili rekonstruirano 105 km lokalnih cesta, 44 km županijskih cesta, 70 km poljskih putova, 55 km nogostupa, postavljena 50 autobusna stajališta, dva prometna mosta, uređena četiri trga, postavljaju se table sa imenima ulica i kućnih brojeva.

Osim cestovnog prometa, na području Općine Poličnik nije razvijen niti jedan drugi oblik prometa. Iznimno, u slučaju nužde, veliki poljoprivredni posjedi i/ili nogometno igralište mogu poslužiti kao pristanište za helikopter.

⁶⁴ Izvor: Izvješće o stanju u prostoru za 2016.-2019., Općina Poličnik

⁶⁵ Računa se kao dužina cesta/površina područja

9.3 Komunalna infrastruktura

Općenito, komunalnu infrastrukturu čine:

- nerazvrstane ceste
- javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila
- javna parkirališta
- javne garaže
- javne zelene površine
- građevine i uređaji javne namjene
- javna rasvjeta
- groblja i krematoriji na grobljima
- građevine namijenjene obavljanju javnog prijevoza.

Komunalnu infrastrukturu Općine Poličnik čine **nerazvrstane ceste, javna rasvjeta te groblja i krematoriji na grobljima.**

9.3.1 Nerazvrstane ceste

Prema Zakonu o cestama⁶⁶ nerazvrstane ceste se definiraju kao ceste koje se koriste za promet vozilima, koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim Zakonom o cestama i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu Zakona o cestama. Nerazvrstane ceste koje se nalaze na području Općine su komunalna infrastruktura i javno dobro u vlasništvu Općine koje se kao takve, temeljem Odluke o nerazvrstanim cestama Općine Poličnik⁶⁷ i Jedinstvene baze podataka nerazvrstanih cesta te drugih potrebnih akata, upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro. Prema Evidenciji nerazvrstanih cesta iz 2019. godine, na području Općine Poličnik postoji ukupno 232 nerazvrstane ceste, od kojih je 34 asfaltirano. 70% asfaltiranih nerazvrstanih cesta se nalazi u naselju Poličnik, te po 15% u naseljima Gornji Poličnik i Suhovare.

Tablica 33 Broj nerazvrstanih cesta po naseljima Općine Poličnik (2019)

Naselje	Broj nerazvrstanih cesta
Poličnik	44
Briševo	44
Murvica	32
Visočane	28
Suhovare	24
Dračevac Ninski	16
Rupalj	14
Lovinac	11
Murvica Gornja	11
Gornji Poličnik	8

⁶⁶ Izvor: <https://www.zakon.hr/z/244/Zakon-o-cestama>

⁶⁷ <https://opcina-policnik.hr/images/2019/komunalne-djelatnosti/Odluka-o-nerazvrstanim-cestama-Općine-Policnik.pdf>

Popis nerazvrstanih cesta Općine Poličnik po naseljima se nalazi u Prilog II – Popis nerazvrstanih cesta Općine Poličnik po naseljima.

9.3.2 Javna rasvjeta

Prema Evidenciji javne rasvjete iz 2019. godine, na području Općine Poličnik postoji ukupno **2,166 svjetiljki javne rasvjete** (Tablica 34) ukupne snage rasvjetnih mjesta **210.16 kW** i modelirane ukupne godišnje potrošnje **446,365 kWh**.

Tablica 34 Broj svjetiljki javne rasvjete po naseljima Općine Poličnik (2019)

Naselje	Broj svjetiljki
Murvica Donja	592
Poličnik	549
Briševo	224
Dračevac Ninski	165
Suhovare	146
Visočane	141
Murvica Gornja	114
Lovinac	92
Rupalj	82
Gornji Poličnik	61

9.3.3 Groblja i mrtvačnice

Na području Općine Poličnik se nalazi **10 groblja i 8 mrtvačnica** (Prilog III – Evidencija groblja i mrtvačnica). U naseljima Briševo i Lovinac se nalaze po dva groblja (staro i novoizgrađeno) dok naselja Murvica Gornja i Gornji Poličnik nemaju izgrađena groblja i mrtvačnice. Visina godišnje grobne naknade u Općini Poličnik iznosi 160.00 HRK i naplaćuje je tvrtka Poličnik d.o.o. za komunalnu, uslužnu i trgovačku djelatnost.

9.4 Specijalizirana poslovna infrastruktura

Općina Poličnik je u poslovnoj zoni Grabi uspostavila Centar za razvoj i edukaciju kao značajnu poduzetničko-poslovnu infrastrukturu čija uspostava predstavlja temelj za unaprjeđivanje poslovanja širokog spektra dionika.

9.4.1 Centar za razvoj i edukaciju

Uspostavljanjem Centra za razvoj i edukaciju Općina Poličnik je imala za cilj riješiti problem nepostojanja specijalizirane poslovne infrastrukture i potpornih usluga za mikro, male i srednje poduzetnike (MSP-ove) i ostale dionike u području prehrambeno-prerađivačke, farmaceutske i kozmetičke industrije.

Glavne ciljne skupine su MSP-ovi u prehrambenoj, farmaceutskoj i kozmetičkoj industriji te mladi u procesu obrazovanja (učenici, studenti) i nezaposleni. Projekt je pripremljen kao odgovor na potrebe širokog spektra dionika unutar vrijednosnog lanca proizvoda i usluga na bazi pčelinjih proizvoda (proizvodnja voska, propolisa, pčelinjeg otrova, peludi, matične mliječi i meda).

Cilj Općine Poličnik ovim projektom je bio uspostaviti Centar za razvoj i edukaciju kao modernu poduzetničko-poslovnu infrastrukturu od lokalnog i šireg regionalnog značaja koja će služiti kao središte za unaprjeđenje poslovanja unutar industrija koje kao sirovine koriste pčelinje proizvode – vosak, propolis, pčelinji otrov, pelud, matičnu mliječ i med. Ukupna vrijednost projekta je 25,857,851.20 HRK od kojih je 20,000,000.00 HRK EU darovnica.

Slika 17 Centar za razvoj i edukaciju u poslovnoj zoni Grabi, Poličnik

Podršku za navedeni centar dali su Zadarska županija, Sveučilište u Zadru, Sveučilište u Zagrebu, Obrtnička komora Zadarske županije, Poljoprivredna, prehrambena i veterinarska škola Stanka Ožanića, AGRR-a Zadar, Udruga pčelara Dalmatinka itd.

Slika 18 Centar za razvoj i edukaciju u poslovnoj zoni Grabi, Poličnik

Centar je izgrađen i otvoren, i u budućnosti će pružati usluge inkubacije i konzultantske usluge poduzetnicima, specijalizirane edukativne usluge poslovnim subjektima, studentima Sveučilišta u Zadru i učenicima, te nuditi usluge razvoja proizvoda i edukacije u cilju povećanja konkurentnosti proizvodnje. Unutar Centra nalazi se nekoliko zasebnih funkcionalnih cjelina, koje mogu služiti kao praktikumi za učenje i aktivno sudjelovanje u tehnološkim procesima pod stručnim vodstvom. Potencijalni korisnici Centra za razvoj i edukaciju imaju na raspolaganju razvojnu radionicu, punionicu meda, kemijsko-mikrobiološki laboratorij, multimedijalnu dvoranu, praktikum (učionicu), dvoranu za senzoriku, izložbeni prostor, knjižnicu te 8 ureda za najam.

Centar će u sklopu svog poslovanja pružati usluge poduzetnicima uz stručno vodstvo: razvoj novih proizvoda, kontrolu kvalitete ulaznih sirovina, poboljšanje postojeće tehnologije obrade pčelinjih proizvoda, specijalizirane edukacije i sudjelovanja u istraživanjima i razvoju novih proizvoda uz stručni nadzor, najam start-up ureda, konzultantske usluge poduzetnicima i marketinške usluge. Projekt izgradnje Centra za razvoj i edukaciju je dobio i oznaku PNI kao Projekt od nacionalnog interesa od Hrvatskog klastera konkurentnosti.

Centar ima snažan potencijal značajno doprinijeti privlačenju novih investicija i otvaranju novih radnih mjesta u sektoru malog i srednjeg poduzetništva u Općini Poličnik i Zadarskoj županiji ukoliko rad zaživi u punom svjetlu.

Centar je otvoren u kolovozu 2020. godine i do dana izrade analize još nije stavljena u funkciju ni jedna od predviđenih usluga Centra.

10 Okvir upravljanja razvojem

Zakonodavni okvir o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske se počeo usvajati u prosincu 2017. godine, a do sada su usvojeni:

- Zakon o strateškom planiranju i upravljanju razvojem RH,
- Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja,
- Uredba o načinu ustrojavanja, sadržaju i vođenju središnjeg elektroničkog registra razvojnih projekata,
- Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te
- Upute za korištenje informacijskog sustava za strateško planiranje i upravljanje razvojem.

Institucionalni okvir sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem u Republici Hrvatskoj čine: Sabor, Vlada, središnja tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Ured predsjednika Vlade Republike Hrvatske, Koordinacijsko tijelo, koordinatori za strateško planiranje središnjih tijela državne uprave, regionalni i lokalni koordinatori te druga javna tijela koja imaju obveze i odgovornosti sukladno Zakonu.⁶⁸

Akti strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave jesu planovi razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i provedbeni programi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

10.1 Srednjoročni akti

Srednjoročni akti strateškog planiranja su nacionalni planovi i planovi razvoja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Nacionalni planovi su srednjoročni akt strateškog planiranja od nacionalnog značaja kojima se pobliže definira provedba strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije i strategija, a odluku o izradi nacionalnog plana donosi Vlada. Nacionalni plan sadržava posebne ciljeve povezane s proračunom te predstavlja okvir za oblikovanje mjera, projekata i aktivnosti u provedbenim programima središnjih tijela državne uprave. Plan razvoja jedinice lokalne samouprave donosi gradsko odnosno općinsko vijeće, nakon prethodno pribavljenog mišljenja partnerskog vijeća.

Srednjoročni akti strateškog planiranja donose se sa svrhom razrade planova za realizaciju dugoročnih nacionalnih, sektorskih ili međusektorskih razvojnih smjerova i strateških ciljeva za plansko razdoblje koje traje od pet do deset godina, ukoliko drugačije ne proizlazi iz posebnog zakona ili obvezujućeg međunarodnog akta. Nacionalni planovi sadrže srednjoročnu vizija razvoja koja je usklađena s relevantnim dugoročnim aktima strateškog planiranja, opis srednjoročnih razvojnih potreba, razvojnih potencijala i prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju. U njih je uključen i terminski plan provedbe projekata od strateškog značaja s naznačenim ključnim koracima i rokovima u provedbi kao i indikativni financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu posebnih ciljeva i projekata od strateškog značaja. Vrlo je važno prikazati usklađenost s Nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama te dokumentima prostornog uređenja i okvir za praćenje i vrednovanje.

Planovi razvoja jedinica lokalne samouprave su srednjoročni akti strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne samouprave kojima se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških i posebnih ciljeva iz akata strateškog planiranja. Plan razvoja izrađuju jedinice lokalne samouprave čije su prirodne ili društveno-gospodarske karakteristike dovoljno specifične te ne mogu usmjeravati razvoj temeljem

⁶⁸ Izvor: Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17).

srednjoročnih akata planiranja izrađenih na razini jedinice područne (regionalne) samouprave ili druge veće teritorijalne cjeline.

10.2 Kratkoročni akti

Kratkoročni akti strateškog planiranja su program Vlade, program konvergencije, nacionalni program reformi, provedbeni programi ministarstava, središnjih državnih ureda i državnih upravnih organizacija i provedbeni programi JLRS-ova. Provedbeni program središnjeg tijela državne uprave donosi čelnik središnjeg tijela državne uprave, a provedbeni program jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave općinski načelnik, gradonačelnik ili župan.

Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave su kratkoročni akti strateškog planiranja koji opisuju i osiguravaju postizanje ciljeva, ukoliko je primjenjivo, iz srednjoročnog akta strateškog planiranja. Provedbeni program jedinice lokalne samouprave donosi se za vrijeme trajanja mandata izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave i vrijedi za taj mandat.

SWOT analiza razvojnih mogućnosti područja Općine Poličnik

Na temelju izvršene analize razvojnih čimbenika te analize društva, gospodarstva, okoliša i infrastrukture definirane su osnovne snage i slabosti te prilike i prijetnje Općine Poličnik. Za prepoznavanje navedenih elemenata korištena je SWOT analiza, kao relevantna analitička metoda.

SWOT analiza Općine Poličnik predstavlja poveznicu između dobivenih nalaza iz analize stanja te željenih razvojnih tendencija, ciljeva i prioriteta. SWOT analiza služi za utvrđivanje snaga i slabosti kao unutarnjih činitelja područja Općine Poličnik i prilika i prijetnji kao vanjskih činitelja, koji su najčešće izvan naše kontrole. Na snage se treba usredotočiti i usavršiti ih, dok na slabostima treba raditi kako bi prerasle u snage. Prilike treba iskoristiti koristeći snage koje imamo, a prijetnje treba izbjeći ili, ako to nije moguće, pokušati ih minimizirati koristeći snage i prilike.

SWOT analiza Općine Poličnik rezultat je partnerskoga pristupa izrade ovoga strateškog dokumenta. To znači da, pored nalaza konzultanta, uvažava zaključke i mišljenja predstavnika svih dionika lokalnoga razvoja. Nalazi SWOT analize temelje se i na provedenim fokus grupama među predstavnicima dionika.

11 SWOT analiza društva i društvenih djelatnosti

Tablica 35 SWOT analiza društva i društvenih djelatnosti

DRUŠTVO I DRUŠTVENE DJELATNOSTI OPĆINE POLIČNIK	
SNAGE	SLABOSTI
Pozitivan prirodni prirast	Niski udio visokoobrazovanog stanovništva
Relativno povoljna dobno-spolna struktura stanovništva	Visoka nezaposlenost među mladima
Socijalna skrb dostupna svim potrebitim stanovnicima općine	Iseljavanje u veće urbane centre zbog obrazovanja i zaposlenja
Dostupnost primarne zdravstvene zaštite	Relativno visok udio osoba s teškoćama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti
Kontinuiran porast djece vrtićke dobi	Manjak kapaciteta u vrtićima
Povoljna cijena vrtića za žitelje Općine Poličnik	Nedostatak strateškog upravljanja ljudskim potencijalima Općine Poličnik
Relativno visok broj stipendista	Manjak inicijative stanovništva Općine Poličnik preko različitih udruga
Šarolika zastupljenost ključnih djelatnosti civilnog društva	Nepostojanje priznatih i nacionalno prepoznatih manifestacija
Planirani provedbeni program izgradnje stanova	Slabo izražena kompaktnost i zajedništvo stanovništva
Postojeća osnovna društvena i športska infrastruktura je zadovoljavajuća (dvorana i otvorena igrališta)	Slaba prepoznatljivost Općine Poličnik u sportu
Blizina Zadra omogućuje lakšu povezanost sa školskim sustavom grada ali i suradnju između različitih organizacija općine i grada	Iznimno mali broj lokalnih manifestacija i događanja
Dobra međusobna suradnja udruga, općine i Crkve	Nedovoljno programa koji su usmjereni na rad sa obiteljima
Postojanje društvenih domova	Nedostatak tematskih igrališta za djecu

	Slaba komunikacija sa drugim udrugama i institucijama (razmjene, prekogranične suradnje, itd.)
	Neizražen osjećaj pripadnosti stanovništva
	Relativno slabi komunikacijski kanali između stanovništva i lokalne vlasti
	Nepostojanje programa za aktivno poticanje izvrsnosti
	Vrlo slaba komunikacija s bivšim i sadašnjim stipendistima te neiskorištenost njihovih potencijala za opće dobro Općine
PRILIKE	PRIJETNJE
Izražena potražnja za originalnim, autohtonim manifestacijama koja promoviraju različite kulture	Brzo rastući broj djece u vrtićima uskoro će istaknuti problem manjka kapaciteta
Stvaranje kvalitetne obrazovane radne snage kroz provođenje kvalitetnog sustava stipendiranja	Gubljenje identiteta naselja
Korištenje Centra za razvoj i edukacije za razvoj sustava cjeloživotnog obrazovanja kako bi se povećala konkurentnost stanovništva na tržište rada	Slaba društvena odgovornost stanovništva
Korištenje društvenih domova za organizaciju društvenih aktivnosti čiji cilj je povećanje društvene odgovornosti	Niski stupanj stanovništva osviješten o trendovima digitalizacije
Pokretanje strateških programa upravljanje ljudskim potencijalima	Niski stupanj stanovništva uključen u poljoprivredu koja ima najveći potencijal za razvoj u Općini Poličnik
Uključenje stipendista u rad za opće dobro Općine kroz poticanje različitih programa unutar njihova djelokruga	Slaba međuljudska suradnja
Izgradnja doma za starije i nemoćne	

11.1 Razvojni potencijali i potrebe društva i društvenih djelatnosti

Tablica 36 Razvojni potencijali i potrebe društva i društvenih djelatnosti

DRUŠTVO I DRUŠTVENE DJELATNOSTI OPĆINE POLIČNIK	
RAZVOJNI POTENCIJALI	RAZVOJNE POTREBE
Korištenje Centra za razvoj i edukaciju kao platforme za razvoj sustava cjeloživotnog obrazovanja u Općini Poličnik	Proširenje kapaciteta društvene infrastrukture (vrtići, sportsko-rekreacijska područja, dom za starije i nemoćne)
Korištenje društvenih domova za provođenje aktivnosti u svrhu poticanja društvene odgovornosti, jačanja identiteta naselja te poticanja međuljudske suradnje	Snažnije uključivanje stanovništva u brigu za opće dobro
Uključenje stipendista u brigu za opće dobro	Razvoj ljudskih potencijala u skladu s trendovima na tržištu rada i razvojnom strategijom Općine
Jačanje sportskih aktivnosti	Poticanje cjeloživotnog obrazovanja
Organizacija snažne kulturno-turističke ponude s naglaskom na ponudu <i>doživljaja</i>	Pokretanje autohtonih kulturno-turističkih manifestacija

Poticanje i privlačenje visokoobrazovanog kadra s područja Općine Poličnik na povratak iz urbanih sredina	Poticanje izvrsnosti u obrazovanju i sportu
Poboljšanje strukture ljudskih potencijala	Uporaba Centra za razvoj i edukaciju kao inkubatora znanja

12 SWOT analiza gospodarstva Općine Poličnik

Tablica 37 SWOT analiza gospodarstva Općine Poličnik

GOSPODARSTVO OPĆINE POLIČNIK	
SNAGE	SLABOSTI
Visok indeks razvijenosti	Nepostojanje aktivnog programa poticanja samozapošljavanja i poduzetništva
Dostupnost poslovnih zona	Prosječna neto plaća niža od državnog prosjeka
Značajan broj registriranih aktivnih poduzeća na području Općine	Nepostojanje programa strateškog razvoja gospodarstva
Blizina većih gradskih središta pogoduje razvoju gospodarstva	Neusklađenost razvoja gospodarstva te razvoja ljudskih potencijala Općine
Povoljan geoprometni položaj	Niska inovativnost
Velika zastupljenost prerađivačke industrije	Nepostojanje više velikih poslovnih subjekata koji bi bili predvodnici razvoja gospodarstva
Postojanje uspješnih gospodarskih subjekata u poslovnim zonama	Stanovnici Općine Poličnik najčešće rade u Zadru
Postojanje Centra za razvoj i edukaciju	Manjak raznolikosti gospodarske slike
Povoljni poduzetnički rezultati	Slaba umreženost poduzetnika međusobno
	Slaba umreženost poduzetnika i Općine
PRILIKE	PRIJETNJE
Poticanje razvoja obrta	Niski broj stručnih kadrova
Velike mogućnosti za diversifikaciju prihoda i razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti	Nedostatak energetske učinkovitosti
Pozitivni utjecaji geoprometnog položaja	Administrativni problemi (neplaćanja, prisilne provedbe ugovora i sl.)
Privlačenje IT poduzeća	Niska digitalizacija
Korištenje Centra za razvoj i edukaciju kao platformu između gospodarstvenika i stanovništva	Nepostojanje sukcesivnog planiranja kadrova
Postupan prelazak na <i>zeleno</i> gospodarstvo	Nepostojanje programa strateškog razvoja gospodarstva
Jedinstveno tržište EU	
Sustavno praćenje poduzetničkih rezultata stvaranjem snažne digitalne platforme kako bi se kreirale konkretne politike temeljene na učenim zaključcima	
Poticanje iskorištavanja sredstava iz EU fondova	
Aktivna marketinška kampanja privlačenja domaćih i stranih investitora	

12.1 Razvojni potencijali i potrebe gospodarstva

Tablica 38 Razvojni potencijali i potrebe gospodarstva

GOSPODARSTVO OPĆINE POLIČNIK	
RAZVOJNI POTENCIJALI	RAZVOJNE POTREBE
Diversifikacija gospodarske strukture (privlačenje poduzeća koji bi primarno zapošljavali visokoobrazovane kadrove)	Razvoj snažnih stručnih kadrova
Razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti	Strateško upravljanje razvojem gospodarstva
Razvoj konkurentnog gospodarstva temeljenog na novim tehnologijama, poslovnom povezivanju i marketinškoj strategiji	Snažnija digitalizacija
Poticanje istraživanja i razvoja novih proizvoda veće dodane vrijednosti	Energetska učinkovitost
	Razvoj malog i srednjeg poduzetništva
	Poticanje samozapošljavanja stanovništva
	Bolje iskorištavanje povoljnog geoprometnog položaja
	Poticanje domaćih i stranih investicija
	Snažnija uključenost u povlačenje sredstava iz EU fondova

13 SWOT analiza poljoprivrede Općine Poličnik

Tablica 39 SWOT analiza poljoprivrede Općine Poličnik

POLJOPRIVREDA OPĆINE POLIČNIK	
SNAGE	SLABOSTI
Povoljni klimatski uvjeti	Relativno slaba zastupljenost ekološke poljoprivredne proizvodnje
Povoljna tla	Nepostojanje hladnjače na području Općine
Duga poljoprivredna tradicija	Vrlo slaba uključenost mladog stanovništva u poljoprivrednu proizvodnju
Raznoliki poljoprivredni potencijal	Rascjepkanost poljoprivrednih površina
Otvaranje meteo postaje u Murvici Gornjoj	Neiskorištenost poljoprivrednih površina i sukcesija vegetacije
Visokokvalitetni poljoprivredni proizvodi	Nedovoljno iskorišten prirodni resurs, spoj mediteranske i kontinentalne klime
Postojanje ekoloških poljoprivrednih proizvođača	Nedostatak integriranog prodajnog mjesta poljoprivrednih proizvoda
Visok potencijal za rekonstrukciju poljoprivredne djelatnosti	Neriješeni imovinsko-pravni odnosi/zemljišne knjige
Prirodni potencijal za kontinuiranu, cjelogodišnju poljoprivrednu proizvodnju	Nepostojanje programa strateškog razvoja poljoprivredne djelatnosti
Zainteresiranost relativno visokog broja stanovnika za potpuni prelazak na poljoprivrednu proizvodnju	Nepostojanje web tržnice za olakšavanje plasmana proizvoda
Prisutnost inovativnih poljoprivrednih proizvođača (proizvođači i prerađivači smilja i lavande u kozmetičke i farmaceutske svrhe)	Nepostojanje mjera korištenja obradivih površina
	Nepostojanje stručne pomoći edukacije i savjetovanja poljoprivrednika

	Neusklađenost razvoja poljoprivrede s ostalim djelatnostima
	Individualni karakter poljoprivredne proizvodnje
	Nedovoljan broj poljoprivrednih gospodarstva koja nude turističke usluge u tzv. „ruralnim kućama“
	Nerazvijen sustav navodnjavanja
	Nedovoljno razvijeno stočarstvo s obzirom na potencijale
	Nedovoljno razvijeno voćarstvo i povrtlarstvo te vinogradarstvo, obzirom na potencijal područja
	Neuređeni pristup poljoprivrednim parcelama u pojedinim naseljima Općine (npr. Briševo)
	Dotrajala poljoprivredna mehanizacija na malim poljoprivrednim gospodarstvima
	Nedovoljna povezanost lokalnih proizvođača s hotelima i restoranima
	Nedovoljna promocija i diversifikacija poljoprivredne proizvodnje
	Nepostojanje komunikacije između poljoprivrednika i iznajmljivača
PRILIKE	
PRIJETNJE	
Ekološka proizvodnja	Negativne okolišne eksternalije zbog velikog broja ilegalnih odlagališta otpada
Neobrađene poljoprivredne površine mogu biti temelj daljnje poljoprivredne proizvodnje i potpora razvoju gospodarstva	Neizgrađen sustav odvodnje otpadnih voda
Zainteresiranost dionika za zakup poljoprivrednog zemljišta za dugogodišnje nasade	Postojanje nekontroliranih štandova uz glavnu cestu koji često prodaju proizvode iz trgovačkih lanaca te tako bacaju sjenu na domaću proizvodnju
Dostupnost površina za proizvodnju stočne hrane	Nepostojanje zaštitnog znaka poljoprivrednika Općine Poličnik kao oznake kvalitete
Razvoj <i>pametne</i> poljoprivrede (Razvoj informacijsko-komunikacijskih tehnologija namijenjenih praćenju širenja bolesti i nametnika na poljoprivrednim kulturama)	Negativan utjecaj klimatskih promjena na poljoprivrednu proizvodnju
Diversifikacija poljoprivredne proizvodnje	Nepostojanje partnerstva i suradnja
Formiranje programa strateškog razvoja poljoprivrede	
Poticanje komunikacije poljoprivrednika s iznajmljivačima	
Poticanje integriranog razvoja poljoprivrede i ruralnog turizma	
Poticanje korištenja sredstava iz EU fondova	
Članstvo u LAG-u Bura	
Osnivanje udruženja poljoprivrednika Općine Poličnik u svrhu postizanja veće konkurentnosti na tržištu	
Brendiranje poljoprivredne proizvodnje	
Okupnjavanje poljoprivrednih površina (komasacija)	

Opći rastući trend potražnje za brendiranim lokalno proizvedenim proizvodima

13.1 Razvojni potencijali i potrebe poljoprivrede

Tablica 40 Razvojni potencijali i potrebe poljoprivrede

POLJOPRIVREDA OPĆINE POLIČNIK	
RAZVOJNI POTENCIJALI	RAZVOJNE POTREBE
Organski uzgoj	Udruživanje poljoprivrednika s ciljem rješavanja problema individualnog karaktera poljoprivredne proizvodnje
Proširenje kapaciteta poljoprivredne proizvodnje	Osnivanje poljoprivrednog udruženja koje bi zapošljavalo inženjera agronomije koji bi bio na usluzi lokalnim poljoprivrednicima
Poticanje razvoja pojedinih poljoprivrednih djelatnosti (npr. stočarstvo)	Stvaranje adekvatnog udruženja poljoprivrednih gospodarstava s ciljem rješavanja zajedničkih interesa (otkup, distribucija, plasman)
Jačanje preradbenih kapaciteta	Razvoj sustava navodnjavanja
Razvoj certificiranih proizvoda	Poticanje povezivanja s ruralnim turizmom
Snažnija promocija lokalne proizvodnje	Stavljanje u funkciju neiskorištenog poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države
Brendiranje lokalnih proizvođača	Poticanje stanovništva na bavljenje poljoprivredom
Poticanje jače cjelogodišnje poljoprivredne proizvodnje	Komasacija zemljišta
Veća iskorištenost plodnog poljoprivrednog zemljišta	Poticanje organskog (ekološkog) uzgoja
Razvoj poljoprivrede i turizma paralelno	Snažnija tehničko-tehnološka proizvodna infrastruktura
	Poticanje stručnog obrazovanja
	Bolje iskorištavanje povoljnog geoprometnog položaja
	Snažnija uključenost u povlačenje sredstava iz EU fondova

14 SWOT analiza turizma Općine Poličnik

Tablica 41 SWOT analiza turizma Općine Poličnik

TURIZAM OPĆINE POLIČNIK	
SNAGE	SLABOSTI
Dobra kretanja u dolascima i noćenjima u posljednjih pet godina	Nedostatak turističkih i kulturnih manifestacija
Turizam postaje sve privlačnija djelatnost žiteljima Općine Poličnik	Nedovoljno razvijeni i tradicionalni i alternativni oblici turizma
Općina Poličnik je privlačno područje turistima	Nedovoljna promocija i diversifikacija ruralne turističke ponude
Povoljan geoprometni položaj	Nepostojanje strateškog programa razvoja ruralnog turizma
Blizina većih gradskih središta	Nepovezanost poljoprivrednika i iznajmljivača

Blizina ključnim prometnicama	Nedovoljan broj poljoprivrednih gospodarstva koja nude turističke usluge u tzv. „ruralnim kućama“	
Niska izloženost buci	Kratko trajanje turističke sezone	
Očuvanost prirodnih resursa	Nepostojanje integrirane turističke ponude Općine Poličnik	
Blizina nacionalnim parkovima (NP Paklenica, NP Krka, NP Kornati, NP Sjeverni Velebit, NP Plitvička jezera)	Nepostojanje edukativnih programa i radionica o trendovima turističke potražnje	
Blizina parku prirode Telašćica	Nepostojanje stručnog kadra za savjetovanje i pomoć	
Blizina kanjonu Zrmanje	Loša ugostiteljska ponuda	
Postojanje Turističke zajednice	Nepostojanje jedinstvene gastro ponude	
Relativno visok broj iznajmljivača	Nedostatak sadržaja koji bi potaknuli goste na potrošnju	
Klimatski uvjeti pogodni za cjelogodišnju turističku sezonu	Niski udio stanovnika koji pričaju barem jedan strani jezik	
	Siromašna kulturno-povijesna baština	
	Nepostojanje biciklističkih staza	
PRILIKE		
	PRIJETNJE	
Trend ciljanog povezivanja i udruživanja radi zajedničkog plasmana usluga na turističkom tržištu	Zagađenje prirodnih resursa uslijed nekontroliranog ispuštanja otpadnih voda te postojanje velikog broja ilegalnih deponija otpada	
Trend razvoja selektivnih oblika turizma (cikloturizam, adrenalinski parkovi, tematske staze i sl.)	Sporost u pokretanju novih inicijativa	
Umrežavanje putem informacijsko-komunikacijskih tehnologija (web stranica, društvene mreže i sl.)	Nedostatak stručnog savjetničkog kadra	
Širenje sustava javnog prijevoza	Nepostojanje turističke agencije	
Zaštićeni i tradicionalni poljoprivredni proizvodi kao temelj za razvoj ruralnog turizma i promociju destinacije	Loša povezanost linijama javnog prijevoza	
Povezivanje poljoprivrednika i iznajmljivača u cilju jačanja ruralnog turizma	Nepostojanje partnerstva	
Produljenje turističke sezone		
Korištenje Centra za razvoj i edukaciju kao platformu za okupljanje iznajmljivača i poljoprivrednika te njihovu edukaciju		
Održavanje tečaja stranih jezika		
Korištenje sredstava iz fondova EU		
Razvoj turizma u smjeru pružanja jedinstvenog iskustva turistima		
Snažnija promocija jednom kada se stvori jedinstvena turistička ponuda		
Stvaranje partnerstva sa selima, gradovima i općinama u inozemstvu		
Izgradnja tematskih kampova (npr. međunarodni kamp za mlade za odvikavanje od ovisnosti o društvenim mrežama i internetu općenito)		

14.1 Razvojni potencijali i potrebe turizma

Tablica 42 Razvojni potencijali i potrebe turizma

TURIZAM OPĆINE POLIČNIK	
RAZVOJNI POTENCIJALI	RAZVOJNE POTREBE
Razvoj turizma i poljoprivrede paralelno	Razvoj selektivnih oblika turizma (agroturizam, biciklistički turizam, gastronomski turizam, vinski turizam, izletnički turizam i drugi oblici na bazi aktivnog odmora)
Povezanost s turističkom ponudom većih gradova	Razvoj dodatnih turističkih sadržaja (npr. biciklističke i tematske staze) na koju se treba povezati ponuda OPG-a
Proširenje smještajnih kapaciteta i ugostiteljske ponude	Razvoj novih turističkih proizvoda
Jača zastupljenost na stranim tržištima	Cjelovit pristup turističkom razvoju
Rekreacijski turizam	Jača promocija destinacije
Dostupnost fondova kojima se mogu realizirati veći infrastrukturni projekti ali i financirati razvojne aktivnosti poduzetnika – npr. poticaji za razvoj ekološke i tradicijske proizvodnje, agroturizma i malog obrtništva itd.	Edukacija nositelja turističke ponude
Povezivanje sa Sveučilištem u Zadru i Poljoprivrednom školom u Zadru	Usklađenost s poljoprivrednom djelatnošću

15 SWOT analiza stanja u okolišu/prostoru Općine Poličnik

Tablica 43 SWOT analiza stanja u okolišu/prostoru Općine Poličnik

OKOLIŠ/PROSTOR OPĆINE POLIČNIK	
SNAGE	SLABOSTI
Proveden projekt edukacije stanovnika	Kontinuirano visok broj divljih odlagališta otpada
Relativno dobro očuvan okoliš	Nedovoljno razvijena svijest stanovnika o važnosti brige za okoliš
	Nedostatak energetske efikasnosti javne rasvjete
PRILIKE	PRIJETNJE
Provođenje mjera sanacije glomaznog otpada	Septičke jame prijetnja su zdravlju ljudi
Rad na programima selekcije otpada, bilo putem sustava odvojenog prikupljanja na samom mjestu nastanka (domaćinstva, gospodarski subjekti), putem zelenih otoka ili reciklažnih dvorišta, ili pak obradom i sortiranjem otpada na lokaciji centra za gospodarenje otpadom	Klimatske promjene i nedostatak analize i alternativa vezanih uz klimatske promjene
Sanacija divljih odlagališta otpada	
Poticanje integriranog održivog razvoja	
Poticanje razvoja udruga za zaštitu okoliša	
Obnovljivi izvori energije	
Poticanje energetske efikasnosti	

15.1 Razvojni potencijali i potrebe okoliša/prostora

Tablica 44 Razvojni potencijali i potrebe okoliša/prostora

OKOLIŠ/PROSTOR OPĆINE POLIČNIK	
RAZVOJNI POTENCIJALI	RAZVOJNE POTREBE
Zaštita krajobrazne raznolikosti	Sanacija glomaznog otpada i divljih odlagališta otpada
Promoviranje korištenja novih i obnovljivih izvora energije te stvaranje prepoznatljivosti lokalne sredine kao područja korištenja obnovljivih izvora energije	Razvoj i promicanje korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti
Izgraditi i razviti sustav za proizvodnju i distribuciju energije iz obnovljivih izvora (solarni kolektori za grijanje, vjetroelektrane)	Definirati oblike zaštite prirodnih resursa
Poticati korištenje energetske učinkovitih oblika prijevoza	Educirati stanovništvo o važnosti očuvanja okoliša
Povoljni solarni i vjetroenergetski potencijali	Održivo gospodarenje otpadom

16 SWOT analiza infrastrukturne opremljenosti Općine Poličnik

Tablica 45 SWOT analiza infrastrukturne opremljenosti Općine Poličnik

INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST OPĆINE POLIČNIK	
SNAGE	SLABOSTI
Dobra cestovna povezanost	Loši pristupni putovi poljoprivrednim dobrima u pojedinim naseljima
Prostorno planska dokumentacija postoji za područje cijele općine	Neizgrađen sustav odvodnje otpadnih voda
Asfaltirani putovi u poljima čime je omogućena bolja povezanost lokalnog stanovništva sa poljoprivrednim dobrom	Postojanje ilegalnih odlagališta otpada
Pokrivenost vodoopskrbnom mrežom je potpuna	Nekontrolirano i nelegalno zbrinjavanje krupnog otpada
Kvalitetna poduzetnička infrastruktura	Nedovoljna iskorištenost društvene infrastrukture
Kvalitetna postojeća društvena infrastruktura	Nedostatak infrastrukture za sport i rekreaciju
Kvalitetna specijalizirana poslovna infrastruktura	Nepostojanje specijaliziranih mjesta za prihvat otpada
Postojeća komunalna infrastruktura je u dobrom stanju	Neiskorištenost geoprometnog položaja
Kvalitetna i lako dostupna infrastruktura za mobilnost	Nepostojanje mogućnosti opskrbe plinom i naftom
Uređene pješačke staze	Laka dostupnost i teža kontrola divljih odlagališta otpada
	Vrlo niska zastupljenost <i>pametne i zelene</i> infrastrukture
PRILIKE	PRIJETNJE
Poticanje ulaganja u obnovljive izvore energije	Septičke jame prijetnja su zdravlju ljudi
Planirana plinifikacija područja	Manjak financijskih potpora
Korištenje sredstava iz raspoloživih EU izvora	Nesređeno i nejasno zakonodavstvo i preklapanje nadležnosti različitih institucija

Izgradnja kanalizacijskog sustava	Nerazmjerna ulaganja u infrastrukturu s obzirom na broj korisnika
Fondovi za razvoj infrastrukture, zaštitu okoliša i prirode	
Provođenje mjera sanacije glomaznog otpada	
Rad na programima selekcije otpada, bilo putem sustava odvojenog prikupljanja na samom mjestu nastanka (domaćinstva, gospodarski subjekti), putem zelenih otoka ili reciklažnih dvorišta, ili pak obradom i sortiranjem otpada na lokaciji centra za gospodarenje otpadom	
Sanacija divljih odlagališta otpada	

16.1 Razvojni potencijali i potrebe infrastrukturne opremljenosti

Tablica 46 Razvojni potencijali i potrebe infrastrukturne opremljenosti

INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST OPĆINE POLIČNIK	
RAZVOJNI POTENCIJALI	RAZVOJNE POTREBE
Uporaba sredstava iz EU fondova za realizaciju infrastrukturnih projekata	Razvoj i unaprjeđenje pristupnih cesta poljoprivrednim površinama
	Proširenje i poboljšanje tehničkih karakteristika mreže javne rasvjete
	Razvoj sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
	Unaprjeđenje infrastrukture za potporu poljoprivrednoj djelatnosti
	Izgradnja sustava za navodnjavanje

17 Načela razvoja Općine Poličnik

Povećanje blagostanja lokalne zajednice osnovna je svrha svakog društveno-ekonomskog razvoja. Kad je riječ o Općini Poličnik, povećanje blagostanja lokalne zajednice podrazumijeva dobro osmišljeno i međusobno koordinirano aktiviranje cjelokupne raspoložive materijalne i nematerijalne resursne osnove kojom Općina raspolaže. To uključuje i raspoloživi razvojni prostor unutar gospodarskih zona te još uvijek slabo gospodarski korišten i nedovoljno valoriziran poljoprivredni prostor. Samo će, naime, kroz postupno gospodarsko aktiviranje vrijednog, a još uvijek slabo komercijaliziranog ruralnog krajobraza Općine Poličnik biti moguće diversificirati današnju gospodarsku strukturu te je sustavno unaprjeđivati kako u kontekstu njenog doprinosa novostvorenoj vrijednosti, tako i u kontekstu njene komplementarnosti. Konačno, kroz postupno aktiviranje slabo gospodarski iskorištenog i valoriziranog poljoprivrednog prostora Općine stvorit će se i mogućnost za obogaćivanje postojećeg, jednodimenzionalnog sustava turističkih doživljaja – trenutno se svodi samo na smještaj - cijelim nizom novih turističkih iskustava.

S druge strane, u uvjetima globalnog jačanja svijesti o negativnim posljedicama fizički i socijalno devastiranog prostora, rast društveno-ekonomskog blagostanja Općine Poličnik pretpostavlja i upravljanje gospodarskim rastom i razvojem na principima dugoročne ekonomske, socijalne i ekološke održivosti. Dugoročna ekonomska, socijalna i prostorno-ekološka razvojna održivost nekog prostora podrazumijevaju gospodarski rast i razvoj koji zadovoljava potrebe sadašnjih stanovnika na način koji ne ugrožava budućnost budućih generacija, ali i koji u okviru prihvatnog kapaciteta eko i društvenog sustava unaprjeđuje kvalitetu života lokalnih žitelja. Da bi to bilo moguće, poželjni društveno-ekonomski razvoj Općine Poličnik nameće potrebu kontinuiranog usklađivanja interesa svih dionika društveno-ekonomskog razvoja oko ključnih razvojno-investicijskih projekata u sferi kako privatnog, tako i javnog sektora.

U skladu s prethodnim odrednicama, načela na kojima valja temeljiti budući društveno-ekonomski razvoj Općine Poličnik valja, dakle, povezivati ponajviše sa devet međusobno povezanih načela (Slika 19) koja podrazumijevaju konsenzus i usklađeno djelovanje svih/ključnih dionika razvoja Općine u budućnosti.

Slika 19 Načela razvoja Općine Poličnik

17.1 Ekonomska održivost

Odrednice ekonomske održivosti temelj su za sagledavanje tržišne perspektive poduzetničkih projekata te sagledavanje njihovih očekivanih ekonomskih utjecaja na okruženje. S obzirom na specifičnosti

planiranja gospodarskog razvitka na regionalnoj (destinacijskoj) razini, odrednice ekonomske održivosti Općine Poličnik podrazumijevaju sagledavanje učinaka pojedinih projekata ne samo u kontekstu njihove mikroopravdanosti, već i iz perspektive ostvarivanja njihovih učinaka na ukupno gospodarstvo Općine. Odrednice ekonomske održivosti trebale bi se provoditi kroz:

- **Načelo koordinacije** predstavlja preduvjet za efikasnu provedbu javno definiranih i usvojenih strateških razvojnih usmjerenja kroz sustavno i transparentno usklađivanje pojedinačnih, ponekad i konfliktnih, interesa različitih dionika društveno-ekonomskog razvoja. Riječ je o načelu bez kojega neće biti moguće stvoriti poticajno društveno okruženje za uspostavu produktivnih, projektnoorijentiranih, strateških i/ili dnevno-operativnih javno-javnih, javno-privatnih i/ili privatno-privatnih partnerstva.
- **Načelo umrežavanja** koje podrazumijeva uspostavu atraktivnog poduzetničkog okruženja ponajviše kroz poticanje onih tržišno održivih gospodarskih poduhvata koji svojim multiplikativnim učincima pokreću aktivnosti i drugih subjekata na području Općine (i/ili u širem okruženju), potičući tako dodatno zapošljavanje te aktiviranje neiskorištene resursne osnove (primjerice, neiskorištenog poljoprivrednog područja Općine).
- **Načelo uravnoteženja** gospodarske strukture koje se odnosi na smanjivanje današnje razine izloženosti gospodarstva Općine utjecaju jednostranih odluka dobavljača, kupaca i/ili drugih interesnih skupina/utjecajnih pojedinaca kroz diversifikaciju gospodarske strukture i to: (i) poticanjem turističke gospodarske aktivnosti novih, posebice lokalnih, poduzetnika, tako i (ii) širenjem sustava doživljaja i/ili proizvodnog portfelja poduzetnika u sferi poljoprivrede i turizma.

17.2 Društvena održivost

Ponajviše kao rezultat procesa globalizacije gospodarskih tokova i sve većeg pritiska međunarodne investicijske potražnje za izgradnjom 'industrijski tipiziranih' gospodarskih objekata, sve su izraženije tendencije ka postupnoj degradaciji autentične resursno-atraktivne osnove, prepoznatljivog kulturnog krajobraza (kamene kuće, suhozidi, poljski putevi i sl.) i/ili gospodarske tradicije velikog broja manjih urbanih sredina u svijetu. U tom smislu, odrednice društvene održivosti odnosno društvenog prihvatnog kapaciteta osnovica su za valorizaciju aktivnosti usmjerenih na očuvanje tzv. *duha mjesta* i vjekovima uspostavljanog identiteta Općine Poličnik, ali i na raspoloživost ljudskog potencijala odgovarajuće dobne strukture, stručne osposobljenosti i/ili profila. Pozornost se pri tome usmjerava na sposobnost/mogućnost prihvata pojedinih razvojno-investicijskih projekata, aktivnosti usmjerene na očuvanje materijalne i nematerijalne kulturne baštine, ali i na aktivnosti usmjerene na razvijanje svijesti lokalne populacije (i posjetitelja Općine Poličnik) o ljudskim pravima, pravu na rad i jednakosti svih socijalnih skupina i/ili manjina. Za potrebe izrade ovog dokumenta, načela koja podupiru odrednice društvene održivosti Općine Poličnik mogu se sažeti kroz:

- **Načelo partnerstva** koje podrazumijeva suradnju nositelja javne vlasti s privatnim sektorom (poduzetnici), civilnim sektorom, ali i različitim institucijama u sferi zaštite okoliša, obrazovanja, kulture, turizma, prometa, zdravstva, sigurnosti i sl. Cilj takve suradnje je stvaranje poticajne društvene klime i povećavanje stupnja kohezije, ali i veće odgovornosti svih nositelja razvoja za promišljanje budućnosti. Riječ je o primjeni principa tzv. *community based planning*-a kao preduvjeta za usuglašavanje razvojnih prioriteta na razini Općine, ali i za stvaranje međusobnog povjerenja i osjećaja 'uključenosti' svakog žitelja u odluke koje mogu značajno utjecati na prevladavajući način/stil života i navike lokalne zajednice.
- **Načelo planiranja** koje proizlazi iz postojanja visokog stupnja dobrovoljne, ali i nedobrovoljne razmjene troškova/koristi gospodarskih i društvenih subjekata te lokalnog stanovništva i

posjetitelja općenito, a posebno na područjima koja obilježava visoki stupanj turističke aktivnosti. U takvim se uvjetima makrookruženja, osobito u kontekstu uspostave dugoročno konkurentne gospodarske strukture, usklađivanja dinamike različitih gospodarskih inicijativa, kao i usuglašavanja razvojnih prioriteta u sferi društvenih djelatnosti, nameće potreba sustavnog promišljanja prioriteta aktivnosti, njihovih nositelja i rokova izvršenja.

- **Načelo očuvanja duha mjesta** kroz poštivanje specifične slike prostora i 'duha' lokalne zajednice u oblikovanju prostora, kreiranju sadržaja turističke, ali i neturističke, ponude te društvenog života žitelja i posjetitelja. Prepoznajući dinamiku karakterističnih i jedinstvenih obilježja Poličnika iskazanih u kombinaciji nematerijalne i materijalne, posebice, kulturne baštine, načelo pretpostavlja uspostavljanje okvira za bolje razumijevanje života lokalne zajednice, a time i prepoznavanja poželjnih kriterija za odlučivanje o novim razvojnim projektima.

17.3 Prostorno-ekološka održivost

Odrednice prostorno-ekološke održivosti osnovica su za valorizaciju i definiranje razvojnih projekata javnog i privatnog sektora, osobito u kontekstu utvrđivanja njihove maksimalno prihvatljive veličine/kapaciteta i lokacije, ali i u kontekstu zaštite kvalitete prostora, bioraznolikosti, upravljanja otpadom, snabdijevanja energijom, tretiranja otpadne odvodnje, zaštite od buke i sl. Temeljne principe za promišljanje društveno-ekonomskog razvoja Općine koji podržava prostorno-ekološku održivost mogu se sažeto iskazati kroz:

- **Načelo odgovornosti** koje zahtjeva primjenu suvremenih tehničko-tehnoloških rješenja i okolišno odgovornu praksu ne samo u izgradnji i/ili opremanju građevinskih objekata, već i u dnevno-operativnom vođenju poslovnih procesa i/ili obavljanju javno-komunalnih usluga. Načelo odgovornosti obvezuje na primjereno ponašanje ne samo gospodarske subjekte, već i lokalno stanovništvo i posjetitelje/turiste koje dolaze na prostor Općine Poličnik.
- **Načelo nosivosti** koje pretpostavlja ne samo potrebu definiranja optimalnog načina korištenja razvojnog prostora, već i potrebu usklađivanja postojećeg i potencijalnog gospodarskog intenziteta u korištenju prostora, sve u cilju utvrđivanja prihvatljive razine utjecaja gospodarskih aktivnosti na fizička i socijalna obilježja okruženja. Počivajući na usklađenom i transparentnom sustavu planiranja upotrebe prostora, načelo valja vezivati kako uz turističke i ne-turističke poduzetničke aktivnosti, tako i javne funkcije Općine uključujući, primjerice, promet u mirovanju i kretanju.
- **Načelo zaštite** koje podrazumijeva primjerenu zaštitu cjelokupnog prostora Općine, a osobito ključnih sastavnica njene prirodne baštine ponajviše kroz utvrđivanje i praćenje stanja/odlika relevantnih prirodnih činitelja, ali i svih drugih bitnih sastavnica općinske resursne osnove. Nadalje, riječ je o načelu koje podrazumijeva i uspostavu mehanizma pravodobnog korektivnog djelovanja u svim slučajevima moguće potencijalne degradacije kvalitete prostora i/ili prirodne baštine na prostoru Općine.

18 Strateška vizija Općine Poličnik

Vizija društveno-ekonomskog razvoja nekog administrativno-teritorijalnog područja predstavlja željenu sliku o tome kako bi taj prostor trebao izgledati u budućnosti. Drugim riječima, radi se o poželjnoj slici budućnosti koja je podjednako prihvatljiva kako nositeljima izvršne vlasti, tako i različitim razvojnim dionicima i/ili interesnim skupinama te cjelokupnoj populaciji. Vizija je, stoga, zaokruženi i cjeloviti iskaz onoga što određeno područje uistinu želi postići u kontekstu budućeg društveno-ekonomskog razvoja.

Definiranje razvojne vizije Općine Poličnik važno je zbog dva razloga. Prvi proizlazi iz samog procesa njezinog definiranja tijekom kojeg pripadnici različitih interesnih skupina dolaze u poziciju da, polazeći od vlastitih načela i sustava vrijednosti, ali i realnog sagledavanja snaga i slabosti dosadašnjeg razvojnog puta, zajednički promišljaju kakvu budućnost žele. Drugi se odnosi na iskaz vizije kao svojevrsnog 'vodiča' u vrednovanju razvojnih alternativa, a što se svodi na njenu ulogu pri propitivanju svrsishodnosti različitih mogućnosti, pravaca i/ili aktivnosti koji određuju budućnost zajednice.

Osmišljavanje i kasnije operativno provođenje aktivnosti u funkciji ostvarivanja razvojne vizije međusobno povezuje razvojne dionike, mobilizira ih i usmjerava njihove pojedinačne aktivnosti prema ispunjavanju zacrtanog zajedničkog cilja. Nadalje, ispunjavanje odrednica jednom usvojene vizije zahtijeva ne samo neposredno uključivanje, već i prihvaćanje, poistovjećivanje i koordinirano djelovanje lokalne samouprave, privatnih poduzetnika, različitih građanskih udruga i/ili pojedinaca. U tom smislu, izuzetno je važno da se u proces definiranja razvojne vizije uključe svi relevantni razvojni dionici i/ili interesne skupine.

Vizija Općine Poličnik predstavlja idejno stanje Općine koje se želi postići na kraju promatranog vijeka trajanja Plana razvoja Općine Poličnik – 2030. godine. Predstavlja, dakle, sažeti prikaz željenog budućeg stanja. Do nje se došlo prije svega nakon detaljne analize postojećeg stanja te uočavanja najvećih razvojnih prepreka i ključnih problema. Predložena vizija Općine Poličnik svakako je ambiciozna, no treba imati na umu da ona opisuje sliku najboljeg mogućeg stanja, a složene regionalne i sektorske strukture kao i gospodarske prilike na koje lokalni čimbenici ne mogu utjecati, nužno će se utjecati na njeno ostvarenje.

Osnovne odrednice vrijednosnog sustava se ugrađuju u novu razvojnu viziju utvrđene su temeljem traženja odgovora na tri bitna pitanja:

1. Koje bi trebale biti ključne odrednice dugoročno poželjnog društveno-ekonomskog razvoja Općine Poličnik,
2. Koji su ključni preduvjeti željenog društveno-ekonomskog razvoja Općine Poličnik, te
3. Što bi na području Općine Poličnik trebalo posebno štititi u kontekstu kontinuiranog povećanja društvenog blagostanja svih njenih žitelja?

Koje bi trebale biti ključne odrednice dugoročno poželjnog društveno-ekonomskog razvoja Općine Poličnik?	Visoka razina društvenog standarda Visoka razina zaposlenosti Socijalna uključenost Ekološka održivost
Koji su ključni preduvjeti željenog društveno-ekonomskog razvoja Općine Poličnik?	Raznolikost gospodarske strukture Inovativnost i kreativnost Korištenje <i>zelenih</i> i <i>pametnih</i> tehnologija Tržišna prepoznatljivost i afirmiranost

---

Što bi na području Općine Poličnik trebalo posebno štiti u kontekstu kontinuiranog povećanja društvenog blagostanja svih njenih žitelja?

Poljoprivredno zemljište
Lokalna kultura života i rada

Na temelju osnovnih odrednica vrijednosnog sustava definirana je vizija razvoja Općine Poličnik.

Ona glasi:

U 2030. godini Općina Poličnik bit će ekološki, socijalno i ekonomski održiva te tržišno afirmirana agroturistička destinacija s diversificiranom gospodarskom strukturom utemeljenoj na ključnim atributima raspoložive resursne osnove.

Osим po očuvanom prirodnom ambijentu i razvijenoj ekološkoj svijesti svojih žitelja, cijeli će ovaj prostor biti prepoznatljiv ponajviše po prirodnim pogodnostima za razvoj poljoprivrede, inovativnom agroturizmu vrhunske kvalitete, poticajnom poslovnom ozračju, odgovornom destinacijskom menadžmentu, visokoj kvaliteti proizvoda i/ili usluga kao i uspješnoj suradnji javnog i privatnog sektora.

Općina Poličnik bit će općina visokog životnog standarda temeljenog na razvijenom održivom poduzetništvu, agroturizmu i poljoprivrednim gospodarstvima koji se razvijaju na prirodnim resursima te znanju i iskustvu stanovnika vođenima profesionalnom podrškom.

Nova vizija društveno-ekonomskog razvoja Općine Poličnik temelji se, dakle, na tri stupa:

I.održivost,

II.resursna zasnovanost i

III.gospodarska diverzificiranost.

Inzistirajući na zaštiti prirodnih resursa Općine, vizija naglašava potrebu uspostave uslužne i/ili proizvodne izvrsnosti svih gospodarskih subjekata. Samo će se tako Općina Poličnik moći tržišno afirmirati kao destinacija s diversificiranom, međusobno komplementarnom, strukturom gospodarstva koja se temelji na racionalnom korištenju ključnih značajki resursne osnove kao i prezentaciji lokalne kulture života.

19 Strateški ciljevi Općine Poličnik

Ciljevi društveno-ekonomskog razvoja Općine Poličnik trebali bi u najvećoj mogućoj mjeri korespondirati sa potrebom uklanjanja prethodno evidentiranih strateških nedostataka, ali i sa kapitaliziranjem na postojećim strateškim prednostima. Važno je pri tome da ciljevi budu:

- **prikladni**, odnosno da se uklapaju u viziju,
- **prihvatljivi lokalnoj zajednici**,
- **jednostavni i lako razumljivi**,
- **fleksibilni** odnosno da se mogu prilagoditi i mijenjati sukladno promjenama okruženja.

Polazeći od analize postojećeg stanja i rezultata SWOT analize, kao i evidentiranih razvojnih potencijala i mogućnosti dostignutog stupnja društveno-ekonomskog razvoja na prostoru Općine Poličnik, **glavni cilj društveno-ekonomskog razvoja Općine Poličnik do 2030. godine je povećanje postojeće razine društvenog blagostanja te smanjivanje ekonomske nejednakosti lokalnog stanovništva.**

U metodološkom smislu, definiranje strateških razvojnih ciljeva direktno je povezano s potrebom svojevrsne dekompozicije vizije na konkretne, detaljnije definirane operativne zadatke koje je moguće delegirati, odnosno čije je ostvarenje moguće mjeriti, nadzirati i/ili poticati. U tom kontekstu, riječ je o aktivnostima čijem ostvarenju trebaju težiti svi dionici društveno-ekonomskog razvoja kako bi se ostvarila zacrtana razvojna vizija Općine.

To će se postići ponajviše kroz dinamiziranje gospodarskog rasta i diverzificiranje gospodarske strukture na principima dugoročne održivosti. U tom smislu, poseban naglasak valja staviti na sljedeće strateške ciljeve:

Strateški cilj 1: Razvoj gospodarstva

Prioritet 1.1. Gospodarsko aktiviranje neiskorištenog poljoprivrednog zemljišta

Mjera 1.1.1. Poticanje okrupnjivanja poljoprivrednih zemljišnih parcela

Mjera 1.1.2. Davanje zemljišta u dugogodišnji najam

Mjera 1.1.3. Izrada Strategije razvoja poljoprivredne proizvodnje

Mjera 1.1.4. Izrada analize tla poljoprivrednog zemljišta

Prioritet 1.2. Razvoj održive poljoprivrede

Mjera 1.2.1. Izgradnja hladnjače

Mjera 1.2.2. Uspostava udruge poljoprivrednih proizvođača na principima suradnje

Mjera 1.2.3. Izrada Programa revitalizacije poljoprivredne proizvodnje i unaprjeđenja krajobraza

Prioritet 1.3. Razvoj konkurentnog poduzetništva

Mjera 1.3.1. Poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva

Mjera 1.3.2. Osigurati kontinuiranu i organiziranu potporu poduzetnicima kroz uspostavu gospodarskog razvojno-investicijskog servisa

Mjera 1.3.3. Izrada Strategije razvoja agroturizma

Mjera 1.3.4. Poticanje uspostave poduzetničkih klastera

Mjera 1.3.5. Promocija samozapošljavanja u poljoprivredi i agroturizmu

Prioritet 1.4. Razvoj održive agroturističke ponude

Mjera 1.4.1. Sinergija poljoprivrede i turizma

Mjera 1.4.2. Uspostava tematskih poučnih staza

Mjera 1.4.3. Razvoj puteva vina, maslinovog ulja i gastronomije

Mjera 1.4.4. Razvoj novih turističkih sadržaja i/ili proizvoda temeljenih na tradiciji

Strateški cilj 2: Unapređenje infrastrukturnog sustava Općine i povećanje kvalitete života

Prioritet 2.1. Unapređenje komunalne, okolišne i prometne infrastrukture

Mjera 2.1.1. Rekonstrukcije nerazvrstanih cesta

Mjera 2.1.2. Izgradnja kanalizacijskog sustava

Prioritet 2.2. Unapređenje društvene infrastrukture i razvoj projekata društvene namjene

Mjera 2.2.1. Unaprjeđenje sportske infrastrukture

Mjera 2.2.2. Razviti i provesti program socijalnog uključivanja stanovništva

Strateški cilj 3: Učinkovitije upravljanje resursima

Prioritet 3.1. Razvoj ljudskih resursa

Mjera 3.1.1. Stipendiranje učenika i studenata

Mjera 3.1.2. Start-up program i edukacija za mlade

Mjera 3.1.3. Poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi i agroturizmu

Mjera 3.1.4. Osposobljavanje stručnjaka za potporu gospodarstvu

Prioritet 3.2. Zaštita prirodnih resursa

Mjera 3.2.1. Sanacija ilegalnih odlagališta otpada

Mjera 3.2.2. Ostale mjere

Strateški cilj 4: Unaprjeđenje tržišne prepoznatljivosti

Prioritet 4.1. Tržišno pozicioniranje Općine

Mjera 4.1.1. Kreiranje prepoznatljivog imidža Općine Poličnik

Mjera 4.1.2. Redizajn službene web-stranice Općine Poličnik

Mjera 4.1.3. Interni marketing

20 Razrada strateških ciljeva, prioriteta i mjera

Prethodno predstavljeni strateški ciljevi, prioriteti i mjere su definirani na temelju prethodno pojašnjenih načela i strateške vizije Općine Poličnik. Važno je istaknuti da se svi definirani strateški ciljevi, prioriteti i mjere uklapaju u težnju lokalne vlasti da osigura uvjete mještanima za uključenje u ostvarenje razvojne vizije Općine Poličnik kako bi konačan ishod ovog Plana uistinu bio odraz partnerske suradnje lokalne vlasti i mještana.

20.1 Strateški cilj 1: Razvoj gospodarstva

Razvoj održivog gospodarstva jedan je od ključnih preduvjeta ukupnog lokalnog razvoja. Gospodarski razvoj je proces unapređivanja životnog standarda i dobrobiti stanovništva povećanjem dohotka po stanovniku. Općina Poličnik će u nadolazećem vremenskom razdoblju nastaviti poduzimati mjere usmjerene ka jačanju konkurentnosti gospodarstva na nacionalnom tržištu kroz poticanje i privlačenje investicija i poduzetništva. Općina Poličnik je stvorila dobru platformu za privlačenje investicija i poduzetništva kroz infrastrukturno kvalitetno pripremljene poslovne zone. Postoji cijeli niz mogućnosti za sufinanciranje projekata iz segmenta poduzetništva te bi Općina Poličnik trebala uspostaviti referentno mjesto za pomoć poduzetnicima u pripremi projekata za financiranje iz EU-fondova i dobivanja poticaja iz nacionalnih programa.

Općina posjeduje agroturističke potencijale koji se temelje na sinergiji poljoprivrede i turizma te se od ruralnog turizma očekuje da postane perspektivna komponenta razvoja Općine Poličnik. Stoga će Općina podržavati aktivnosti i projekte Turističke zajednice Općine Poličnik kao krovnog nositelja ove dimenzije razvoja. Važno je napomenuti da na području Općine Poličnik, postoji mogućnost za razvoj selektivnih oblika turizma jer su turističke destinacije privlačne onoliko koliko u njima ima sadržaja.

Poljoprivreda je rascjepkana malim parcelama i kapaciteti poljoprivrednika su maleni. Obzirom na povijesnu važnost poljoprivrede i stočarstva u tom kraju, Općina će također poticati zajedničke poljoprivredne projekte i umrežavanje poljoprivrednih proizvođača te stvaranje klastera radi boljeg pozicioniranja na tržištima.

Realizacijom ovog cilja doprinosi se direktnom razvoju poduzetništva, ruralnog turizma i poljoprivrede te indirektnom poticanju demografske revitalizacije područja Općine Poličnik. Ovaj strateški cilj razrađen je kroz četiri prioriteta iz područja gospodarstva, a oni se dalje ostvaruju putem razvojnih mjera.

Prioritet 1.1. Gospodarsko aktiviranje neiskorištenog poljoprivrednog zemljišta		
	Mjere	Indikatori ⁶⁹
Mjera 1.1.1. Poticanje okrupnjavanja poljoprivrednih zemljišnih parcela	Poljoprivreda je rascjepkana malim parcelama i kapaciteti poljoprivrednika su maleni. Potrebno je učiniti dodatne napore da se potakne okrupnjavanje neiskorištenih poljoprivrednih zemljišnih parcela kako bi poljoprivrednici povećali učinkovitost i profitabilnost proizvodnje.	<ul style="list-style-type: none"> • Prosječna površina koju koristi jedno poljoprivredno gospodarstvo

⁶⁹ Praćenjem pokazatelja provedbe (indikatora) prati se uspješnost provedbe Plana razvoja. Ciljne vrijednosti indikatora nije moguće definirati jer svi elementi nisu poznati, ali se definiraju indikatori bez ciljanih vrijednosti i to za svaku mjeru Plana razvoja zasebno.

<p>Mjera 1.1.2. Davanje zemljišta u dugogodišnji najam</p>	<p>Veliki broj poljoprivrednih parcela Općine Poličnik danas je zapušten. Osim današnje male zainteresiranosti većine lokalnog stanovništva za uzgojem poljodjelskih kultura, razloge za takvo stanje valja tražiti i u vlasničkoj usitnjenosti raspoloživog poljoprivrednog zemljišta, kao i u složenim imovinsko-vlasničkim odnosima. Neovisno o tome, dinamiziranje gospodarske aktivnosti, jačanje lokalnog poduzetništva, aktivno gospodarenje raspoloživim razvojnim prostorom, ali i diversifikacija gospodarske strukture Općine nalažu potrebu ubrzanog komercijalnog aktiviranja poljoprivrednog zemljišta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ukupna površina zemljišta dana u dugogodišnji najam • Ukupan broj poljoprivrednika koji su unajmili poljoprivredno zemljište
<p>Mjera 1.1.3. Izrada Strategije razvoja poljoprivredne proizvodnje</p>	<p>Za razvoj i unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje potreban je integrirani pristup koji uzima u obzir i učinkovitiju uporabu sredstava proizvodnje i tržišno usmjerenu proizvodnju. Bit će potrebno strateški usmjeriti poljoprivredu prema raznolikijoj strukturi proizvodnje sukladnoj resursnoj osnovi s naglaskom na proizvode više vrijednosti. Postoje značajne prilike za rast i razvoj na tržištima visoke vrijednosti, koja uključuju segmente svježih te praktičnih/luksuznih proizvoda, kojima se ostvaruju više cijene proizvoda, što omogućuje poljoprivrednicima ostvarivanje viših prihoda. Strategija treba ponuditi rješenje slaboj horizontalnoj povezanosti (između proizvođača) i vertikalnoj integraciji (između proizvođača i kupaca poljoprivredno-prehrambenih proizvoda) u tom sektoru Općine Poličnik, što pregovarački položaj mnogih proizvođača Općine Poličnik čini izuzetno slabim, povećava troškove transakcija i narušava njihov konkurentski položaj.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dokument „Strategija razvoja poljoprivredne proizvodnje Općine Poličnik“
<p>Mjera 1.1.4. Izrada analize tla poljoprivrednog zemljišta</p>	<p>Preduvjet za kvalitetan razvoj poljoprivredne djelatnosti na području Općine Poličnik je izrada studije analize tla poljoprivrednog zemljišta kako bi se utvrdilo koje kulture na kojem tlu bi najbolje uspjevale, a sve u svrhu veće efikasnosti poljoprivredne proizvodnje. Potrebno je izraditi kompletno izvješće s preporukom za gnojidbu te detaljnom interpretacijom dobivenih podataka. Mjera uključuje analitiku, osnovne kemijske analize pH, postotak humusa, postotak dušika, fiziološki aktivni fosfor, fiziološki aktivni kalij, fiziološki aktivni magnezij, a prema potrebi, ovisno o pH vrijednosti, i postotak kalcijevog karbonata, fiziološki aktivnog vapna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dokument „Analiza tla poljoprivrednog zemljišta Općine Poličnik“
Prioritet 1.2. Razvoj održive poljoprivrede		
Mjere		Indikatori

<p>Mjera 1.2.1. Izgradnja hladnjače</p>	<p>Mogućnost čuvanja voća i povrća u uvjetima koji osiguravaju da se sačuvaju poželjne kvalitete voća i povrća na duži vremenski period je od iznimne važnosti za svaku vlast, pa tako i za Općinu Poličnik. Tijekom razgovora s lokalnim poljoprivrednicima utvrđen je problem s plasmanom lokalnih proizvoda te je kao nužna mjera istaknuta izgradnja hladnjače koja bi omogućila skladištenje viška proizvoda ali i osigurala uvjete za plasman proizvoda u inozemstvu po višoj cijeni. Nepostojanje rashladnih kapaciteta za čuvanje voća i povrća otežava i planiranje domaće proizvodnje voća i povrća ali i siguran plasman proizvoda. Razvoj poljoprivrede predstavlja budućnost Općine Poličnik, posebno u segmentu održivog ruralnog razvoja. Da bi taj održivi razvoj zbilja zaživio, potrebno je pratiti suvremene trendove u uzgoju, skladištenju i preradi poljoprivrednih proizvoda. Iz tog razloga, nakon što se Strategijom razvoja poljoprivrede Općine Poličnik i provedenom analizom tla utvrde strateške kulture kao osnova za uzgoj i poslovanje, bit će potrebno pokrenuti izgradnju hladnjače kako bi se postupcima nakon berbe spriječili gubici i truljenje proizvoda. U tu svrhu se kod projektiranja i odabira tipa hladnjače mora voditi računa o odabiru vrsta i sorti voća i povrća koji će se skladištiti, o količini koja će se skladištiti, vremenskoj dužini skladištenja te koeficijentu obrtaja. Hladnjača za voće i povrće zajedno s ostalim pratećim kapacitetima u poljoprivredi čine poljoprivrednu infrastrukturu bez koje je nezamislivo bavljenje poljoprivrednom djelatnošću.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena projektna dokumentacija • Izgrađen objekt
<p>Mjera 1.2.2. Uspostava udruge poljoprivrednih proizvođača na principima suradnje</p>	<p>Paralelno s projektom okrupnjavanja neiskorištenih poljoprivrednih zemljišnih parcela u Općine, projektom se želi potaknuti poljoprivrednu proizvodnju i to ne samo zbog jačanja udjela poljoprivrede u gospodarskoj strukturi Općine, već i zbog: (i) unapređenja cjelokupnog vizualnog identiteta Općine Poličnik, (ii) racionalnijeg korištenja razvojno potentnog prostora, kao i (iii) stvaranja pretpostavki za jače privlačenje novih segmenata turističke potražnje. Interes turističke potražnje za autentičnim i lokalnim, a u današnje vrijeme i eko, proizvodima kontinuirano raste iz godine u godinu. Mjera podrazumijeva osiguravanje organizacijske, pravne i financijske podrške uspostavljanju udruge lokalnih poljoprivrednih proizvođača, sve u cilju poticanja kvalitetne prezentacije i komercijalizacije lokalno</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Postojanje registrirane udruge

	<p>proizvedene hrane i/ili eko-proizvoda. Operacionalizacija projekta podrazumijeva sondiranje interesa manjih individualnih poljoprivrednih proizvođača, propitivanje najprikladnijeg poslovnog modela udruživanja i njegove tržišne održivosti, osiguravanje financijskih sredstava za barem dvogodišnje razdoblje, osnivanje pravne osobe, pronalaženje odgovarajućeg poslovnog prostora, opremanje prostora kao i zapošljavanje barem jedne osobe odgovorne za poslovanja kooperative.</p>	
<p>Mjera 1.2.3. Izrada Programa revitalizacije poljoprivredne proizvodnje i unaprjeđenja krajobraza</p>	<p>Poljoprivredno zemljište Općine Poličnik je slikovito i gospodarski slabo iskorišteno područje Općine Poličnik kojem se trenutno ne pridaje pažnja te koje postupno prerasta u šikaru. Neovisno o takvom stanju stvari, cjelokupno poljoprivredno zemljište predstavlja vrlo potentan razvojni prostor koji valja gospodarski oživjeti i omogućiti mu novi razvojni uzlet. U tom smislu, dakle, cijeli ovaj prostor je potrebno koristiti kao kultivirani poljoprivredni prostor za uzgoj stočne hrane, dugogodišnjih nasada, vinove loze i maslina, voća, povrća i mediteranskog (ljekovitog) bilja, a dijelom kao prirodni pašnjak za napasanje stoke i pčela. To podrazumijeva i razvoj OPG-a, ali i s njima povezanih manjih postrojenja za preradu poljoprivrednih proizvoda (sirane, sušare i sl.). Revitalizacija poljoprivrednog zemljišta Općine Poličnik, nadalje, predstavlja izvanrednu priliku za kreativno i inovativno tržišno profiliranje kao idealnog mjesta za razvoj različitih oblika turizma specijalnih interesa (agro- i ekoturizam, kreativni turizam i sl.), ali i za 'pričanje priča' o načinu života i rada na ovom prostoru u prošlim vremenima. Drugim riječima, osim prostora za proizvodnju prehrambenih proizvoda koji se lako mogu prodati na 'kućnom pragu', revitalizacija vinograda, maslinika i/ili voćnjaka značajno bi pridonijela podizanju kvalitete i prepoznatljivosti cjelokupnog krajobraza Općine, čime bi cijeli ovaj prostor mogao prerasti u poželjan agroturistički proizvod. Na taj bi se, dakle, način diversificirala turistička ponuda cijele Općine, te postupno gradio i turistički imidž i identitet privlačan gostima od čega bi imali neposredne i/ili posredne koristi svi žitelji ovog prostora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen dokument „Program revitalizacije poljoprivredne proizvodnje Općine Poličnik“ • Izrađen dokument „Unaprjeđenje krajobraza Općine Poličnik“
Prioritet 1.3. Razvoj konkurentnog poduzetništva		
Mjere		Indikatori
<p>Mjera 1.3.1. Poticanje razvoja</p>	<p>Mjera obuhvaća razvoj poduzetništva na području Općine Poličnik putem daljnjeg unaprjeđenja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novoosnovanih

<p>malog i srednjeg poduzetništva</p>	<p>poduzetničkih zona te kroz savjetodavnu podršku poduzetnicima (informiranje, edukacija, poslovne usluge, educirani kadar). Jedan od najčešćih problema s kojima se susreću poduzetnici i potencijalni investitori je nedovoljna informiranost poduzetnika, o institucijama potpore poduzetništvu i njihove mehanizme na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. Isto tako, otežavajuće okolnosti predstavlja i dostupnost mjera poticanja malog i srednjeg poduzetništva, na što također JLS mogu utjecati, provođenjem projekata i programa poboljšanja financiranja malog i srednjeg obrtništva, povećanje korištenja informacijsko komunikacijskih tehnologija u poslovanju, potpora ICT djelatnostima, kulturnim djelatnostima i inovativnom uslužnom sektoru, djelatnostima povezanim s energetsom učinkovitosti i obnovljivim izvorima energije, poticanje gospodarskih subjekata koji su u rastu i razvoju, zapošljavaju i izvoze, poticanje primjene inovacija, novih tehnologija i istraživanja, ulaganje u cjeloživotno obrazovanje za poduzetništvo, poduzetništvo za samozapošljavanje i kao mjera suzbijanja socijalne isključenosti, poticanje socijalnog poduzetništva.</p>	<p>gospodarskih subjekata</p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj uključenih u programe informiranja
<p>Mjera 1.3.2. Osigurati kontinuiranu i organiziranu potporu poduzetnicima kroz uspostavu gospodarskog razvojno-investicijskog servisa</p>	<p>Nedostatak kvalitetnih informacija za potencijalne investitore, nedostatak poduzetničkih vještina za pripremu projekata i fazu razvoja jedna su od najvećih prepreka održivog društveno-ekonomskog razvoja Općine Poličnik. U tom smislu, važno je osigurati potencijalnim i postojećim poduzetnicima kvalitetnu stručnu podršku u procesu pripreme (manjih) poduzetničkih poduhvata kroz osnivanje gospodarskog razvojno-investicijskog servisa kao 'one stop shopa'. Razvojno-investicijski servis bio bi uspostavljen u sastavu općinskog poglavarstva s ciljem: (i) besplatnog osiguravanja relevantnih informacija za pripremu projekata, (ii) diseminacije informacija o mogućnostima financiranja (HBOR, EU fondovi, bespovratna sredstva različitih ministarstava RH i sl.), pravnim zahtjevima, porezima, registraciji, tržišnim trendovima i najboljim praksama u vođenju poslovanja, marketingu, financijskom kontrolingu itd., ali i (iii) osiguranja savjetodavnih usluga (seminari, radionice, ad hoc konzultacije) i pomoći u pripremi dokumentacije za razvojne projekte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljen Gospodarski razvojno-investicijski servis • Broj korisnika usluga Gospodarskog razvojno-investicijskog servisa
<p>Mjera 1.3.3. Izrada Strategije</p>	<p>Mjera obuhvaća izradu Strategije razvoja agroturizma Općine Poličnik. Izradio bi se strateški, razvojni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen dokument „Strategija razvoja

<p>razvoja agroturizma</p>	<p>dokument kojim bi se usmjerio agroturistički razvoj Općine Poličnik u dužem vremenskom razdoblju. Općina Poličnik ima potrebu izraditi ovaj dokument s obzirom na rastući broj dolazaka turista te na povećani interes za razvoj agroturizma u Općini. Izrada strategije razvoja agroturizma iznimno je značajna ukoliko se želi planski razvijati agroturizam na lokalnom području, u skladu s postojećom i planiranom infrastrukturom i agroturističkim potencijalima.</p> <p>Strategija razvoja agroturizma rezultirat će detaljnom analizom stanja poljoprivrednog i turističkog sektora, SWOT analizom te vizijom razvoja agroturizma na području Općine tedefiniranjem strateških ciljeva, prioriteta i mjera razvoja agroturizma. Ovaj strateški dokument usmjerit će razvoj agroturizma u željenom smjeru te kreirati potencijal za povećanje agroturističke konkurentnosti lokalnog područja.</p>	<p>agroturizma Općine Poličnik“</p>
<p>Mjera 1.3.4. Poticanje uspostave poduzetničkih klastera</p>	<p>Cilj ove mjere je umrežavanje i povezivanje poduzetnika iz istorodnih gospodarskih aktivnosti radi jačanja konkurentnosti, podizanja kvalitete i/ili unapređenja tržišnog nastupa. U cilju dinamiziranja poduzetničke aktivnosti i naglašavanja kulture izvrsnosti, na području Općine Poličnik potrebno je poticati stvaranje poduzetničkih klastera na proizvodno-tematskoj osnovi (klaster proizvođača vina, klaster maslinara, klaster obiteljskih iznajmljivača, i sl.).</p> <p>Svrha klasterskog udruživanja je suradnja, razmjena iskustava, unapređivanje kvalitete proizvoda i/ili usluge kroz standardizaciju i/ili certifikaciju, lakši tržišni nastup, povećanje tržišne prepoznatljivosti i sl. Formirani poduzetnički klasteri na prostoru Općine Poličnik trebali bi se povezivati s istovrsnim klasterima na području cijele Zadarske županije, ali i šire.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Broj uspostavljenih poduzetničkih klastera • Broj gospodarskih subjekata uključenih u poduzetničke klastere
<p>Mjera 1.3.5. Promocija samozapošljavanja u poljoprivredi i agroturizmu</p>	<p>Ova mjera se odnosi na uspostavu savjetodavne podrške svim zainteresiranim žiteljima Općine Poličnik za samozapošljavanje u sektoru poljoprivrede i agroturizma. Mjera uključuje i dodjelu potpora male vrijednosti u svrhu samozapošljavanja u ovim sektorima. Potpore trebaju biti namijenjene svim nezaposlenim osobama bez obzira na dužinu nezaposlenosti, radni staž, zanimanje i kvalifikaciju. Također, potporu za samozapošljavanje trebaju moći koristiti sve nezaposlene osobe koje ne trebaju biti prijavljene u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, već je dovoljno da ispune propisan obrazac gdje svojim potpisom potvrđuju da su</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Broj samozaposlenih u sektoru poljoprivrede i agroturizma Općine Poličnik • Ukupan iznos dodijeljenih potpora za samozapošljavanje

	<p>nezaposleni. Ova potpora može se odobriti i osobama koje namjeravaju koristiti potporu za samozapošljavanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, ali pod uvjetom da se neće ostvariti financijska sredstva za iste stavke troškovnika. Da bi se ostvarila mogućnost za poticaje za samozapošljavanje potrebno je sastaviti dobar poslovni plan i troškovnik. Popunjenost poslovnog plana, financijska održivost projekta, procjena konkurencije na tržištu i sve ostalo u poslovnom planu će se ocjenjivati. Uz poslovni plan potrebno je sastaviti i troškovnik iz kojeg je vidljivo da su troškovi usmjereni na otvaranje i rad poslovnog subjekta.</p> <p>Prijaviteljima treba biti osigurana stručna pomoć pri pisanju poslovnog plana, a korisnicima mjere i poslovno mentorstvo. Cilj mentoriranja je povećati učinkovitost rada korisnika pri ostvarenju poslovnog cilja.</p>	
Prioritet 1.4. Razvoj održive agroturističke ponude		
Mjere		Indikatori
<p>Mjera 1.4.1. Sinergija poljoprivrede i turizma</p>	<p>Općina Poličnik ima veliki potencijal za razvoj poljoprivrede. Obradive poljoprivredne površine i očuvan okoliš lokalnog područja predstavljaju potencijal za razvoj održive poljoprivrede. Sektor poljoprivrede važan je gospodarski sektor koji se može integrirati i u turističku ponudu. Sve veća potražnja za zdravom i ekološki proizvedenom hranom iznimna je prilika za Općinu Poličnik budući da već postoje značajni resursi i značajan potencijal razvoja. Zdrava, ekološki proizvedena hrana i autohtoni proizvodi mogu postati iznimno važan dio turističke ponude. Na taj način daljnji razvoj turizma pomogao bi poljoprivrednicima u plasmanu proizvoda. Nadalje, razvojem održive poljoprivrede u funkciju bi se stavile neiskorištene površine obradivog tla te bi se potaknulo otvaranje novih gospodarskih subjekata, a time i zapošljavanje stanovništva.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Broj uspostavljenih poljoprivredno-turističkih partnerstva
<p>Mjera 1.4.2. Uspostava tematskih poučnih staza</p>	<p>Turisti polažu sve više pažnje aktivnom provođenju vremena i traže nove aktivnosti, posebice vezane uz rekreaciju, upoznavanje s lokalnim običajima, odnosno istraživanjem značajki prirodnog i kulturno-povijesnog naslijeđa mjesta u kojem provode odmor. Resursno-atraktivna osnova Općine Poličnik omogućava uspostavu nekoliko različitih tematskih poučnih staza namijenjenih kako gostima i izletnicima. Posebnu pažnju zavređuju teme maslinarstva te ljekovitog bilja. Poticanjem razvoja nekoliko tematsko-poučnih staza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pripremljena projektna dokumentacija • Broj i ukupna dužina uspostavljenih tematskih poučnih staza na području Općine Poličnik

	stvorio bi se agroturistički sadržaj, te bi se stvorile bitne pretpostavke za zaštitu krajolika.	
Mjera 1.4.3. Razvoj puteva vina, maslinovog ulja i gastronomije	Polazeći od gastronomije, ali i maslinarstva i proizvodnje vina na prostoru Općine Poličnik kao i potrebi revitalizacije zapuštenih poljoprivrednih površina Općine i sadnji novih vinograda i maslinika, razvoj eno-gastronomskog turizma predstavlja logičnu tržišnu nišu koja će doprinijeti izgradnji sustava doživljaja Općine Poličnik, kultivirati krajolik, osigurati dodatne izvore prihoda lokalnom stanovništvu te omogućiti umrežavanje turizma i poljoprivrede. Drugim riječima, razvoj proizvoda odnosi se na etabliranje određenog broja manjih objekata eno-gastronomске ponude u autentičnom prirodnom ambijentu kao samostalnih turističkih atrakcija, ali i postupnu uspostavu cjelovitog sustava enogastronomskih puteva.	<ul style="list-style-type: none"> • Pripremljena projektna dokumentacija • Broj i ukupna dužina izgrađenih puteva vina i/ili maslinovog ulja i/ili gastronomije
Mjera 1.4.4. Razvoj novih turističkih sadržaja i/ili proizvoda temeljenih na tradiciji	Pod utjecajem globalnih trendova sve se veći broj turističkih proizvoda odnosno usluga standardizira, što rezultira negativnim utjecajem na razinu turističkog interesa te oni postaju sve manje atraktivni. Istovremeno, turisti sve više teže sadržajnijim turističkim iskustvima, traže nove oblike provođenja slobodnog vremena, iskazuju interes za sudjelovanjem u velikom broju sportsko – rekreacijskih, zabavnih, kulturnih i edukacijskih aktivnosti i sve atraktivnije postaju autohtone i autentične vrijednosti te zaboravljeni načini života. Može se reći da je masovni turizam u kojem se traži sunce i more došao u fazu zasićenja, a kao odgovor na ovaj tržišni izazov, koji je pod utjecajem globalizacijskih procesa postao još izražajniji, javlja se ruralni turizam koji doprinosi očuvanju prirodne i kulturno – povijesne baštine te potiče revalorizaciju autohtonih vrijednosti i doprinosi očuvanju kulturnog identiteta. Kako bi se istaknula i održala na tržištu, Općina Poličnik moraju težiti isticanju autentičnosti resursno – atrakcijske osnove, odnosno autohtonosti i tradiciji te izgraditi vlastiti imidž uz poštovanje načela održivog razvoja. Agroturizam, koji se javlja kao odgovor na nove tržišne izazove, kapitalizira ruralnu kulturu u turističku atrakciju i temelji se na krajobrazu, tradiciji i obitelji, te formira kompletan, konkurentan i kvalitetan turistički proizvod prepoznatljiv u odnosu na konkurenciju. Ova mjera je stoga usmjerena na izradu akcijskog programa razvoja agroturističkih sadržaja i/ili proizvoda temeljenih na tradiciji Općine Poličnik.	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen dokument „Novi turistički sadržaji i proizvodi temeljeni na tradiciji Općine Poličnik“ • Broj novih turističkih sadržaja temeljenih na tradiciji Općine Poličnik • Broj proizvoda temeljenih na tradiciji Općine Poličnik

20.2 Strateški cilj 2: Unapređenje infrastrukturnog sustava Općine i povećanje kvalitete života

Ekonomski, na infrastrukturu se može gledati kao na elemente ekonomije koja dopušta proizvodnju dobara i usluga koje same nisu dio proizvodnog procesa. Infrastruktura se tipično odnosi na tehničke strukture i sustave koji podržavaju društvo, kao npr. ceste, vodovod, kanalizacija, elektroopskrba, itd. Općenitija definicija infrastrukture je mreža resursa gdje je sustav kao cjelina namijenjen da bude neograničeno održavan specifičnim standardom usluge kroz kontinuiranu izmjenu i promjenu svojih dijelova. Mogu biti u vlasništvu i održavane od lokalnih i središnjih vlasti, ali i od privatnih tvrtki ili u sklopu javno-privatnog partnerstva. Komunalna i prometna infrastruktura važan su temelj za razvoj gospodarstva, a usko je vezana uz zaštitu okoliša te što je izuzetno bitno jedan je od vrlo značajnih pokazatelja životnog standarda. U okviru ovog cilja nastoji se unaprijediti kvaliteta života stanovnika Općine Poličnik. Podrazumijeva razvoj komunalne infrastrukture i razvoj društvenih djelatnosti na području Općine Poličnik što uključuje jačanje kapaciteta same općinske uprave te ostalih dionika (TZ-a i civilnog društva). Ovaj cilj je usmjeren na izgradnju i unapređenje cjelokupne infrastrukture te na izgradnju programa koji su od važnosti za razvoj svakog pojedinog sektora kao i za razvoj društva.

Općina Poličnik kao strateški cilj postavlja izgradnju infrastrukture koja se prvenstveno odnosi na odvodnju kako bi se zaštitio okoliš i zdravlje ljudi. Zbrinjavanje otpada je drugi važan segment posebno u mjesecima kada stanovništvo Općine Poličnik naraste. Prometna povezanost unutar Općine Poličnik je dobra no prisutan je problem nepostojanja pristupnih puteva do poljoprivrednih zemljišta te se s tog aspekta treba razmatrati izgradnja pristupnih cesta. S aspekta društvene infrastrukture vrlo je širok dijapazon djelovanja i kreće se od predškolskog i školskog odgoja kao ljudske resursne osnove budućeg razvoja, preko razvoja kulturnih i sportskih sadržaja do razvoja projekata koji podržavaju mlade te ostale ranjive skupine od kojih se posebno ističu starije osobe kao i ostalih projekata vezanih uz povećanje kvalitete života.

Prioritet 2.1. Unapređenje komunalne, okolišne i prometne infrastrukture		
Mjere		Indikatori
Mjera 2.1.1. Rekonstrukcije nerazvrstanih cesta	Ova mjera obuhvaća rekonstrukciju nerazvrstanih cesta. Realizacijom mjere nastojat će se riješiti i problem lošeg prometnog pristupa obradivim poljoprivrednim zemljištima.	<ul style="list-style-type: none"> • Ukupna dužina rekonstruiranih nerazvrstanih cesta • Broj naselja Općine Poličnik u kojima su rekonstruirane nerazvrstane ceste
Mjera 2.1.2. Izgradnja kanalizacijskog sustava	U svrhu sprječavanja zaraznih bolesti i onečišćenja neophodno je razviti adekvatan sustav odvodnje. U planiranju kanalizacijske mreže Općina Poličnik treba voditi računa o planiranom broju stanovnika i domaćinstava, planiranom broju posjetitelja (turista), prosječnim oborinama i drugo.	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena studija izvedivosti
Prioritet 2.2. Unapređenje društvene infrastrukture i razvoj projekata društvene namjene		
Mjere		Indikatori

<p>Mjera 2.2.1. Unaprjeđenje sportske infrastrukture</p>	<p>U području sporta je potrebno poboljšati infrastrukturne uvjete kako bi došlo do jačeg razvoja sporta i rekreacije na području Općine Poličnik. Sport i rekreaciju treba poticati među svim dobnim skupinama te osmišljavati programe i projekte koji će doprinosti tom cilju. Sport i rekreacija mogu biti i važan segment turističke ponude te je potrebno razvijati projekte koji će djelovati u svrhu razvoja turizma Općine Poličnik i koji će djelovati u sinergiji s ostalim agroturističkim aktivnostima. Ova mjera obuhvaća svu sportsku i rekreacijsku infrastrukturu za koje postoji interes među stanovništvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novoizgrađenih sadržaja
<p>Mjera 2.2.2. Razviti i provesti program socijalnog uključivanja stanovništva</p>	<p>Mjere za starije i nemoćne osobe trebaju biti važan segment socijalne skrbi i potrebno je poticati razvoj novih programa. Planira se izgradnja Doma za starije i nemoćne osobe te će se podržavati svi projekti koji doprinose poboljšanju skrbi za starije osobe bilo na redovitoj, povremenoj ili jednokratnoj osnovi. Općina Poličnik uvažava mlade kao ravnopravne u planiranju i ostvarivanju razvoja općine. Bilo bi poželjno donijeti Lokalni program djelovanja za mlade. U Općini Poličnik djeluje relativno velik broj udruga koje su u različitim segmentima te je potrebno značajno raditi na podizanju njihovih kapaciteta i razvoju programa i projekata. Naglasak se stavlja na razvoj programa i projekata u djelokrugu njihova rada, njihovo međusobno povezivanje i razvoj projekata koji će doprinosti podizanju kvalitete društvenog života. Udruge je potrebno osposobiti da se nesmetano financiraju iz raznih izvora i da budu neovisne na općinski proračun. Osnaživanje njihovih apsorpcijskih, upravljačkih i stručnih kapaciteta osnova su za njihov daljnji razvoj i aktivno sudjelovanje u razvoju Općine Poličnik. U segmentu socijalne skrbi potrebno je osnivanje volonterskog centra koji bi objedinjavao i koordinirao rad svih udruga sa socijalnim karakterom na području Općine. Kapacitete lokalne samouprave treba jačati u svim segmentima, a posebno u povećanju apsorpcijskog kapaciteta za povlačenje sredstava EU-a. Općina će raditi na raznovrsnim projektima financiranim iz različitih izvora, a sve u cilju jačanja društva.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen dokument „Program socijalnog uključivanja stanovništva Općine Poličnik“ • Izgrađen Dom za starije i nemoćne osobe • Izrađen dokument „Program djelovanja za mlade“ • Broj novopokrenutih programa i projekata udruga Općine Poličnik • Osnovan volonterski centar Općine Poličnik • Ukupan iznos povučenih novčanih potpora za mjere socijalnog uključivanja stanovništva

20.3 Strateški cilj 3: Učinkovitije upravljanje resursima

Jedan od temelja razvoja svakog područja jest plansko i održivo upravljanje resursima. Osim prirodnih resursa, iznimno važan čimbenik predstavljaju i ljudski resursi. Zaštita prirodne baštine iznimno je važan prioritet za Općinu Poličnik. Prirodna baština jedan je od značajnih resursa Općine na temelju kojeg Općina može bazirati daljnji razvoj. Prirodni resursi su jedan od temelja razvoja poljoprivrede i ruralnog turizma. Ulaganje u razvoj ljudskih resursa pretpostavka je daljnjeg razvoja gospodarstva u onim sektorima gdje je razina obrazovanja i znanja od presudnog značaja. Općina Poličnik trenutno je premala sredina da bi se uspješno organiziralo kvalitetno srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje, ali je u cilju razvoja ljudskih resursa moguće ulagati u podizanje standarda u odgoju i obrazovanju djece predškolske dobi, te stipendirati daljnje obrazovanje učenika i studenata.

Prioritet 3.1. Razvoj ljudskih resursa		
Mjere		Indikatori
Mjera 3.1.1. Stipendiranje učenika i studenata	Mjera se odnosi na stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju u drugim gradovima jer na prostoru Općine Poličnik ne postoje institucije srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja, a obrazovanje je dugoročno važno za kvalitetan i održiv razvoj lokalnog gospodarstva. S obzirom da je Općina Poličnik mala sredina, izgradnja i opremanje takvih institucija na području općine ne bi bila zadovoljavajuće rješenje, potrebno je financijski potpomagati stanovnike u njihovom daljnjem obrazovanju. Preporučljivo bi bilo stipendiranje obrazovanja provoditi selektivno na temelju kriterija izvrsnosti te djelatnosti za koje se procjenjuje da su od vitalnog značaja za daljnji razvoj lokalnog gospodarstva.	<ul style="list-style-type: none"> • Ukupan iznos dodijeljenih stipendija • Ukupan broj stipendista
Mjera 3.1.2. Start-up program i edukacija za mlade	Mjera se odnosi na edukaciju mladih i pokretanje start-up programa za mlade koji ima za cilj poticati poduzetništvo i zapošljavanje mladih. Mjera bi se provodila kontinuirano putem edukativnih radionica i seminara te uključivanja mladih u stvarne projekte sa postojećim poduzetnicima uz savjetovanje i pomoć u pokretanju prvog posla.	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljen start-up program • Broj održanih edukacija za poticanje poduzetništva među mladima • Ukupan broj korisnika
Mjera 3.1.3. Poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi i agroturizmu	Potrebno je unaprijediti upravljanje poslovanja, financijsku pismenost, vještine vođenja evidencije i računovodstva te marketinških praksi, kao i korištenje (digitalnih) alata u poljoprivredi i agroturizmu Općine Poličnik. Nadalje, već postoje brojne sastavnice za izgradnju snažnog sustava znanja i inovacija u poljoprivredi i turizmu no ne postoji sustavna i učinkovita razmjena i primjena rezultata istraživanja, znanja, informacija i inovacija za razvoj poljoprivrede i agroturizma. Dobro organiziran sustav za prijenos znanja i inovacija u poljoprivredi i agroturizmu ovisi o kvalitetno	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljen sustav/program za prijenos znanja i inovacija u poljoprivredi i agroturizmu

	osposobljenim savjetnicima, kao i aktivnom sudjelovanju poljoprivrednika i turističkih djelatnika. Vještine i znanja profesionalaca u poljoprivredi i agroturizmu moraju se neprestano unaprjeđivati kako bi mogli odgovoriti na zahtjeve proizvođača i isporučiti tehnologije i inovacije koje će preobraziti sektore. U tom je smislu ključan daljnji razvoj i učinkovita suradnja javnih i privatnih savjetodavnih službi s obzirom na sve veću potrebu za specijaliziranim, prilagođenim uslugama.	
Mjera 3.1.4. Osposobljavanje stručnjaka za potporu gospodarstvu	Ova mjera može uključivati zapošljavanje minimalno jednog diplomiranog agronoma te poslovnog analitičara koji bi bili na usluzi gospodarstvenicima.	• Broj zaposlenih stručnjaka za potporu gospodarstvu
Prioritet 3.2. Zaštita prirodnih resursa		
Mjere		Indikatori
Mjera 3.2.1. Sanacija ilegalnih odlagališta otpada	Mjera je usmjerena na sanaciju postojećih divljih odlagališta otpada i sprječavanja nastajanja novih na području Općine Poličnik. Realizacijom mjere doprinijelo bi se očuvanju okoliša na području Općine Poličnik.	• Broj saniranih ilegalnih odlagališta otpada
Mjera 3.2.2. Ostale mjere	Pod ovom mjerom podrazumijevaju se ostale mjere u okviru prioriteta 3.2. koje nisu od prioritetnog značaja, ali su važne za daljnji razvoj Općine. Usmjerit će se i veliki naponi u zaštitu i očuvanje okoliša kroz projekte organizacije edukacije stanovništva i poticanjem razvoja udruga za zaštitu okoliša.	• Ostali indikatori

20.4 Strateški cilj 4: Unaprjeđenje tržišne prepoznatljivosti

Lokalni identitet može se sagledati kao jedan od značajnih resursa Općine budući da je proces globalizacije ugrozio regionalni i lokalni identitet te on sve više postaje jedan od važnijih resursa. Ulaganjem u tržišnu prepoznatljivost moguće je osigurati prepoznatljivu poziciju na tržištu te se razlikovati od ostalih subjekata. Ulaganje u prepoznatljivost identiteta važno je zbog očuvanja običaja, kulture, tradicije, ali i prirode te kreiranja dodatne vrijednosti turističkom sektoru. Snažan identitet lokalne zajednice omogućit će daljnji probitak na tržištu, jer je jasan identitet preduvjet građenja snažnog, jedinstvenog i prepoznatljivog imidža.

Prioritet 4.1. Tržišno pozicioniranje Općine		
Mjere		Indikatori
Mjera 4.1.1. Kreiranje prepoznatljivog općinskog imidža	Općina Poličnik nije do danas izgradila svoj tržišno prepoznatljivi imidž. Budući to dugoročno šteti interesima Općine Poličnik, osobito u kontekstu poželjne diversifikacije gospodarske strukture, prijeko je potrebno poraditi na stvaranju primjerenog tržišnog imidža Općine kao osnove za izgradnju brenda. Polazeći od sastavnica nove razvojne vizije, uspostava koherentnog tržišnog imidža cjelokupnog prostora Općine stvorit će preduvjete da svi relevantni dionici investicijske potražnje dobiju	• Uložena sredstva za kreiranje prepoznatljivog imidža Općine Poličnik • Broj provedenih kampanja

	<p>jasan uvid u gospodarsku strukturu, gospodarski potencijal te strateške prednosti i/ili razvojne mogućnosti Općine Poličnik. S druge strane, prepoznatljiv imidž Općine omogućit će i različitim segmentima turističke potražnje da se поближе upoznaju sa specifičnostima resursno-atraktivne osnove, sadržajima te mogućnostima za sadržajno provođenje odmora/slobodnog vremena na ovom prostoru u različitim dijelovima godine. Izgradnja tržišnog imidža Općine Poličnik trebala bi se, u određenoj mjeri, 'nasloniti' na poljoprivrednu proizvodnju.</p>	
<p>Mjera 4.1.2. Redizajn službene web-stranice Općine Poličnik</p>	<p>Web stranica je sastavni element tržišne prepoznatljivosti i poželjnosti. U uvjetima visoke Internet penetracije, ubrzano se smanjuje broj osoba (fizičkih i/ili pravnih) koje ne koristi Internet kao polaznu osnovu za istraživanje specifičnosti, značajki i/ili mogućnosti nekog prostora i/ili administrativno-teritorijalne cjeline. Posebno se to odnosi na različite segmente turističke potražnje i to kako prilikom odabira destinacije odmora, tako i u fazi planiranja boravka. Web stranica mora biti vizualno i sadržajno usklađena s novom razvojnom vizijom, ciljevima razvoja i razvojnim težnjama dionika društveno-ekonomskog razvoja Općine. Web stranica mora omogućiti da vodeći (prepoznatljivi) gospodarski subjekti Općine primijene vizualni identitet Općine na svojim web stranicama na način da im se osiguraju atraktivni on-line multimedijalni sadržaji koji su u skladu s vizualnim identitetom Općine. Za redizajn web stranice Općine Poličnik treba jasno organizirati strukturu informacija, osigurati informacije za različite grupe korisnika te ih redovito ažurirati.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen konceptualni dizajn i funkcionalne specifikacije nove službene web-stranice Općine Poličnik • Poboljšana struktura informacija • Povećana dostupnost informacija • Redizajnirana službena web-stranica Općine Poličnik
<p>Mjera 4.1.3. Interni marketing</p>	<p>U kontekstu željenog dinamiziranja gospodarske aktivnosti na području Općine Poličnik, vrlo je važno kontinuirano usklađivati različite, ponekad i međusobno suprotstavljene interese pojedinih aktera u procesu društveno-gospodarskog razvoja. U skladu s rečenim, mjera internog marketinga usmjerena je na uspostavu klime međusobnog povjerenja i suradnje svih razvojnih dionika; uspostavu dijaloga i suradnje nositelja izvršne vlasti s istaknutim predstavnicima privatnog sektora, civilnih udruga, institucija javnog sektora, komunalnog poduzeća i turističke zajednice; poučavanje kako usmenim preporukama promovirati Općinu Poličnik. Ovom mjerom se predlaže razvoj specifično ciljanih poruka za svaku od navedenih skupina odgovarajućim promotivnim i komunikacijskim alatima, ali i aktivnostima kojima će se sustavno podizati svijest o potrebi aktivnog uključivanja, međusobne suradnje i komunikacije u cilju dinamiziranja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih kampanja / programa

	gospodarskog razvoja i/ili tržišnog pozicioniranja Općine Poličnik.	
--	---	--

21 Akcijski plan provedbe Plana razvoja Općine Poličnik

Akcijski plan definira proces provedbe prema slijedećim aktivnostima:

- Koordinacijsko tijelo odgovora za izradu, provedbu i praćenje provedbe Plana razvoja Općine Poličnik za razdoblje od 2021. do 2030.,
- Predložene razvojne mjere/projekti,
- Indikatori uspješnosti provedbe,
- Praćenje provedbe.

21.1 Institucionalni okvir

Strateško promišljanje razvoja Općine Poličnik treba biti karakterizirano međusektorskom suradnjom obzirom da se ciljevi Plana mogu postići samo ukoliko postoji šira potpora i aktivno sudjelovanje čimbenika lokalne zajednice. Na isti način, učinkovita provedba Plana treba biti prihvaćena kao podjela odgovornosti između lokalne vlasti i ostalih čimbenika u društvu. Upravo zato prilikom kreiranja ovog dokumenta uspostavljen je institucionalni okvir kao platforma za izradu i realizaciju Plana.

U izradi ovog dokumenta sudjelovali su predstavnici lokalne vlasti te ostali zainteresirani sudionici čija se participacija reflektirala kroz sudjelovanje na radionicama za prepoznavanje i evaluaciju snaga, slabosti, prilika i prijetnji za Općinu, osiguravanje ranog prepoznavanja potencijalnih razvojnih ograničenja i problema, te predlaganjem projektnih ideja. Tim za izradu Plana, osnovan od strane općinske vlasti, bio je koordinator i nositelj cijelog procesa te razmotrio sve dobivene preporuke i koristio ih za izradu konačne verzije Plana razvoja Općine Poličnik.

21.1.1 Koordinacija i podrška u provedbi Plana razvoja

Provedba Plana razvoja Općine Poličnik, odnosno razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera u okviru Plana, u najvećoj je mjeri u nadležnosti javnog sektora. Međutim, kako bi se ostvarile postavljena vizija i strateški ciljevi razvoja, nužna je suradnja javnog, privatnog i civilnog sektora. Ključnu ulogu u provedbi Plana ima Općina, odnosno njezina upravna tijela. Općina Poličnik usvaja Plan razvoja Općine Poličnik 2021-2030 te nakon usvajanja redovito, razmatrajući godišnja i druga izvješća, prati njegovu provedbu.

Planskim dokumentima koje donosi, Općina osigurava provedbu Plana te poduzima mjere/ aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi se što uspješnije implementirale sve postavljene razvojne mjere. Općinski načelnik usklađuje aktivnosti svih dionika provedbe Plana donošenjem provedbenih akata, predlaganjem mjera njegove provedbe, nadzorom nad izvršenjem tim mjera, sudjelovanjem u postupku rangiranja razvojnih mjera/projekata te izvještavanjem Općinskog vijeća o provedbi i rezultatima provedbe. U okviru svog djelokruga rada, upravna tijela Općine prate provedbu, pripremaju i provode općinske razvojne mjere/projekte te obavljaju i druge poslove od važnosti za provedbu Plana koji su im propisima ili aktima općinskih tijela povjereni.

Značajni dionici u izradi Plana su i organizacije civilnog društva te privatni sektor koji predstavljaju okosnicu ekonomskog razvoja.

Svrha je Plana stvoriti preduvjete za što kvalitetnije djelovanje privatnog sektora, što se prvenstveno ostvaruje djelovanjem javnog sektora (obrazovnog sustava, osiguravanje javne potporne infrastrukture, podršku kroz razne programe edukacije i poticaja itd.). Upravo je, zbog prethodno navedenog, značajno sudjelovanje dionika iz privatnog sektora u pripremi i provedbi Plana.

Iz razloga što Plan uključuje bitne dijelove upravljanja Općinom, za ulogu koordinatora provedbe Plana Općina bi bilo poželjno ali ne i nužno, osnovati tijelo koje imenuje načelnik Općine Poličnik. Ono će

činiti jednu vrstu ureda za upravljanje projektima (engl. Project Management Office – PMO) zaduženog za:

- koordinaciju provedbe pojedinih prioriteta i mjera Plana za koje je direktno zadužena Općina Poličnik;
- savjetovanje i davanje smjernica projektnim timovima (nositelji mjera i prijavitelji projekata) a koji mogu biti organizirani od strane privatnih, javnih ili civilnih subjekata;
- praćenje natječaja i diseminaciju informacija relevantnih za financiranje potencijalnih projekata;
- dopunjavanje baze potencijalnih projekata te zaprimanje novih;
- osiguravanje transparentnosti, te unaprjeđenje i olakšavanje komunikacije prema relevantnim čimbenicima za ostvarenje ciljeva, prioriteta i mjera;
- praćenje i interna evaluacija uspješnosti provedbe Plana.

Praćenje provedbe Plana razvoja Općine Poličnik za razdoblje 2021. do 2030. godine može preuzeti radni tim koji je sudjelovao u izradi predmetnog plana.

21.1.2 Sudionici i uloge predstavnika lokalne zajednice u provedbi Plana

Osim Općine, udruge, lokalna akcijska grupa, poduzetnici i pojedinačne fizičke osobe mogu biti kreatori i nositelji razvojnih projekata, stoga imaju važnu ulogu kako u kreiranju ovog Plana tako i u njegovoj provedbi.

Općinsko tijelo zaduženo za koordiniranje provedbe Plana imat će obavezu uključiti predstavnike lokalne zajednice (bilo putem partnerskog vijeće ili drugog sličnog tijela) koji, kako je navedeno, imaju odgovornost u operativnim aspektima provedbe Plana.

Njihove uloge trebale bi biti:

- poticati Općinu na osiguranje okvira za provedbu Plana;
- podrška Općini pri odgovaranju na bitna pitanja te periodično davanja smjernica vezanih uz provedbu Plana;
- davanje mišljenja prilikom potrebnih intervencija ili nadopuna na Plan, te usklađivanja prioriteta i mjera;
- sudjelovanje u tematskim radnim skupinama i radionicama;
- poticaje razvoja i pripremanja novih projekata;
- praćenje napretka provedbe Plana u različitim sektorima.

21.1.3 Praćenje i evaluacija Plana

Koordinacijsko tijelo Općine Poličnik imat će zadaću praćenja razvoja projektnih ideja te nadzora provedbe samih projekata, a zatim i interne evaluacija uspješnosti provedbe Plana.

Praćenjem projektnih ideja te nadzorom provedbe projekata Koordinacijsko tijelo osigurava prikupljanje relevantnih podataka te omogućuje kontinuiranu podršku projektnim timovima, posebice u kontekstu savjetovanja kod potencijalnih problema i rješavanja izazova. Nadalje, nadzorom provedbe projekata i praćenjem njihovih učinaka na Općinu, odnosno evaluacijom ranije navedenih indikatora definiranim po mjerama, Koordinacijsko tijelo pratit će uspješnost provedbe ovog Plana. Evaluacija će se provoditi na godišnjoj razini, a eventualna prilagodba indikatora ili elemenata evaluacije bit će provedena ukoliko se za to ukaže potreba ili uslijede događaji koji se u trenutku izrade Plana nisu mogli predvidjeti.

Koordinacijsko tijelo ima obavezu izvještavati načelnika Općine Poličnik o statusu pojedinih važnijih aktivnosti i projekata, te o učinkovitosti provedbe Plana u različitim područjima (npr. sukladno strateškim ciljevima). Izrada izvješća o provedbi provoditi će se jednom godišnje (privremeno izvješće) i to najkasnije do 31. srpnja tekuće godine za prethodnu godinu, a završno izvješće o rezultatima provedbe Plana kreirat će se nakon isteka ukupnog razdoblja Plana (nakon 2030. godine).

Relevantne informacije iz izvješća Općina će dalje komunicirati s javnošću.

21.2 Financijski okvir i usklađenost sa strateškim dokumentima više razine

Ostvarenje zadnjih ciljeva postiže se realizacijom planiranih mjera i projekata, a za koje treba osigurati potrebne resurse. Stoga je prilikom definiranja provedbe Plana potrebno uzeti u obzir proračunska ograničenja Općine te definirati realne mogućnosti i potencijalne izvore financiranja.

Naime, obzirom na limitiranost proračuna Općine Poličnik važna pretpostavka financiranja provedbe Plana je pristup nacionalnim i međunarodnim izvorima sufinanciranja (Ministarstva, EU fondovi, HBOR, Svjetska banka, EBRD, itd.). Stoga je tijekom izrade Plana posebna pozornost posvećena njegovoj usklađenosti s dokumentima viših razina koliko je to u trenutku izrade Plana bilo moguće.

Naime, da bi neki projekt dobio potporu iz nacionalnih i županijskih proračuna ili europskih fondova mora biti u skladu s prioritetima i ciljevima definiranim u strateškim dokumentima viših razina. Također, Općina treba voditi računa da u velikom broju slučajeva projekti ne mogu biti u potpunosti financirani iz navedenih EU fondova, već da nositelj projekta treba osigurati značajna vlastita sredstva za sufinanciranje. Stoga je na godišnjoj razini potrebno provoditi planiranje proračuna za provedbu pojedinih mjera i projekata s trogodišnjom projekcijom.

Osim putem institucionalnih partnera i njihovih fondova, mjere ovog Plana također se mogu ostvariti i u suradnji s privatnim sektorom bilo njihovim direktnim financiranjima ili putem javno-privatnih partnerstava, izdavanjem financijskih instrumenata od strane komercijalnih/investicijskih banaka, itd., ovisno o vrsti, vrijednosti i nositelju projekta.

Općina Poličnik je krenula u izradu Plana razvoja Općine Poličnik za razdoblje od 2021. do 2030. godine iako nedostaje niz prihvaćenih strateških dokumenata više razine za planski period od 2021. do 2030. godine. Strategija razvoja Zadarske županije je u fazi izrade. Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske iza 2020. godine također nije izrađena. Uzimajući u obzir navedeno poveznice su napravljene sa izrađenim nacrtom strateškog dokumenta Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine. U Tablica 47 prikazani su ranije identificirani prioriteti i mjere Općine s primjerima njihove usklađenosti s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine. U trenutku izrade dokumenta, nacrt Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine je jedini strateški dokument više razine dostupan za sljedeći programski period s kojim se mogla provjeriti usklađenost Plana razvoja Općine Poličnik do 2030. godine. Također, važno je naglasiti da u trenutku izrade ovog dokumenta nisu dostupne ni informacije o mogućnostima financiranja za sljedeći programski period. Lokalna vlast će stoga naknadno trebati samostalno nadopuniti usklađenost prioriteta i mjera s ostalim dokumentima viših razina te mogućnostima financiranja.

Lista nije niti konačna niti iscrpna budući da ne predstavlja tzv. listu projekata, već samo pokazuje smjer razrade.

Tablica 47 Usklađenost ciljeva, prioriteta i mjera s dokumentima viših razina te mogućnosti financiranja⁷⁰

Strateški cilj 1: Razvoj gospodarstva				
Prioritet	Mjere / Projekti	NRS 2030 ⁷¹	ŽRS ⁷²	Ostali strateški dokumenti ⁷³
Prioritet 1.1. Gospodarsko aktiviranje neiskorištenog poljoprivrednog zemljišta	Mjera 1.1.1. Poticanje okrupnjivanja poljoprivrednih zemljišnih parcela	Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 9. <i>Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 1. <i>Povećanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove otpornosti na klimatske promjene na okolišno prihvatljiv i održiv način</i> ○ Prioritetno područje 3. <i>Jačanje konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi</i> 		
	Mjera 1.1.2. Davanje zemljišta u dugogodišnji najam	Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 9. <i>Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva</i> 		

⁷⁰ Ovu tablicu će biti potrebno nadopuniti nakon što informacije postanu dostupne u javnosti.

⁷¹ NRS 2030 – Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske 2030.

⁷² ŽRS – Županijska razvojna strategija Zadarske županije (u izradi)

⁷³ Lokalna vlast će naknadno provjeriti usklađenost prioriteta i mjera sa **Nacionalnim planom oporavka i otpornost (NPOO, u izradi) te s ostalim relevantnim sektorskim strategijama koje tek trebaju biti objavljene za sljedeći programski period.** U trenutku izrade ovog dokumenta od sektorskih strategija je dostupna jedino Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske (2017-2030), no s obzirom da nam se mjere i prioriteta ne odnose na prometni razvoj, ovdje se nije provjeravala usklađenost s tim strateškim dokumentom.

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno področje 1. <i>Povečanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove otpornosti na klimatske promjene na okolišno prihvatljiv i održiv način</i> ○ Prioritetno področje 3. <i>Jačanje konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi</i> ○ Prioritetno področje 4. <i>Oživljavanje ruralnih područja i unaprjeđenje kvalitete života u ruralnim i obalnim područjima</i> 		
	<p>Mjera 1.1.3. Izrada Strategije razvoja poljoprivredne proizvodnje</p>	<p>Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 9. <i>Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno področje 1. <i>Povečanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove otpornosti na klimatske promjene na okolišno prihvatljiv i održiv način</i> ○ Prioritetno področje 3. <i>Jačanje konkurentnosti i</i> 		

		<p><i>inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 4. <i>Oživljavanje ruralnih područja i unaprjeđenje kvalitete života u ruralnim i obalnim područjima</i> 		
	<p>Mjera 1.1.4. Izrada analize tla poljoprivrednog zemljišta</p>	<p>Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 9. <i>Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 1. <i>Povećanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove otpornosti na klimatske promjene na okolišno prihvatljiv i održiv način</i> ○ Prioritetno područje 3. <i>Jačanje konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi</i> 		
<p>Prioritet 1.2. Razvoj održive poljoprivrede</p>	<p>Mjera 1.2.1. Izgradnja hladnjače</p>	<p>Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 9. <i>Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 1. <i>Povećanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove</i> 		

		<p><i>otpornosti na klimatske promjene na okolišno prihvatljiv i održiv način</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 3. <i>Jačanje konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi</i> 		
	<p>Mjera 1.2.2. Uspostava udruge poljoprivrednih proizvođača na principima suradnje</p>	<p>Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 9. <i>Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 3. <i>Jačanje konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi</i> 		
	<p>Mjera 1.2.3. Izrada Programa revitalizacije poljoprivredne proizvodnje i unaprjeđenja krajobraza</p>	<p>Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 9. <i>Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 1. <i>Povećanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove otpornosti na klimatske promjene na okolišno prihvatljiv i održiv način</i> ○ Prioritetno područje 3. <i>Jačanje konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi</i> 		

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 4. <i>Oživljavanje ruralnih područja i unaprjeđenje kvalitete života u ruralnim i obalnim područjima</i> 		
Prioritet 1.3. Razvoj konkurentnog poduzetništva	Mjera 1.3.1. Poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva	Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo <ul style="list-style-type: none"> ● Strateški cilj 1. <i>Konkurentno i inovativno gospodarstvo</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 2. <i>Razvoj poduzetništva i obrta</i> 		
	Mjera 1.3.2. Osigurati kontinuiranu i organiziranu potporu poduzetnicima kroz uspostavu gospodarskog razvojno-investicijskog servisa	Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo <ul style="list-style-type: none"> ● Strateški cilj 1. <i>Konkurentno i inovativno gospodarstvo</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 2. <i>Razvoj poduzetništva i obrta</i> 		
	Mjera 1.3.3. Izrada Strategije razvoja agroturizma	Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo <ul style="list-style-type: none"> ● Strateški cilj 1. <i>Konkurentno i inovativno gospodarstvo</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 2. <i>Razvoj poduzetništva i obrta</i> 		

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 4. <i>Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma</i> 		
	Mjera 1.3.4. Poticanje uspostave poduzetničkih klastera	Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 1. <i>Konkurentno i inovativno gospodarstvo</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 2. <i>Razvoj poduzetništva i obrta</i> 		
	Mjera 1.3.5. Promocija samozapošljavanja u poljoprivredi i agroturizmu	Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 2. <i>Obrazovani i zaposleni ljudi</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 4. <i>Usklađeno i perspektivno tržište rada</i> 		
Prioritet 1.4. Razvoj održive agroturističke ponude	Mjera 1.4.1. Sinergija poljoprivrede i turizma	Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 1. <i>Konkurentno i inovativno gospodarstvo</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 4. <i>Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma</i> Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 9. <i>Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva</i> 		

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 1. <i>Povećanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove otpornosti na klimatske promjene na okolišno prihvatljiv i održiv način</i> ○ Prioritetno područje 3. <i>Jačanje konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi</i> ○ Prioritetno područje 4. <i>Oživljavanje ruralnih područja i unaprjeđenje kvalitete života u ruralnim i obalnim područjima</i> 		
	Mjera 1.4.2. Uspostava tematskih poučnih staza	<p>Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 1. <i>Konkurentno i inovativno gospodarstvo</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 4. <i>Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma</i> 		
	Mjera 1.4.3. Razvoj puteva vina, maslinovog ulja i gastronomije	<p>Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 1. <i>Konkurentno i inovativno gospodarstvo</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 4. <i>Razvoj održivog,</i> 		

		<i>inovativnog i otpornog turizma</i>		
	Mjera 1.4.4. Razvoj novih turističkih sadržaja i/ili proizvoda temeljenih na tradiciji	Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 1. <i>Konkurentno i inovativno gospodarstvo</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 4. <i>Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma</i> 		
Strateški cilj 2: Unapređenje infrastrukturnog sustava Općine i povećanje kvalitete života				
Prioritet	Mjere / Projekti	NRS 2030	ŽRS	Ostali strateški dokumenti
Prioritet 2.1. Unapređenje komunalne, okolišne i prometne infrastrukture	Mjera 2.1.1. Rekonstrukcije nerazvrstanih cesta			
	Mjera 2.1.2. Izgradnja kanalizacijskog sustava			
Prioritet 2.2. Unapređenje društvene infrastrukture i razvoj projekata društvene namjene	Mjera 2.2.1. Unaprjeđenje sportske infrastrukture	Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 5. <i>Zdrav, aktivan i kvalitetan život</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 2. <i>Zdravlje, zdrave prehrambene navike i aktivni život kroz sport</i> 		
	Mjera 2.2.2. Razviti i provesti	Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize		

	program socijalnog uključivanja stanovništva	<ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 5. <i>Zdrav, aktivan i kvalitetan život</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 3. <i>Dostojanstveno starenje</i> ○ Prioritetno područje 4. <i>Socijalna solidarnost i odgovornost</i> ○ Prioritetno područje 5. <i>Zaštita dostojanstva hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji te civilnih stradalnika Domovinskog rata i članova njihovih obitelji</i> 		
Strateški cilj 3: Efikasnije upravljanje resursima				
Prioritet	Mjere / Projekti	NRS 2030	ŽRS	Ostali strateški dokumenti
Prioritet 3.1. Razvoj ljudskih resursa	Mjera 3.1.1. Stipendiranje učenika i studenata	Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 2. <i>Obrazovani i zaposleni ljudi</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 2. <i>Stjecanje i razvoj temeljnih i strukovnih kompetencija</i> ○ Prioritetno područje 4. <i>Usklađeno i perspektivno tržište rada</i> 		
	Mjera 3.1.2. Start-up program i	Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo		

	<p>edukacija za mlade</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 1. <i>Konkurentno i inovativno gospodarstvo</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 2. <i>Razvoj poduzetništva i obrta</i> • Strateški cilj 2. <i>Obrazovani i zaposleni ljudi</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 4. <i>Usklađeno i perspektivno tržište rada</i> 		
	<p>Mjera 3.1.3. Poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi i agroturizmu</p>	<p>Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 1. <i>Konkurentno i inovativno gospodarstvo</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 2. <i>Razvoj poduzetništva i obrta</i> ○ Prioritetno područje 4. <i>Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma</i> <p>Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 9. <i>Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 1. <i>Povećanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove otpornosti na klimatske</i> 		

		<p><i>promjene na okolišno prihvatljiv i održiv način</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 3. <i>Jačanje konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi</i> 		
	<p>Mjera 3.1.4. Osposobljavanje stručnjaka za potporu gospodarstvu</p>	<p>Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Strateški cilj 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 2. <i>Razvoj poduzetništva i obrta</i> ○ Prioritetno područje 4. <i>Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma</i> <p>Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Strateški cilj 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 1. <i>Povećanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove otpornosti na klimatske promjene na okolišno prihvatljiv i održiv način</i> ○ Prioritetno područje 3. <i>Jačanje konkurentnosti i</i> 		

		<i>inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi</i>		
Prioritet 3.2. Zaštita prirodnih resursa	Mjera 3.2.1. Sanacija ilegalnih odlagališta otpada	Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 8. <i>Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 1. <i>Zaštita prirodnih resursa i borba protiv klimatskih promjena</i> 		
	Mjera 3.2.2. Ostale mjere	Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 8. <i>Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 1. <i>Zaštita prirodnih resursa i borba protiv klimatskih promjena</i> ○ Prioritetno područje 2. <i>Energetska samodostatnost i tranzicija na čistu energiju</i> • Strateški cilj 9. <i>Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 1. <i>Povećanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove</i> 		

		<p><i>otpornosti na klimatske promjene na okolišno prihvatljiv i održiv način</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 2. <i>Doprinos klimatskoj neutralnosti, smanjenje upotrebe pesticida i povećanje ekološke proizvodnje u skladu s novim smjerovima EU-a u okvirima Zelenog plana te Strategije „od polja do stola“ i Strategije EU-a za bioraznolikosti</i> ○ Prioritetno područje 3. <i>Jačanje konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi</i> 		
Strateški cilj 4: Unaprjeđenje tržišne prepoznatljivosti				
Prioritet	Mjere / Projekti	NRS 2030	ŽRS	Ostali strateški dokumenti
Prioritet 4.1. Tržišno pozicioniranje Općine	Mjera 4.1.1. Kreiranje prepoznatljivog općinskog imidža	<p>Razvojni smjer 4. Ravnomjeran regionalni razvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strateški cilj 13. <i>Jačanje regionalne konkurentnosti</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritetno područje 1. <i>Pametna specijalizacija i jačanje pozicije regionalnog gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti</i> 		

	Mjera 4.1.2. Redizajn službene web-stranice Općine Poličnik			
	Mjera 4.1.3. Interni marketing			

22 Zaključak

U namjeri da se uspostave preduvjeti za sustavan, koordiniran i planski usmjeravan gospodarski rast i razvoj na cijelom području Općine Poličnik, u ovom se dokumentu pošlo od detaljne analize dostignutog stupnja društveno-ekonomskog razvoja Općine, ali i od analize raspoložive resursno-atraktivne osnove. Isto tako, ukazani su ključni trendovi o kojima valja voditi računa pri planiranju, usmjeravanju i/ili poticanju gospodarskog rasta i razvoja. Na toj je osnovi provedena i analiza konkurentnosti Općine Poličnik. Zaključci i saznanja do kojih se došlo tijekom analize postojećeg stanja predstavljali su osnovni resurs za detaljnu SWOT analizu Općine Poličnik prema nekoliko ključnih područja od interesa za njen budući društveno-ekonomski razvoj. Na temelju provedene SWOT analize izvedene su ključne strateške prednosti koje bi Općina Poličnik dugoročno trebala kapitalizirati, odnosno strateški nedostaci koje bi svakako valjalo neutralizirati u vremenu koje dolazi. Na toj su osnovi, potom, definirana razvojna načela Općine Poličnik, ali i nova razvojna vizija, ključni razvojni strateški ciljevi, prioriteti i mjere. Postavljeni razvojni ciljevi, pritom, maksimalno uvažavaju ne samo bitne značajke resursno-atraktivne osnove, već i financijske, ljudske i organizacijske resurse kojima Općina Poličnik trenutno raspolaže. Svaki od strateških ciljeva sadrži više prioriteta u kojima je sadržan veći broj mjera, odnosno razvojnih projekata. Realizacija mjera, odnosno razvojnih projekata dovodi do ispunjenja definiranog Plana razvoja Općine Poličnik. Predviđeno je ukupno 29 prioriteta razvojnih mjera tj. projekata. Realizacija mjera/projekata ili početak realizacije planiran je u razdoblju od 2021. do kraja 2030. godine. Za većinu razvojnih projekata planirano je sufinanciranje ili putem bespovratnih sredstava iz EU fondova, ili iz nacionalnih fondova dok će neki projekti biti realizirani iz proračuna Općine.

Plan razvoja Općine Poličnik 2021-2030 predstavlja dinamični dokument koji će se vremenom razvijati i koji će zahtijevati prilagodbe odnosno izmjene u razvojnom statusu, kao i poboljšanja u razumijevanju problema i ključnih pitanja. Plan razvoja Općine Poličnik 2021-2030 zapravo predstavlja opći okvir razvoja i procjenjivanje projekata i njihovih odgovarajućih prioriteta. Ovaj opći okvir morat će se harmonizirati s promjenama unutar Općine Poličnik i njezinim razvojem. Stoga će se Plan vjerojatno mijenjati i vremenom postajati sve detaljnijim i usmjerenijim planom. Općina Poličnik će morati upravljati tim promjenama i raspravljati o njima kako bi se osiguralo da Plan i dalje bude relevantan i u skladu sa znanjem i stručnim mišljenjima interesnih skupina koje se odnose na razvojne kočnice i prilike koje karakteriziraju Općinu Poličnik, kako sada tako i u budućem vremenskom horizontu.

S obzirom na sve ovo, predlaže se periodično obavljanje sljedećih postupaka tijekom provedbe Plana od strane provedbenih tijela:

- Ažuriranje Plana na način da isti dokument stalno bude ažuriran i razmatran te da rezultati budu dostupni u javnom obliku, uz formalne evidencije o odlučivanju,
- Povećanje skupa osnovnih podataka na način da sve veće količine informativnih, važnih i relevantnih podataka postanu dostupne kako bi se Plan nadopunjavao, a odlučivanje o razvojnoj politici korigiralo prema situaciji.

Rezultat će biti „živi“ plan koji omogućuje promjene i njihovo djelovanje na ovaj dokument i razvojnu politiku. To će također osigurati da ovaj Plan ostane relevantan za Općinu Poličnik, pritom istodobno ostavljajući mogućnost jasnog određivanja područja u kojima je potrebna suradnja s drugim subjektima kako bi se razvoj Općine Poličnik kretao u smjeru koji je formuliran u viziji Općine Poličnik.

Za realizaciju vizije, strateških ciljeva, prioriteta i mjera je u praksi potreban aktivni i kreativni angažman različitih interesnih skupina, institucija i/ili pojedinaca. Stoga će uspješna implementacija zaključaka, preporuka i/ili odrednica ovog dokumenta ovisiti ponajviše o mjeri u kojoj će nositelji izvršne vlasti Općine biti u stanju inicirati promjene, potaknuti suradnju s vodećim pravnim osobama,

motivirati lokalno stanovništvo, odnosno osigurati poticajnu investicijsku klimu, transparentnost u donošenju razvojnih odluka te međusobno povjerenje svih relevantnih razvojnih dionika. Drugim riječima, efikasno upravljanje procesom društveno-ekonomskog rasta i razvoja na cijelom prostoru Općine, sukladno odrednicama ovog dokumenta, bit će moguće samo ako se istodobno stvore uvjeti za njeno učinkovito i posvećeno provođenje. To podrazumijeva uspostavu jakog i koordinacijskog tijela posvećenih profesionalaca koji čvrsto vjeruju u mogućnost dubokih strukturnih promjena u dosad prevladavajućem načinu promišljanja i upravljanja društvenoekonomskim razvojem. Sve to, i opet, pretpostavlja da svi involvirani dionici života Općine Poličnik moraju stalno imati na umu da bez jakih partnerskih odnosa na svim razinama nije moguće napraviti veći razvojni iskorak.

Prilozi

Prilog I – Popis poslova upravnih odjela Općine Poličnik

Upravni odjel za poslove Općinskog načelnika, pravne i opće poslove lokalne samouprave i društvene djelatnosti obavlja sljedeće poslove:

- obavljanje stručnih, savjetodavnih, protokolarnih i upravnih poslova za potrebe Općinskog načelnika i zamjenika Općinskog načelnika, članova Općinskog vijeća i članova radnih tijela Općinskog vijeća,
- normativna djelatnost iz nadležnosti Općinske uprave,
- koordinacija rada između upravnih tijela Općine,
- uredsko poslovanje, poslovi pisarnice, prijem i otprema pošte, arhiviranje predmeta, prijepis akata i umnožavanje,
- poslovi održavanja poslovne zgrade Općine,
- vođenje evidencije i likvidacije polica osiguranja imovine i zaposlenika,
- uređuje prijam stranaka i prima telefonske pozive,
- poslovi prijepisa za Ured Općinskog načelnika i njegova zamjenika,
- poslovi održavanja službenih automobila,
- planiranje održavanja i kapitalnih potreba u vezi pokretne i nepokretne imovine, a koje su nužne u osiguranju materijalno tehničkih preduvjeta za rad predstavničkog i izvršnog tijela, njihovih radnih tijela, te upravnih tijela općinske uprave i mjesnih odbora,
- suradnja sa saborskim zastupnicima, osobito u postupku donošenja i izmjena propisa iz područja lokalne samouprave i od osobitog značaja za lokalnu samoupravu, te suradnja sa članovima Županijske skupštine Zadarske županije, osobito u postupku donošenja i izmjena akata koji su od posebnog značaja za Općinu Poličnik,
- obavljanje poslova kojima se ostvaruje suradnja sa susjednim i drugim jedinicama lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj i inozemstvu,
- obavljanje poslova kojima se osigurava promidžba Općine,
- obavljanje poslova na povezivanju s javnošću,
- poticanje i pomoć u raznim oblicima udruženja građana u područjima koja nisu u djelokrugu rada ostalih upravnih tijela,
- obavljanje administrativnih i stručnih poslova za mjesne odbore,
- obavljanje savjetodavnih i stručnih poslova za Savjet mladih,
- obavljanje drugih poslova po nalogu Općinskog načelnika, njegova zamjenika i predsjednika Općinskog vijeća.
- obavljanje imovinsko pravnih poslova i vođenje imovinsko pravnih postupaka od kapitalne vrijednosti za Općinu Poličnik,
- rješavanje pitanja u vezi imovinsko - pravnih odnosa nekretnina u vlasništvu Općine,
- obavljanje poslova vezanih na parnične, vanparnične, izvršne i druge postupke koji se vode kod organa uprave ili sudova u kojima je Općina stranka u postupku,
- priprema nacрта odluka, ugovora i dr. iz nadležnosti ovog i drugih odjela,
- obavljanje stručnih, upravnih i tehničkih poslova u vezi priprema sjednica Općinskog vijeća i radnih tijela za koje je posebnim aktom zadužena,

- obavljanje poslova u vezi radnih odnosa službenika i namještenika za potrebe svih upravnih tijela,
- praćenje rada sjednica, izrađivanje zaključaka sa sjednica i praćenje izvršavanja zaključaka,
- dostava akata i materijala za sjednice Općinskog vijeća i radnih tijela Općine,
- izrađivanje zapisnika sa sjednica Općinskog vijeća te davanja informacija vezano za njihov rad,
- poslovi vezano uz objavu akata Općinskih tijela,
- poslovi izrade izvješća, planova i programa rada Općinskog vijeća i Općinskog načelnika,
- poslovi vezani za izbore i referendum i neposredno sudjelovanje građana o odlučivanju,
- poslovi iz radnih odnosa,
- nadziranje primjene zakonskih propisa,
- obavljanje poslova socijalne skrbi, predškolskog odgoja, osnovnog obrazovanja, primarne zdravstvene zaštite, kulture, tjelesne kulture, sporta, turizma koji su posebnim zakonima stavljeni u nadležnost jedinice lokalne samouprave,
- obavljanje poslova vezanih uz rad udruga građana,
- planiranje svih važnijih društvenih događaja na području Općine,
- osiguravanje lokalnih potreba u području društvenih djelatnosti,
- prati i vrši nadzor nad radom ustanova iz područja društvenih djelatnosti kojih je Općina osnivač ili jedan od osnivača,
- zaštita i čuvanje kulturne baštine te upravljanje kulturnim objektima,
- poslovi informiranja (u ostvarivanja prava na pristup informacijama).

Upravni odjel za financije, proračun i nadzor, javnu nabavu i EU fondove obavlja sljedeće poslove:

- planiranje, izrada i izvršavanje proračuna,
- priprema nacрта odluka iz nadležnosti odjela,
- vođenje knjigovodstva za Općinske mjesne odbore,
- provođenje postupaka javne nabave i koncesijskih postupaka, te izrada planova i izvještaja o navedenim postupcima,
- vođenje registra ugovora,
- sve poslove proračunskog računovodstva:
  - a) vodi poslovne knjige i knjigovodstvene isprave (glavna knjiga i pomoćne knjige)
  - b) vodi analitička knjigovodstva:
    1. dugotrajne nefinancijske imovine,
    2. kratkotrajne nefinancijske imovine,
    3. financijske imovine i obveza,
    4. blagajne,
    5. evidencije danih i primljenih jamstava i garancija,
    6. evidencija putnih naloga i korištenje službenih automobila,
    7. knjige ulaznih i izlaznih računa,
    8. ostale pomoćne knjige i analitičke evidencije (obračuna plaća, naknada, honorara, ugovora i sl.).
- obavljanje poslova vezanih uz sudjelovanje Općine u programima pristupnih i drugih fondova i programima suradnje i integracije Republike Hrvatske u Europsku uniju,
- provodi pripremu projekata koji potiču regionalni razvoj i poduzetništvo,
- provodi pripremu projekata za financiranje iz europskih fondova i ostalih izvora.

Upravni odjel za gospodarstvo, komunalno gospodarstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša obavlja sljedeće poslove:

- vođenje evidencije o poslovnim zonama Općine,
- poslovi u vezi s poticanjem razvoja malog gospodarstva, pružanja podrške realizacije poduzetničkih inicijativa i projekata i razvoja subjekata malog gospodarstva,
- surađuje s institucijama i trgovačkim društvima koja su u funkciji razvoja poduzetništva, malog gospodarstva i poljoprivrede,
- praćenje zakona iz područja gospodarstva, poljoprivrede, zapošljavanja, stvaranja i unapređenje uvjeta za njihov razvoj,
- pružanje stručne pomoći potencijalnim ulagačima i osobama zainteresiranim za ulaganje u gospodarske projekte na području Općine,
- proučavanje i stručna obrada pitanja i problema u području poljoprivrede, proizvodnje, ekološke hrane i zaštite okoliša,
- komunikacija i stručna pomoć poduzetnicima i poljoprivrednim proizvođačima u načinu realizacije pojedinog programa,
- izrada prijedloga mjera i kriterija za iskorištavanje i razvoj gospodarstva i poljoprivrede,
- poslovi u vezi s raspolaganjem poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske, a koji su u nadležnosti Općine,
- priprema izvješća o stanju u gospodarstvu Općine, programa iz rada djelatnosti gospodarstva sukladno programima nadležnih tijela Općine,
- surađuje s Turističkom zajednicom Općine i drugim pravnim i fizičkim subjektima u turizmu i ugostiteljstvu radi razvoja turizma i ugostiteljstva i ostvarenju planova i projekata,
- praćenje i procjenjivanje stanja u prostoru,
- poslovi vezani za izradu planskih i programskih dokumenata iz područja prostornog i urbanističkog uređenja,
- sudjelovanje u izradi dokumenata prostornog i urbanističkog uređenja kao i ostalih dokumenata vezanih na urbano funkcioniranje i izgled Općine,
- praćenje provedbe Prostornog plana uređenja Općine i ostalih dokumenata prostornog i urbanističkog uređenja Općine,
- suradnja sa susjednim jedinicama lokalne samouprave i Zadarske županije u pitanjima vezanim na izradu i provedbu dokumenata prostornog i urbanističkog uređenja u dijelu pitanja od zajedničkog interesa,
- iniciranje poduzetničkih aktivnosti u korištenju raspoloživih prostornih kapaciteta građevinskog zemljišta i poslovnih prostora,
- pripremanje, organiziranje i praćenje provođenja mjera zaštite i unapređenje prirodnog okoliša,
- praćenje i procjenjivanje stanja u prostoru, pripremanje, organiziranje i praćenje provođenja mjera zaštite i unapređenje prirodnog okoliša,
- pripremne radnje za financiranje, sufinanciranje projekata,
- koordiniranje aktivnosti Općine i mjesnih odbora po programima održavanja i izgradnje objekata komunalne infrastrukture praćenjem ukupnog ostvarenja programa kapitalnih projekata te izrade godišnjih izvješća o ostvarenju programa,
- poslovi vezani za projekte (programi i odluke, projektni zadaci, nabava i građevinske dozvole),
- organiziranje poslova na sveobuhvatnom i stalnom popisu imovine u vlasništvu Općine,
- vođenje evidencije o imovini te upravljanje imovinom u vlasništvu Općine što se posebno odnosi na:

- upravljanje građevinskim zemljištem (popis građevinskog zemljišta, namjena, uvjeti korištenja, visine kupoprodajne cijene i naknade za korištenje (zakup), nadzor korištenja, evidencija korisnika i sl.),
- upravljanje poslovnim prostorom (namjena, uvjeti, mjerila za korištenje, visine zakupa najma, nadzor korištenja, popis poslovnih prostora i sl.),
- upravljanje javnim površinama (namjena, uvjeti, mjerila za korištenje, popis javnih površina i sl.),
- procjenjivanje imovine Općine i pripremanje za poticanje ulaganja u gospodarske projekte, – vrši razrez i praćenje naplate komunalne naknade, komunalnog doprinosa i drugih srodnih općinskih prihoda, o istome donosi rješenja kojima se odlučuje u prvom i drugom stupnju a sve sukladno pozitivnim zakonskim propisima RH i općinskim odlukama,
- obavlja poslove u vezi osiguranja katastra vodova koristeći GIS tehnologiju,
- izrada podloga potrebnih za vođenje evidencije o nekretninama u vlasništvu Općine,
- obavlja tehničke poslove (izmjere, snimke i sl.) za potrebe postupka koje vode upravna tijela Općine (održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, izgradnja komunalne infrastrukture i sl.),
- prati komunalni red na području Općine,
- nadzor nad provedbom Zakona o komunalnom gospodarstvu i općinske Odluke o komunalnom redu
- nadzor nad provedbom Zakona o komunalnom gospodarstvu i općinske Odluke o komunalnom redu u koju svrhu izdaje rješenja kojim fizičkim i pravnim osobama naređuje radnje radi održavanja komunalnog reda, izriče mandatne kazne, te predlaže pokretanje prekršajnog postupka,
- prati provedbu i drugih općinskih odluka i akata iz područja komunalnog gospodarstva,
- vodi upravni postupak i izrađuje nacrt te donosi rješenja iz svoje nadležnosti,
- poduzima mjere i prati izvršenja rješenja o uvođenju komunalnog reda,
- obavlja terenski nadzor nad komunalnim redom na području Općine,
- obavlja ostale poslove komunalnog reda po nalogu Općinskog načelnika i pročelnika.

Prilog II – Popis nerazvrstanih cesta Općine Poličnik po naseljima

POLIČNIK					
Oznaka	Naziv	Č.Z.	Vlasništvo	Površina (m ²)	Stanje
NCP-1	Ulica dr. Franje Tuđmana - DIO	4228	Općina Poličnik	294	ASFALT
		6165	Općina Poličnik	452	
		6172	Općina Poličnik	1623	
		6180	Općina Poličnik	696	
		6186	Općina Poličnik	906	
		6242	Općina Poličnik	98	
		6243	Općina Poličnik	1746	
		6267	Općina Poličnik	2622	
NCP-2	Ulica Ljudevita Gaja	6271	Općina Poličnik	328	ASFALT
		6151	Općina Poličnik	940	
NCP-3	Stara cesta	6152	Općina Poličnik	1072	ASFALT
		6218	Općina Poličnik	819	
		6216	Općina Poličnik	1409	
		6217	Općina Poličnik	296	
		6230	Općina Poličnik	216	

NCP-4	Ulica Marka Marulića	6153	Općina Poličnik	1216	ASFALT
NCP-5	Ulica Tina Ujevića	4323	Općina Poličnik	185	ASFALT
		4340/2	Općina Poličnik		
		4340/3	NA		
		6155	Općina Poličnik	271	
		6156	Općina Poličnik	428	
		6157	Općina Poličnik	2741	
		6173	Općina Poličnik	529	
NCP-6	Ulica Petra Zrinskog	6167	Općina Poličnik	1973	ASFALT
NCP-7	Ulica Hrvatskih velikana	6177	Općina Poličnik	3596	ASFALT
		6223	Općina Poličnik	530	
NCP-8	Put Kresa	6179	Općina Poličnik	945	6179
NCP-9	Ulica Domovinske zahvalnosti	6181	Općina Poličnik	615	ASFALT
		6310	Općina Poličnik	1026	
NCP-10	Ulica Viktora Grgurice	6178	Općina Poličnik	1039	ASFALT
		6182	Općina Poličnik	835	
		6184	Općina Poličnik	4884	
		6185	Općina Poličnik	231	
		6221	Općina Poličnik	1049	
NCP-11	Ulica Hrvatskog proljeća	6187		2528	ASFALT
		6188		257	
NCP-12	Ulica Sveti Luka	6132	Općina Poličnik	7416	
		6133	Općina Poličnik	9711	
		6135	Općina Poličnik	5866	
		6136	Općina Poličnik	819	
		6137	Općina Poličnik	2848	
		6194	Općina Poličnik	475	
		6195	Općina Poličnik	1172	
6196	Općina Poličnik	641			
NCP-13	Ulica Ivana Pavla II.	6285	Općina Poličnik	972	ASFALT
		6286	Općina Poličnik	1432	
NCP-14	Ulica Josipa Bana Jelačića	6229		1608	ASFALT
		6231	Općina Poličnik	7386	
NCP-15	Ulica kneza Branimira				
NCP-16	Nerazvrstana cesta P16				
NCP-17	Ulica Domovinskog rata	6232	Općina Poličnik	5328	ASFALT
		6233	Općina Poličnik	2552	
		6235	Općina Poličnik	313	
NCP-18	Ulica Ante Plemića	6251	Općina Poličnik	589	ASFALT
NCP-19	Ulica Petra Krešimira IV	6236	Općina Poličnik	1678	ASFALT
NCP-20	Ulica 112. Brigade	6237	Općina Poličnik	3060	ASFALT
		6238	Općina Poličnik	712	
		6239	Općina Poličnik	447	
		6240	Općina Poličnik	3535	
		6241	čestica spojena sa 6317	789	
		6317	Općina Poličnik	3519	

NCP-21	Nerazvrstana cesta P21				
NCP-22	Ulica Sv. Ivana				
NCP-23	Jadranska cesta - DIO	6252	Općina Poličnik	148	ASFALT
NCP-24	Ulica Kralja Tomislava	6311	Općina Poličnik	1090	ASFALT
NCP-25	Ulica Generala Janka Bobetka	6249/1	Općina Poličnik	2782	ASFALT
		6264/1	Općina Poličnik	533	
		6264/2		199	
NCP-26	Ulica Stjepana Radića	6260	Općina Poličnik	2870	ASFALT
		6262	Općina Poličnik	586	
		6263	Općina Poličnik	2927	
NCP-27	Ulica Satnija Sv. Ivana	6255	Općina Poličnik	4898	ASFALT
		6258	Općina Poličnik	500	
NCP-28	Ulica 7. Domobranske pukovnije	6266	Općina Poličnik	4225	ASFALT
		6274	Općina Poličnik	1770	
NCP-29	Ulica Zlatka Perića	6273	Općina Poličnik	3600	ASFALT
		6284	Općina Poličnik	1474	
		6312	Općina Poličnik	1030	
NCP-30	Grabi	4527/61	RH	7013	ASFALT
		6144	Općina Poličnik	213	
		6145	Općina Poličnik	988	
		6146	Općina Poličnik	711	
		6150	Općina Poličnik	849	
		6154	Općina Poličnik	2314	
		6158	Općina Poličnik	2615	
		6171	Općina Poličnik	1513	
		6176	Općina Poličnik	6167	
		6183	Općina Poličnik	618	
		6227	NA	1293	
		6225/1	Općina Poličnik	51028	
		6225/2	Općina Poličnik	413	
		6225/3	Općina Poličnik	22570	
		6225/4	Općina Poličnik	2027	
6226	Općina Poličnik	5431			
NCP-31	Ulica Grabi P-9				
NCP-32	Put Graba	6169	Općina Poličnik	989	
		6170	Općina Poličnik	4090	
	PUT KRESA	6179	Općina Poličnik	945	
	BABUŠA	6147	Općina Poličnik	162	
		6148	Općina Poličnik	3734	
		6149	Općina Poličnik	331	
	CRKVENA DUBRAVA	6161	Općina Poličnik	1011	
		6162	Općina Poličnik	1560	
		6163	Općina Poličnik	2093	
		6192	Općina Poličnik	1725	
		6193	Općina Poličnik	1588	
		1553/3		414	
	DOČINE	6131	Općina Poličnik	1751	

		6197	Općina Poličnik	836	
	GLADUŠA	6281	Općina Poličnik	8923	
	GRMEČ	6141	Općina Poličnik	1177	
		6142	Općina Poličnik	2736	
		6160	Općina Poličnik	299	
	OGRADE	5548	Općina Poličnik	1150	
		6254	Općina Poličnik	1755	
		6256	Općina Poličnik	889	
		6259	Općina Poličnik	2372	
		6275	Općina Poličnik	1355	
		6276	Općina Poličnik	2187	
		6277	Općina Poličnik	1794	
		6282	RH	1620	
		6283	Općina Poličnik	2827	
	POD CRKVINE	6164	Općina Poličnik (cjepana na 6164/1 i 6164/2)	9575	
		6189	Općina Poličnik	774	
		6190	Općina Poličnik	265	
		6191	Općina Poličnik	964	
		6211	Općina Poličnik	508	
		6212	Općina Poličnik	2492	
		6213	Općina Poličnik	1135	
		6214	NA	4332	
	POD GLAVICE	6278/1	Općina Poličnik	3345	
		6279	Općina Poličnik	3471	
		6280	Općina Poličnik	2563	
		6320	Općina Poličnik	1495	
		6321	Općina Poličnik	1301	
	PODVORNICE	6205	Općina Poličnik	6563	
		6206	Općina Poličnik	2740	
		6207	Općina Poličnik	1136	
		6208	Općina Poličnik	607	
		6209	Općina Poličnik	6001	
		6210	Općina Poličnik	1833	
		6247	Općina Poličnik	3318	
		6268		1972	
		6269	Općina Poličnik	1077	
		6270	Općina Poličnik	963	
		6287	Općina Poličnik	349	
		6288	Općina Poličnik	8902	
	6291	Općina Poličnik	974		
	RASORINE	6289	Općina Poličnik	2235	
		6290	Općina Poličnik	3917	
		6299	NA	1916	
	RIVINE	6143	Općina Poličnik	1463	
		6159	Općina Poličnik	3290	
GORNJI POLIČNIK					

Oznaka	Naziv	Č.Z.	Vlasništvo	Površina (m ²)	Stanje
NCGP-1	Ulica Vila Velebita - DIO	6124		1629	ASFALT
NCGP-2	Ulica domovinske zahvalnosti - DIO	6200	Općina Poličnik	573	ASFALT
NCGP-3	Ulica Stjepana Radića	6201	Općina Poličnik	2262	ASFALT
		6202	Općina Poličnik	790	
NCGP-4	Ulica dr. Franje Tuđmana - DIO	6127	Općina Poličnik	1052	ASFALT
NCGP-5	Prilaz oslobođenja	6203	Općina Poličnik	1777	
NCGP-6	Ulica Put Gajeva	6125	Općina Poličnik	3139	
NCGP-7	Ulica Tina Ujevića	6123	Općina Poličnik	1116	ASFALT
	DOČINE	6198	Općina Poličnik	1493	
SUHOVARE					
Oznaka	Naziv	Č.Z.	Vlasništvo	Površina (m ²)	Stanje
NCS-1	Ulica Kralja Tomislava	6292	Općina Poličnik	1073	ASFALT
		6313	Općina Poličnik	911	
NCS-2	Ulica Dr. Franje Tuđmana - DIO	6298	Općina Poličnik	1105	ASFALT
		6301	Općina Poličnik	272	
		6303	Općina Poličnik	506	
NCS-3	Ulica Brune Bušića	6293	Općina Poličnik	2679	ASFALT
		6294	Općina Poličnik	254	
NCS-4	Ulica kralja Petra Krešimira IV	6296	Općina Poličnik	530	ASFALT
		6297	Općina Poličnik	297	
		6304	Općina Poličnik	705	
		6305	Općina Poličnik	5851	
NCS-5	Ulica Vlade Gotovca	6308/1	Općina Poličnik	4075	ASFALT
		6308/2	Općina Poličnik	2792	
		6309	Općina Poličnik	953	
NCS-6	Ulica Posedarački put				
NCS-7	Put Širokovca				
NCS-8	Ulica Hrvatskog proljeća				
NCS-9	Ulica Sv. Ante Padovanskog				
NCS-10	Ulica Janka Bobetka				
NCS-11	Ulica bana Josipa Jelačića				
NCS-12	Ulica Zbora narodne garde				
NCS-13	Ulica Seljačke bune				
NCS-14	Ulica Hrvatskih domobrana				
NCS-15	Ulica Stjepana Radića				
NCS-16	Ulica dr. Ante Starčevića				
NCS-17	Ulica Put Jabukovca				
NCS-18	Ulica Put Livadina				
NCS-19	Ulica Put Zidina				
NCS-20	Ulica Put Divina				

NCS-21	Ulica Put Lokvica				
NCS-22	Ulica domovinskog rata				
	GLADUŠA	6295	Općina Poličnik	800	
		6306	Općina Poličnik	298	
		6307	Općina Poličnik	1440	
		6322	Općina Poličnik	8747	
	RASORINE	6300	Općina Poličnik	966	
LOVINAC					
Oznaka	Naziv	Č.Z.	Vlasništvo	Površina (m²)	Stanje
NCL-1	Ulica Ante Baljak (Pajo) - DIO	6102	Općina Poličnik	777	
		6104	Općina Poličnik	1882	
		6107	Općina Poličnik	1282	
		6108	Općina Poličnik	331	
		6116	Općina Poličnik	1416	
		6138	Općina Poličnik	223	
NCL-2	Sportska ulica	6091	Općina Poličnik	4004	
NCL-3	Ulica Hrvatskih vitezova	6096	Općina Poličnik	2778	
NCL-4	Ulica Hrvatskih slavuja	6088	Općina Poličnik	1597	
NCL-5	Ulica Ivana Pavla II	6110	Općina Poličnik	1394	
NCL-6	Ulica Put Vedrića				
NCL-7	Gospin put	6098	Općina Poličnik	902	
	DOLAC	6101	Općina Poličnik	777	
		6111	Općina Poličnik	6301	
		6112	Općina Poličnik	1093	
		6113	Općina Poličnik	5285	
		6114	Općina Poličnik	529	
		6139	Općina Poličnik	305	
	GRMEČ	6100	Općina Poličnik	6423	
		6140	Općina Poličnik	635	
	SIGA	6099	Općina Poličnik	6400	
	SVETI LUKA	6115	Općina Poličnik	3584	
BRIŠEVO					
Oznaka	Naziv	Č.Z.	Vlasništvo	Površina (m²)	Stanje
NCB-1	Ulica samostalne satnije Briševo - DIO				
NCB-2	Ulica Put Suraća				
NCB-3	Ulica Put bunara				
NCB-4	Ulica Put Čustića				
NCB-5	Ulica Čelarov put				
NCB-6	Ulica I. Put mlina				
NCB-7	Ulica Samardžića put				
NCB-8	Ulica Botunski put				
NCB-9	Ulica Put redina				
NCB-10	Ulica Put jaruge				
NCB-11	Slijepa ulica				

NCB-12	Ulica Marije Terezije				
NCB-13	Ulica Jurlina put				
NCB-14	Ulica Grubića put				
NCB-15	Ulica Put drage				
NCB-16	Ulica Put Romića				
NCB-17	Pavličova ulica				
NCB-18	Gradska ulica				
NCB-19	Ulica Lugarev put				
NCB-20	Ulica Nediljka Katalinića				
NCB-21	Ulica Rončevića put				
NCB-22	Ulica Crkveni put				
NCB-23	Butića prilaz				
NCB-24	Ulica složna braća				
NCB-25	Ulica Jurkin put				
NCB-26	Široka ulica				
NCB-27	Ulica Put trače				
NCB-28	Ulica Put ripnjaka				
NCB-29	Ulica Stari Varoš				
NCB-30	Ulica Kudrovići				
NCB-31	Ulica Put Lokvine				
NCB-32	Ulica II. Put Mlina				
NCB-33	Ulica Put Grusi				
NCB-34	Ulica Put Gospe Lužarije				
NCB-35	Ulica Grabovčov put				
NCB-36	Ulica Put Suraća				
NCB-37	Ulica Put Bukvića				
NCB-38	Ulica Put Devinka				
NCB-39	Ulica Put Jusupa				
NCB-40	Šarunov put				
NCB-41	Ulica Put Milina				
NCB-42	Križanje Mazija - DIO				
NCB-43	Ulica Put Komesarija				
NCB-44	Ulica Mazija II				
DRAČEVAC NINSKI					
Oznaka	Naziv	Č.Z.	Vlasništvo	Površina (m²)	Stanje
NCDN-1	Ulica Predraga Zekića - DIO				
NCDN-2	Ulica Put Sv. Martina				
NCDN-3	Ulica Put Vlačina				
NCDN-4	Ulica domovinskog rata				
NCDN-5	Vukićeva ulica				
NCDN-6	Ulica Dalibora Dadića				
NCDN-7	Petričevićeva ulica				
NCDN-8	Ulica Put Čelića				
NCDN-9	Ulica Put Kuline				

NCDN-10	Ulica Put Bušljeta				
NCDN-11	Ulica Put crnog vrila				
NCDN-12	Ulica Put gumila				
NCDN-13	Ulica Put mlina				
NCDN-14	Ulica Put Lokvina				
NCDN-15	Ulica Put Stanića				
NCDN-16	Ulica Damira Tomljanovića Gavrana				
MURVICA					
Oznaka	Naziv	Č.Z.	Vlasništvo	Površina (m²)	Stanje
NCM-1	Ulica Akcije „Maslenica“				
NCM-2	Ulica Hrvatskih branitelja				
NCM-3	Ulica Miroslava Krlježe				
NCM-4	Dalmatinska ulica				
NCM-5	Ulica Hrvoja Čustića				
NCM-6	Ulica kralja Tomislava				
NCM-7	Ulica 112. Brigade				
NCM-8	Ulica kneza Domagoja				
NCM-9	Vukovarska ulica				
NCM-10	Ulica domovinske zahvalnosti				
NCM-11	Ulica put Draška				
NCM-12	Ulica Marka Marulića				
NCM-13	Ulica dr. Franje Tuđmana - DIO				
NCM-14	Zadarska ulica - DIO				
NCM-15	Ulica kneza Borne				
NCM-16	Ulica Petra Zoranića				
NCM-17	Ulica akcije „Oluje“				
NCM-18	Velebitska ulica				
NCM-19	Ulica put gaja				
NCM-20	Ulica Sv. Paškvala				
NCM-21	Ulica dr. Ante Starčevića				
NCM-22	Ulica Stjepana Radića				
NCM-23	Ulica Tina Ujevića				
NCM-24	Ulica kneza Branimira				
NCM-25	Ulica Ivana Pavla II				
NCM-26	Ulica Alojzija Stepinca				
NCM-27	Ulica kneza Trpimira				
NCM-28	Ulica kneza Mislava				
NCM-29	Ulica Murvica IK				
NCM-30	Ulica Murvica jug				
NCM-31	Ulica Murvica zapad				

NCM-32	Ulica Murvica zapad II				
MURVICA GORNJA					
Oznaka	Naziv	Č.Z.	Vlasništvo	Površina (m²)	Stanje
NCMG-1	Ulica Hrvatskih branitelja - DIO				
NCMG-2	Ulica Stara cesta				
NCMG-3	Ulica Put Suraća				
NCMG-4	Ulica Put Prorokovića				
NCMG-5	Ulica Put Pastuovića				
NCMG-6	Ulica Put Vrila				
NCMG-7	Ulica Put Župana				
NCMG-8	Ulica Put Betega				
NCMG-9	Ulica Put Vidaića				
NCMG-10	Ulica Put Starčevića				
NCMG-11	Ulica Put Bukovčana				
RUPALJ					
Oznaka	Naziv	Č.Z.	Vlasništvo	Površina (m²)	Stanje
NCR-1	Ulica dr. Franje Tuđmana - DIO				
NCR-2	Put Karamarka				
NCR-3	Put Grabovka				
NCR-4	Put Groblja				
NCR-5	Put Graba				
NCR-6	Ul. Hrvatskih branitelja				
NCR-7	Ulica Kuzmana Deme				
NCR-8	Ulica Marka Zdrilića				
NCR-9	Put Vidak				
NCR-10	Put Umca				
NCR-11	Ulica Damira Vanjak				
NCR-12	Put Zdrilića				
NCR-13	Ulica Mile Šušić				
NCR-14	Put Šušića				
VISOČANE					
Oznaka	Naziv	Č.Z.	Vlasništvo	Površina (m²)	Stanje
NCV-1	Ulica Milorada Verunice - DIO				
NCV-2	Ćutapova ulica				
NCV-3	Domobranska ulica				
NCV-4	Antusova ulica				
NCV-5	Ulica Put pomoraca				
NCV-6	Koština ulica				
NCV-7	Ulica Vulića				
NCV-8	Ulica Josipa Milunovića - DIO				
NCV-9	Uska Ulica				

NCV-10	Ulica Alojzija Stepinca				
NCV-11	Ulica Blage Zadre				
NCV-12	Ulica Put bunara				
NCV-13	Ulica Sv. Ante				
NCV-14	Ulica don Ante Čotića				
NCV-15	Mala ulica				
NCV-16	Ulica Visočkih žrtava				
NCV-17	Ulica Sv. Mihovila				
NCV-18	Ulica Stjepana Radića				
NCV-19	Ulica Eugena Kvaternika				
NCV-20	Tuđmanova ulica - DIO				
NCV-21	Ulica Ante Starčevića				
NCV-22	Ulica hrvatskih branitelja				
NCV-23	Ulica Bartola Kašića				
NCV-24	Ulica Put greda				
NCV-25	Ulica Brune Bušića				
NCV-26	Ulica Hrvatskih mučenika				
NCV-27	Ulica Hrvatskog sabora				
NCV-28	Ulica žrtava križnog puta- DIO				

Prilog III – Evidencija groblja i mrtvačnica

NAZIV KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	VRSTA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	NASELJE	KATASTARSKA ČESTICA	KATASTARSKA OPĆINA	VLASNIŠTVO u zemljišnim knjigama	UPRAVLJANJE KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM	AKTI I DOZVOLE
Groblja i krematoriji	Groblje	Suhovare	993/1	Suhovare	Općina Poličnik	Poličnik d.o.o.	Odluka o grobljima na području Općine Poličnik
		Poličnik	3887/1	Poličnik	Općina Poličnik	Poličnik d.o.o.	
		Rupalj	681/4	Rupalj	Republika Hrvatska	Poličnik d.o.o.	
		Murvica		Murvica		Poličnik d.o.o.	
		Novo groblje Briševo	306/4	Briševo	Republika Hrvatska	Poličnik d.o.o.	
		Staro groblje Briševo		Briševo		Poličnik d.o.o.	
		Visočane		Visočane	NA	Poličnik d.o.o.	
		Novo groblje Lovinac	2036/28	Lovinac	Društveno vlasništvo	Poličnik d.o.o.	
		Staro groblje Lovinac		Lovinac		Poličnik d.o.o.	
	Dračevac Ninski		Dračevac Ninski		Poličnik d.o.o.		
	Mrtvačnica	Suhovare	993/1	Suhovare	Općina Poličnik	Poličnik d.o.o.	
		Murvica		Murvica		Poličnik d.o.o.	
		Rupalj	681/4	Rupalj	Republika Hrvatska	Poličnik d.o.o.	
		Dračevac Ninski		Dračevac Ninski		Poličnik d.o.o.	
		Visočane	173	Visočane	NA	Poličnik d.o.o.	
		Novo groblje Lovinac	2036/28	Lovinac	Društveno vlasništvo	Poličnik d.o.o.	
Novo groblje Briševo		306/4	Briševo	Republika Hrvatska	Poličnik d.o.o.		
Poličnik	3887/1	Poličnik	Općina Poličnik	Poličnik d.o.o.			

Popis tablica

Tablica 1 Sistematizacija radnih mjesta u Općini Poličnik.....	10
Tablica 2 Detaljni prikaz demografskih pokazatelja.....	23
Tablica 3 Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi i spolu (Općina Poličnik, 2011)	25
Tablica 4 Gustoća naseljenosti Općine Poličnik.....	25
Tablica 5 Broj osoba s teškoćama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti u Općini Poličnik	26
Tablica 6 Zdravstvene ustanove na području Općine Poličnik.....	26
Tablica 7 Broj djece po skupinama i objektima DV „Zvončić“	27
Tablica 8 Cijena vrtičkih programa.....	28
Tablica 9 Broj upisanih učenika u prvi razred osnovne škole.....	29
Tablica 10 Popis aktivnih sportskih udruga u Općini Poličnik.....	29
Tablica 11 Popis ostalih aktivnih udruga u Općini Poličnik	30
Tablica 12 Vrijednosti indeksa razvijenosti jedinica lokalne samouprave Zadarske županije za razdoblje 2014.-2016. (2018).....	34
Tablica 13 Zone gospodarskih djelatnosti na području Općine Poličnik.....	36
Tablica 14 Popis subjekata koji djeluju u PZ Grabi (na dan 12.04.2019).....	37
Tablica 15 Popis korisnika PZ Murvica IK, PZ Murvica Jug i PZ Murvica Zapad (na dan 12.04.2019)	38
Tablica 16 Popis korisnika PZ Mazije JI (na dan 12.04.2019)	40
Tablica 17 Prosječna neto plaća u jedinicama lokalne samouprave Zadarske županije (2019)	42
Tablica 18 Prihodi prema tipu subjekta (2019)	45
Tablica 19 Ugovori o služnosti poljoprivrednim zemljištima na području Općine Poličnik s Ministarstvom poljoprivrede (2005-2009)	46
Tablica 20 Iznos primljenih potpora na području Općine Poličnik (HRK).....	48
Tablica 21 Broj poljoprivrednih gospodarstava prema kulturama	52
Tablica 22 Popis elementarnih nepogoda na području Općine Poličnik (2015-2020).....	54
Tablica 23 Smještajni kapaciteti Općine Poličnik.....	55
Tablica 24 Struktura smještajnih kapaciteta prema broju zvjezdica	56
Tablica 25 Dolasci i noćenja u Općini Poličnik (2016-2019)	56
Tablica 26 Struktura stranih turista prema zemlji iz koje dolaze (2019)	57
Tablica 27 Kulturna dobra registrirana na području Općine Poličnik.....	57
Tablica 28 Količina i vrsta skupljenog otpada u 2019. godini.....	61
Tablica 29 Broj i vrste korisnika usluge odvoza miješanog komunalno otpada	61
Tablica 30 Lokacija, vrsta i veličina divljih odlagališta.....	63
Tablica 31 Prometna infrastruktura na području Općine Poličnik	68
Tablica 32 Vrste i duljina cesta te cestovna gustoća	69
Tablica 33 Broj nerazvrstanih cesta po naseljima Općine Poličnik (2019).....	70
Tablica 34 Broj svjetiljki javne rasvjete po naseljima Općine Poličnik (2019).....	71
Tablica 35 SWOT analiza društva i društvenih djelatnosti	76
Tablica 36 Razvojni potencijali i potrebe društva i društvenih djelatnosti	77
Tablica 37 SWOT analiza gospodarstva Općine Poličnik.....	78
Tablica 38 Razvojni potencijali i potrebe gospodarstva.....	79
Tablica 39 SWOT analiza poljoprivrede Općine Poličnik	79
Tablica 40 Razvojni potencijali i potrebe poljoprivrede	81
Tablica 41 SWOT analiza turizma Općine Poličnik.....	81
Tablica 42 Razvojni potencijali i potrebe turizma.....	83
Tablica 43 SWOT analiza stanja u okolišu/prostoru Općine Poličnik	83
Tablica 44 Razvojni potencijali i potrebe okoliša/prostora	84
Tablica 45 SWOT analiza infrastrukturne opremljenosti Općine Poličnik	84
Tablica 46 Razvojni potencijali i potrebe infrastrukturne opremljenosti	85
Tablica 47 Usklađenost ciljeva, prioriteta i mjera s dokumentima viših razina te mogućnosti financiranja.....	110

Popis grafikona

Grafikon 1 Kretanje ukupnih prihoda i primitaka Općine Poličnik (HRK, 2015-2019)	12
Grafikon 2 Sastav prihoda poslovanja Općine Poličnik (2019)	13
Grafikon 3 Kretanje stavki prihoda poslovanja Općine Poličnik 2015-2019	13
Grafikon 4 Kretanje ukupnih rashoda i izdataka Općine Poličnik (HRK, 2015-2019)	14
Grafikon 5 Sastav rashoda poslovanja Općine Poličnik (2019).....	15
Grafikon 6 Kretanje stavki rashoda poslovanja Općine Poličnik 2015-2019	16
Grafikon 7 Kretanje broja zaposlenih Općine Poličnik (2015-2019).....	17
Grafikon 8 Kretanje broja stanovnika u Općini Poličnik, 1857.-2018.....	21
Grafikon 9 Kretanje broja živorođenih i umrlih te prirodnog prirasta, 2012-2019	22
Grafikon 10 Kretanje migracija, 2012-2018.....	22
Grafikon 11 Doseljeni prema mjestu iz kojeg dolaze	23
Grafikon 12 Odseljeni prema mjestu u koje odlaze	23
Grafikon 13 Dobno-spolna piramida Općine Poličnik (2011)	24
Grafikon 14 Podjela subjekata po veličini u Općini Poličnik (2019)	41
Grafikon 15 Podjela broja zaposlenih po veličini subjekta na području Općine Poličnik (2019)	41
Grafikon 16 Raspodjela gospodarskih subjekata prema vrsti djelatnosti (2019)	43
Grafikon 17 Podjela prihoda po veličini subjekta (2019).....	44
Grafikon 18 Ukupan iznos potpora poljoprivrednicima po naseljima (2018-2019, HRK).....	49
Grafikon 19 Nositelji poljoprivrednih gospodarstava prema razini obrazovanja	50
Grafikon 20 Broj obiteljskih gospodarstava prema dobi odgovorne osobe (2019).....	51
Grafikon 21 Broj OPG-a prema broju članova u 2019. godini	51
Grafikon 22 Struktura dolazaka i noćenja turista u Općinu Poličnik (2019).....	56

Popis slika

<i>Slika 1 Crkva Gospe od Ružarija u Briševu</i>	5
<i>Slika 2 Crkva sv. Martina u Dračevcu Ninskom</i>	5
<i>Slika 3 Crkva Gospe od Zdravlja, Suhovare</i>	6
<i>Slika 4 Župna crkva sv. Nikole, Rupalj</i>	6
<i>Slika 5 Župna crkva sv. Nikole biskupa, Poličnik</i>	6
<i>Slika 6 Naselja Murvica i Murvica Gornja, iz zraka</i>	7
<i>Slika 7 Crkva sv. Luke ev. Lovinac</i>	7
<i>Slika 8 Župna crkva sv. Ante Padovanskog przn., Visočane</i>	7
<i>Slika 9 Geografski položaj Općine Poličnik u Zadarskoj županiji</i>	8
<i>Slika 10 Vodič za razvrstavanje i recikliranje otpada u Općini Poličnik</i>	19
<i>Slika 11 Postavljeni solarni paneli</i>	20
<i>Slika 12 Ribolovno natjecanje na jezeru Vlačine</i>	20
<i>Slika 13 DV Zvončić - matični objekt Poličnik</i>	27
<i>Slika 14 Karta Općine Poličnik</i>	37
<i>Slika 15 Crkva sv. Martina u Dračevcu Ninskom</i>	58
<i>Slika 16 Arheološki ostaci utvrde</i>	58
<i>Slika 17 Centar za razvoj i edukaciju u poslovnoj zoni Grabi, Poličnik</i>	72
<i>Slika 18 Centar za razvoj i edukaciju u poslovnoj zoni Grabi, Poličnik</i>	72